

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

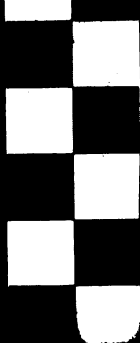
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

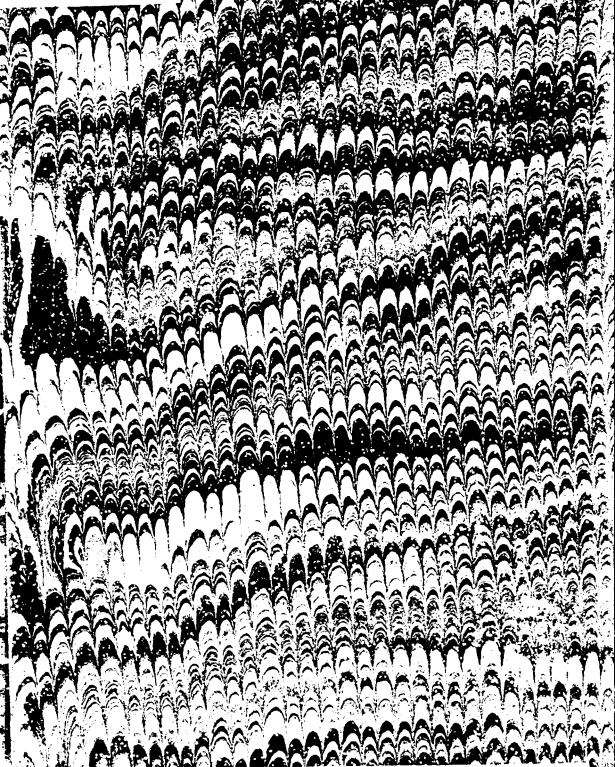
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Pernot-Verstraeten.
RELIEUF.
Rue Savaen, No 58

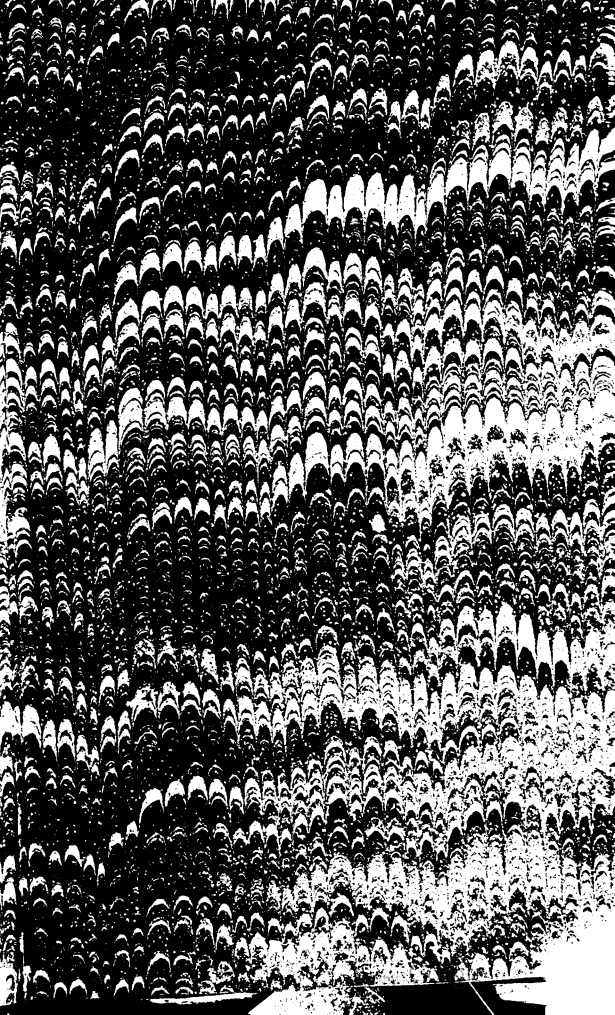

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

900000176595

Digitized by Google

-BELIEUR.
Rue Savaen, No 58

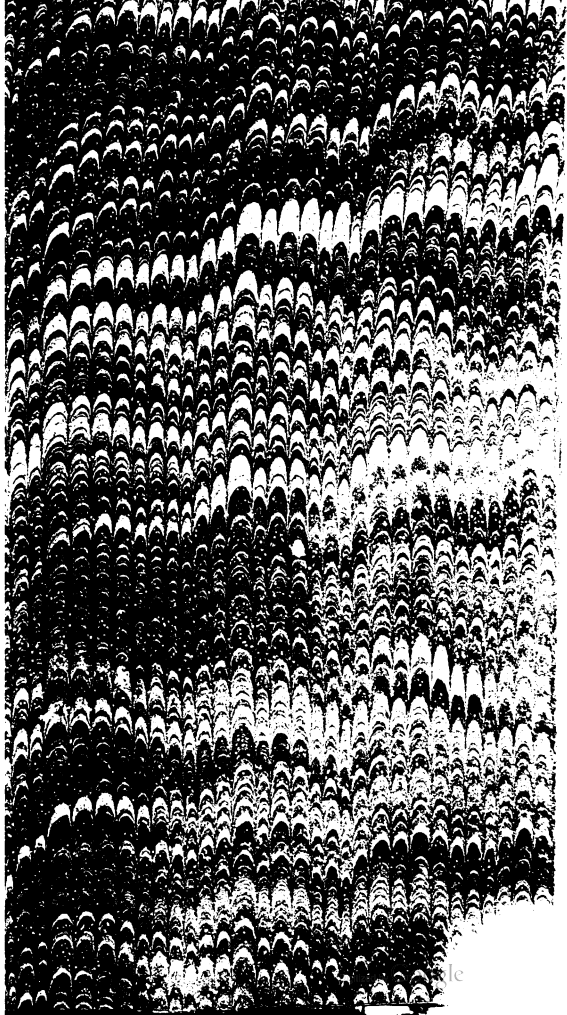

UNIVERS

90000

Digitized by Google

De imitatione christi

Garnier: Gaudingit

et hoc flos regis hodie dicitur
 et hunc flos regis hodie dicitur
 et hunc flos regis hodie dicitur

308 1871

Incipit liber primus Johannis gerson cancellari parisiensis. De imitatione Christi et de contemptu omni vanitatum mundi. Epim. i.

Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumē vite dicit dñs. Hec sunt verba christi quibus ammonemur quas tenus vitam eius et mores imitemur si velimus veraciter illuminari: et ab omni cecitate cordis liberari. Summa igitur studium nostrum sit in vita iesu christi meditari. Doctrina christi omnes doctrinas sanctorum precellit: et qui spiritum haberet absconditum ibi mānam inueniret. Sed contingit q̄ multi ex frequenti auditu euangelii paruum desiderium sentiunt: quia spiritum christi non habent. Qui autē vult plene et sapide christi verba intelligere: oportet ut totam vitam suam illi studeat conformare. Quid prodest tibi alta de trinitate disputare: si careas humilitate unde displiceas trinitati: Vere alta verba non faciunt sanctum et iustum: sed virtuosam vitam efficit deo carum. Opto magis sentire compunctionem q̄ scire eius distinctionem. Si scires totam bibliam exterius et omnium philosophorum dicta: quid totum prodesset sine caritate dei et gratia. Vanitas vanitatum et omnia vanitas: preter amare deum et illi soli servire. Ista summa est sapientia per contemptum mundi tendere ad celestia regna. Vanitas igitur est diuitias perituras querere: et in illis sperare. Vanitas quoque est honores ambire et in altum se extollere. Vanitas est carnis desideria sequi et illud desiderare unde postmodum gra-

plurimum oportet puniri. Vanitas est longā vitā optare: et de bona vita parum curare. Vanitas est presentē vitā solum attendere. et que futura sunt non providere. Vanitas est diligere quod cum omni celeritate transsit: et illuc non festinare ubi sempiternū gaudium manet. Memento illius frequenter puerbii: quod non satiatur oculus visu nec auris implet auditu. Etude ergo cor tuum ab amore visibilium abstrahere et ad invisibilia te transferre. Nam sequentes suā sensualitatem maculant conscientiam: et perdunt dei gratiam.

De humili sentire superius.

Capitulum 1.

Omnis homo naturaliter scire desiderat: sed scire ita sine timore dei quid importat? Melior est profecto humilis rusticus qui deo servit: quam superbus philosophus qui se neglecto cursu celi considerat. Qui bene seipsum cognoscit: sibi ipsi vilescit: nec laudibus delectatur humanis. Si scirem omnia que in mundo sunt et non essem in caritate: quid me iuvaret coram deo qui me indicaturus est ex facto. Quiesce a finis sciendi desiderio: quia magna tibi invenit distractio et deceptio. Scientes libenter volunt videri et sapientes dici. Multa ergo sunt que sciire parum vel nichil aie profunt. Et valde insipiens est qui aliis intendit: quam his que saluti sue deseruit. Multa verba non satiant animam: sed bona vita refrigerat mentem: et pura conscientia magnam prestat ad deum confidentiam. Quanto plus et melius scis tanto gravius inde iudicaberis nisi sanctius vixeris. Noli ergo extolli de vlla arte vel scientia: sed potius time de data tibi noticia. Si tibi videtur quod multa scis et satis bene intelligis scito: quia sunt multo

plura que nescis. Noli aliti sapere sed ignorantiam
tuā magis fatere. Quid vis te alicui preferre: cum
plures doctores te inueniatur: et magis in lege pe
riti? Si vis utiliter aliquid scire et discere: ama ne
sciri et pro nichilo reputari. Hec est altissima et vti
lissima lectio sup̄ seipsum vera cognitio et despectio.
De seipso nichil tenere: et de aliis semp bene et alte
sentire magna sapientia est et perfectio. Si vides
ris aliquem aperte peccare vel aliqua gravia perpe
trare: nō debes te ip̄i meliorem estimare: quia nescis
quidū possis in bono stare. Omēs fragiles sumus
sed tu neminem fragiliorem teip̄o tenebis.

De doctrina veritatis.

Capm. iiii.

Elix quem veritas per se docet non per figu
ras et voces transiit: sed sicuti se habet. No
stra opinio et noster sensus sepe nos fallit: et modicū
videt. Quid prodest magna cavillatio de occultis
et obscuris rebus: de quibus nec arguentur in iudis
cio quia ignorauimus. Grandis insipientia quod ne
glectis vtilibus et necessariis: vltro intendimus cu
riosis et dānolis. Oculos habentes non videmus.
Et quid cure nobis de generibus et speciebus? Qui
eternū verbū loquitur: a multis opinionibus expedi
tur: ex vno verbo omnia et vnū loquunt omnia et hoc
est principium quod et loquit nobis. Nemo sine illo
intelligit: aut recte iudicat. Qui omnia vnum sunt et
ola ad vnū trahit: et omnia in vno videt: potest sta
bilis corde esse et in deo pacificus permanere. Ve
ritas deus fac me vnū rectū in caritate ppetua. Te
det me sepe multa legere et audire. In te est totum
quod volo et desidero. Taceant oēs doctores sileāt

vniuerse creature in conspectu tuo tu michi loque-
 re solus. Quanto aliquis magis vnitus sibi et inte-
 rius simplicatus fuerit: tanto plura et altiora sine
 labore intelligit quia desuper lumen intelligentie
 accipit. Bonus simplex et stabilis spiritus in mul-
 tis operibus non dissipatur: quia omnia ad dei hono-
 rem operatur et in se ociosus ab omni propria exquisitio-
 ne esse nititur. Quis te magis impedit et molestat
 quam tua immortificata affectio cordis. Bonus et deu-
 tus homo opera sua prius intus disponit: que foris
 agere debet. Nec illa trahit eum ad desideria viciose
 inclinationis: sed ipse inflectit ea ad arbitrium rea-
 cte rationis. Quis habet fortius certamen quam qui ni-
 titur vincere seipsum? Et hoc deberet esse negotium
 nostrum vincere videlicet seipsum et quotidie seipso for-
 tiorem fieri: atque in melius aliquid perficere. Dis pfe-
 ctio in hac vita quadam imperfectione sibi habet an-
 nexam: et omnis speculatio nostra quadam caligine non
 caret. Humilis tui cognitio certior via est ad deum quam
 profunde scientie inquisitio. Non est culpanda scientia
 aut quelibet simplex rei noticia: que bona est in se
 considerata et a deo ordinata: sed preferenda est sem-
 per bona conscientia et virtuosa vita. Quia vero
 plures magis student scire quam bene viuere: ideo se-
 pe errant et pene nullum vel modicum fructum ferunt.
 Si tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda
 vitia et virtutes inserendas sicut ad mouendas que-
 stiones: non flerent tanta mala et scandala in popu-
 lo nec tanta dissolutio in cenobis. Certe aduenien-
 te die iudicii non queretur a nobis quid legimus: sed
 quid fecimus nec quam bene diximus: sed quam religiose

vicinus. Dic mihi ubi sunt modo omnes illi doctores et magistri/quos bene nouisti, dum adhuc uenerent et in studiis florent? Jam eorum prebendas alii possident/et nescio virum de eis recogitat. In vita sua aliquid videbatur et modo de illis tacetur. **Q**uid cito transit gloria mundi. Et inam uita eorum scientie ipsorum concordasset. nunc bene sciuerunt et legissent. Etiam multi pereunt per ueram scientiam in hoc seculo/qui parum curent de dei seruitio. et quia magis eligunt magni esse quam humiles ideo euascent in cogitationibus suis. Vere magnus est qui magnam habet certitatem. Vere magnus est qui in se parvus est / et pro nichilo cunctum culmen honoris tucit. Vere prudens est qui omnia terrena arbitratur ut stercoze / ut christum lucrificet. et vere bene doctus est/qui dei voluntatem facit/et suam uoluntatem relinquit.

De prudentia in agendis

Epim. lili.

Non est credendum omni verbo nec insinuatim sed caute et longanimiter res est secundum dei ponderanda. Propter doloze sepe malum facilius quam bonum de alio creditur et dicitur ita infirmi sumus Sed perfecti uiri non facile credunt omni enarranti. quia sciunt infirmitatem humanam ad malum procliuam et in uerbis satis labilem. Magna sapientia est non esse precipitem in agendis nec precipitem in propriis sensibus stare. Ad hanc etiam pertinet non quibuslibet hominibus uerbis credere/nec audita uel credita mox ad aliorum aures effundere. Cum sapiente et conscientioso uiro consilium habe. et quere potius a meliore instrui/quam tuas adinuentiones

nes sequi. Bona vita facit hominē sapientē secundum deū: et expertum in multis. Quāto quis in se hamillor fuerit et deo subiectior: tanto in omnibus erit sapientior et pacatior.

De lectione sanctarū scripturarum Ep̃m. v.

Quiritas est in scripturis sanctis querenda: non eloquentia. Omnis scriptura sacra eo spiritu debet legi quo facta est. Querere potius debemus utilitatē in scripturis q̃ subtilitatem sermonis. Ita libet̃ deuotos et simplices libros legere debem⁹: sicut altos et p̃fundos. Nō te offendat auctoritas scribentis: virum parue vel magne litterature fuerit: sed amor pure veritatis te trahat ad legēdum. Nō queras quis hoc dixerit: sed quid dicatur attēde. Homines transeunt sed veritas domini manet in eternum. Sine personarum acceptōe variis modis loquitur nobis de⁹. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectiōe scripturarum: cum volumus intelligere et discutere vbi simpliciter esset transeundum. Si vis profectū haurire: lege humiliter simpliciter et fideliter: nec vnq̃ velis habere nomē sciētie. Interroga libenter et audi tacens verba sanctorum nec displiceāt tibi parabole seniorum: sine causa enim non proferuntur.

De inordinatis affectionibus. Ep̃m. vi.

Quandocunq; homo aliquid inordinate appetit: statim in se inquietus fit. Superbus et avarus nūq̃ quiescunt. Pauper et humilis spiritu in multitudine pacis conuersantur. Homo qui necdū perfecte in se mortuus est: cito tentatur et vincitur in paruis et vilibus rebus. Infirminus spiritu

et quodammodo adhuc carnalis et ad sensibilia incli-
natus difficulter se potest a terrenis desideriis ex to-
to abstrahere. Et ideo sepe habet tristitiam cum se sub-
trahit. leuiter etiam indignatur si quis ei resistit. Si
autem persecutus fuerit quod concupiscit: statim ex rea
tu conscientie grauatur: quia secutus est passionem suam
que nichil inuat ad pacem quam quiescit. Resisten-
do igitur passionibus inuenitur vera pax cordis: non
autem seruendo eis. Non est ergo pax in corde ho-
minis carnalis: non in homine exterioribus dedi-
to: sed in seruido spirituali.

De vana spe et electione fugienda. Epim. vii
Unus est qui spem suam ponit in hominibus aut
in creaturis. Non te pudeat aliis seruire amos
re iesu christi et pauperem in hoc seculo videri. Non
sies super teipsum: sed in deo spem tuam constitue. Fac
quod in te est et deus aderit bone voluntati tue. Non
confidas in tua scientia: vel cuiusquam astutia viuens: sed
magis in dei gratia: qui adiuvat humiles et de se pre-
sumentes humiliat. Ne gloriaris in diuitiis si adsunt
neque in amicis quia potentes sunt: sed in deo qui omnia
prestat: et seipsum super omnia dare desiderat. Non te ex-
tollas de magnitudine vel pulcritudine corporis quam
modica infirmitate corrumpitur et defecatur. Non pla-
ceas tibiipsum de abilitate aut ingenio tuo ne displiceas
deo: cuius totum est quicquid boni naturaliter
habueris. Non te reputes aliis meliorem ne forte co-
ra deo deterius habearis qui scit quid est in homine
Non superbas de operibus bonis: quia aliter sunt iudi-
cia dei quam hominum: cui sepe displicet quod hominibus pla-
cet. Si aliquid boni habueris: crede de aliis melio-

ra/vt humilitatē conserues. Non nocet si omnibus
te supponas/nocet aſit plurimū ſi vel vni te pꝛepo-
nas. Ingis pax cum humili/in corde autem ſuꝑer
bi zelus ⁊ indignatio frequens.

¶ De cauenda nimia familiaritate. *Ep̃m. viii.*

Non omni homini reueles cor tuum/ſed cū ſa-
pientie timente deꝝ age cauſam tuam. Cum
iunioribus et extraneis rarus eſſo. Cum diuitibus
noli blandiri/ ⁊ coram magnatis non libenter ap-
pareas. Cū humilibus et ſimplicibus/cū deuotis ⁊
morigeratis ſociare/ ⁊ que edificatiōis ſunt pꝛae-
cta. Non ſis familiaris alicui mulieri/ſed in cōmu-
ni omnes bonas mulieres deo cōmenda. Soli deo
et angelis eius opta familiaris eſſe/ ⁊ hominū no-
ticiam deuota. Caritas habenda eſt ad omnes ſyſa-
miliaritas nō expedit. Quandoqꝫ accidit vt perſo-
na ignota ex bona fama luceſcat / cuius tñ pſentia
oculis intuitum obſcuſcat. Putamus alicui aliis
placere ex coniunctione noſtra ⁊ incipimus magis
diſplicere ex morū improbitate in nobis cōſiderata.

¶ De obedientia ⁊ ſubiectiōe. *Ep̃m. ix.*

Ualde magnum eſt in obedientia ſtare/sub pꝛe-
lato viuere/ ⁊ ſui iuris non eſſe. Multo tutius
eſt ſtare in ſubiectiōe q̃ in prelatura. Multi ſunt
ſub obedientia magis ex neceſſitate q̃ ex caritate
et illi penam habent et leuiter murmurant nec li-
bertatē mentis acquirunt niſi ex toto corde pꝛpter
deū ſe ſubſiciant. Cur hic vel ibi nō inuentes que-
rem niſi in humili ſubiectiōe ſub prelati regimine
Imaginatio locoꝝ ⁊ mutatio multos ſefellit. Eo-
rum eſt q̃ vnusquiliqꝫ libenter agit pro ſenſu ſuo ⁊

inclinat ad eos magis qui recti sentiunt. Sed si deus
est inter nos: necesse est ut relinquamus etiam quicquid
nostri sentire propter bonum pacis. Quis est ita sa-
piens qui omnia plene scire potest? Ergo noli nimis in
sensu tuo confidere: sed velis etiam libenter aliorum sen-
sum audire. Si bonum est tuum sentire: et hoc ipsum propter
deum dimittis et aliam sequeris magis exinde perficies.
Audiant enim sepe: securius esse audire et accipere con-
siliū quod dare. Potest enim contingere ut bonum sit vnius
cuiusque sentire: sed nolle aliis acquiescere cum id ras-
tio aut causa postulat signum est superbie et pertinacie.
De cauenda superfluitate verborum Lpm. x.

Quareas tumultum hominum quantum potes. mul-
tum enim impedit tractatus secularium gestorum
etiam si simplici intentione proferantur. Cito enim
inquinamur vanitate et captiuamur. vellem me plu-
ries tacuisse et inter homines non fuisse. Sed quare
tam libenter loquimur et inuicem fabulamur: cum tamen raro
sine lesione conscientie ad silentium redimus? Ideo tam lib-
enter loquimur quia per mutuas locutiones ab inui-
cem consolari querimus: et cor diuersis cogitationi-
bus fatigati optamus reuelare. Et multum libenter de
his quae multum diligimus vel cupimus: vel quae nobis con-
traria sentimus libet loqui et cogitare. Sed prothodo-
lor sepe inaniter et frustra. Nam haec exterior solatio
interioris et diuina solationis non modicum detrimen-
tum est. Ideo vigilandum est et orandum: ne tempus ociose
transeat. Si loqui licet et expedit quae edificabilia sunt
loquere. Valius usus et negligentia perfectus nostri
multum facit ad incustodiam oris nostri. Quia tam-
men non parum ad profectum spirituale deuota spi-

ritualium rerum collatio maxime ubi pares animo
et spiritu in deo sibi sociantur.

¶ De pace acquirenda et zelo perficiendi *Ep̃m. xi.*

Multam possemus pacem habere: si non velle-
mus nos cum aliorum dictis et factis que ad no-
stram cruciam non spectant occupare. Quomodo po-
test ille diu in pace manere qui alienis curis se in-
termiscet: qui occasiones forissecus querit: qui parum
vel raro se intrinsecus colligit. Resti simplices: quo-
niam multam pacem habebunt. Quare quidam san-
ctorum tam perfecti et contemplatiui fuerunt. Quia
omnino seipsos mortificare ab omnibus terrenis desi-
deriis studuerunt et ideo totis medullis cordis deo
inherere atque libere sibi vacare potuerunt. Hos qui
dem nimium occupamur propriis passionibus: et de
transitorio nimis sollicitamur. Raro etiam unum vi-
cium perfecte vincimus: et ad quotidianum profectum non
accendimur: ideo frigidi et tepidi remanemus. Si
essemus nobis ipsis perfecte mortui: et interius mi-
me implicati: tunc possemus etiam diuina sapere et de
celesti contemplatione aliquid experiri. Totum et
maximum impedimentum est: quia non sumus a passio-
nibus et concupiscentiis liberi: nec perfectam sancto-
rum viam conamur ingredi. Quando etiam modicum
aduersitatis occurrit: nimis cito desicimus et ad hu-
manas consolationes conuertimur. Si niteremur
sicut viri fortes stare in paelio: perfecto auxilium domini vi-
deremus super nos de celo. Ipse enim certantes et de
gratia sua sperantes paratus est adiuuare: qui na-
bis certandi occasiones procurat ut vincamus. Si
tantum in istis exterioribus observamus profectum re-

igionis ponimus cito finē habebit deuotio nostra
Sed ad radicē securim ponamus vt purgati a pas-
sionibus pacificā mentē possideamus. Si of anno
vnum vitium extirparemus: cito viri perfecti efficere-
mur. Sed modo ecōtrario sepe sentimus vt melio-
res et puriores in initio conuersionis nos fuisse in-
ueniamus q̄ post multos annos pfessōis. Fervor
et profectus noster quotidie deberet crescere s; nūc
pro magno videtur si quis primū feruoris partem
posset retinere. Si modicā violentiā faceremus in
principio tunc postea cuncta possemus facere cum le-
uitate et gaudio. Grane est assueta dimittere s; gra-
uius est contra propriā volūtatē ire. Sed si nō vin-
cis parua et leuia: qm̄ superabilis difficiliora. Resiste
in principio inclinationi tue et malā desiste consue-
tudinē ne forte paulatim ad maiorē te ducat diffi-
cultatē. Si aduerteres quantā tibi pacē et aliis le-
ticiam faceres te ipsum bene habendo: puto q̄ soli-
citior esses ad spiritualem profectum.

¶ De vilitate aduersitatis

Ep̄m. xii.

Bonum est nobis q̄ aliquando habemus alia
quas grauitates et contrarietates quia sepe ho-
minem ad cor renouant quatenus se in exilio esse
cognoscat: nec spem suam in aliqua re mundi po-
nat. Bonū est q̄ patiamur quandoq; contradicto-
res et q̄ male et imperfecte de nobis sentiat etia si
bene agimus et intendimus. Ista sepe iuuat ad hu-
militatē et a vana gloria nos defendunt. Tūc enim
melius interiorē testē deū querimus quando foris
vilipendimur ab hoībus et nō bene nobis creditur
Ideo deberet se homo in deo totaliter firmare: vt

non esset ei necesse multas consolationes querere. Quando homo bone voluntatis tribulat vel tentatur aut malis cogitationibus affligitur: tunc deus sibi magis necessarium intelligit sine quo nichil boni se posse deprehendit. Tunc etiam tristatur: gemit et orat pro miseris quas patitur. Tunc redet et diutius vivere: mortem optat inuenire: ut possit dissolutus et cum christo esse. Tunc etiam bene aduertit perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare.

De tentationibus resistendis. Epim. xiii.

Quod diu in mundo viuimus sine tribulatione et tentatione esse non possumus. Unde in Job scriptum est. Tentatio est vita hominis super terram. Ideo unusquisque sollicitus esse deberet circa tentationes suas et vigilare in orationibus ne dyabolus locum inueniret decipiendi: qui nunquam dormitat: sed circuit querens quem deuoret. Nemo tam perfectus est et sanctus qui non habeat aliquando tentationes et plene eis carere non possumus. Sunt tamen tentationes homini sepe valde utiles licet molestie sint et graues: quia in illis homo humiliatur purgatur et eruditur. Omnes sancti per multas tribulationes et tentationes transierunt et profecerunt. Et qui bene tentationes sustinere nequinerunt reprobi facti sunt et defecerunt. Non est aliquis ordo tantum sanctus nec locus tam secretus ubi non sint tentationes vel aduersitates. Non est homo securus a tentationibus totaliter quod diu vixerit: quia in nobis est unde tentamur ex qua in concupiscentia nati sumus. Una tentatione seu tribulatione recedente

alia supervenit & semp aliquid ad patiendū habebimus . Nam bonū felicitatis nōtre perdidimus . Multi querunt tentationes fugere : & gravis incidunt in eas . Per solam fugā non possum⁹ vincere sed per patientiam & verā humilitatē oībus hostibus efficimur fortes . Qui tantū modo exterius declinat nec radicem euellit perum proficiet : imo citius ad eum tentationes redient & peius sentient . Paulatim & per patientiam cū longanimitate deo iuvante melius superabis : q̄ cū duricia et importunitate propria . Sepius accipe cōsiliū in tentatione / & cū tentato noli duriter agere / sed cōsolationemingere / sicut tibi optares fieri . Possūm omniū malorū tentationū incōstātia animi & parua ad deum cōfidētia / quis sicut navis sine gubernaculo hincinde a fluctib⁹ impellitur / ita homo remissus & suū propositum deferens varie tentatur . Ignis pbat ferrū / & tentatio hominē iustum . Hec scimus sepe quid possumus / sed tentatio aperit qd sumus . Vigilandū est tamen precipue circa initium tentationis / quia tunc facilius hostis vincitur / si ostium mentis nullatenus intrare sinitur / sed extralimen statim vt pulsauerit illi obuiatur . Unde quidam dixit . Principiis obsta / sero medicina paratur . Cum mala per longas conualuere moras . Hā primo occurrit mēti simplex cogitatio / deinde fortis imaginatio / postea delectatio et motus prauus et assensio . Sicq; paulatim ingreditur hostis malignus ex toto / dum illi non resistitur in principio . Et quanto diutius quis ad resistendum torpescit / tanto in se quotidie debilioz fit . et hostis con-

tra cum potentior. Quidā in principio conuersio-
nis sue grauiiores tentationes patiunt quidā autē
in fine: quidā vero quasi per totā vitā suā male ha-
bent. Nonnulli satis leniter tentant secundū diuine
ordinationis sapientiā et equitatē: qui statim et me-
rita hominū pēlant et cuncta ad electorū suorū salus-
tem preordināt. Ideo nō debem⁹ desperare cū tē-
tamur: sed eo firmi⁹ deū exorare. quaten⁹ nos in
omni tribulatione dignetur adiuuare. qui vtiq; se-
cundū dictū pauli talē faciet cū tentatione pronen-
tum: vt possimus sustinere. Humiliemus ergo aīas
nostras sub manu dei in omni tentatione et tribu-
latione: quia humiles spiritu saluabit et exaltabit.
In tentationibus et tribulationibus probat⁹ homo
quantū profecit et ibi maius meritū existit: et virtus
melius patet. Nec magnū est si homo deuot⁹ sit
et feruidus cū grauitatē nō sentit: sed si tpe aduersi-
tatis patienter se sustinet. spes magni pfectus erit.
Quidam a magnis tentationibus custodiuntur et
in paruis quotidianis sepe vincuntur. vt humilia-
ti nūq̃ de seipsis in magnis confidant qui in tam
modicis infirmantur.

De temerario iudicio vitando Ep̃m. xlii.

Ad te ipsum oculos reflecte: et aliorum facta ca-
sas iudicare. In iudicando alios homo frus-
trā laborat: sepius errat: et leuiter peccat. Seipm
vero iudicando et discutiendo semper fructuose la-
borat. Sicut nobis res cordi est: sic de ea frequen-
ter iudicamus. Nam verum iudicium propter pri-
uatū amorē faciliter perdimus. Si deus semp esset
pura intētio nostrī desiderii: nō tā faciliter turbare

nam pro resistentia sensus nostri. Sed sepe aliquid
ab intra latet vñ etiam ab extra cõcurrit: quod nos
etiã pariter trahit. Multi occulte seipsos querũt in
rebus quas agunt z nesciunt. Vident etiã in bona
pace stare: quando res pro eor velle fiunt z sentire
Si aut aliter fit q̃ cupiunt cito mouent z tristes fiunt
• Propter diuersitatẽ sensu z opinionũ satis frequẽ
ter oritur dissentiones inter amicos z cines inter
religiosos et deuotos. Antiqua p̃suetudo difficul-
ter relinquitur z vltra proprium videre nemo libẽ
ter ducitur. Si rationi tue magis inniteris vel in-
dusitric q̃ virtuti subiectiue iesu christi raro et tarde
eris homo illuminatus: quia deus vult nos sibi per
fecte subici z omnẽ rationẽ per inflammatũ amorẽ
rem transcendere.

De operibus ex caritate factis. Cpm. xv.

No nulla re mundi et pro nullius hominis di-
lectione aliquid mali est facien dum: sed pro
utilitate tantũ indigentis opus bonum aliqñ inter-
mittendum est aut etiam pro meliori mutandum.
hoc enĩ facto opus bonũ nõ destruit: sed in melius
cõmutatur. Sine caritate opus externũ nichil pro-
dest quicquid aut ex caritate agit q̃tũ cunq; etiam
parũ sit z despectũ totũ efficit fructuosũ. Magis
siquidẽ deus pensat ex quanto quis agit: q̃ quãtũ
quis facit. Multũ facit qui multũ diligit. Multum
facit qui rem benefacit. Benefacit qui magis cõi-
tari q̃ sue voluntate seruit. Sepe videt esse caritas
z est magis carnalitas: qz carnalis inclinatio: pro-
pria voluntas: spes retributionis: affectus cõmodi-
tatis raro abesse volunt. Qui verã et perfectã car-

ritatē habet/in nulla re seipm querit/sed dei solum
modo gloriā in oībus fieri desiderat. Nulli etiā in
uidet/quia nullū priuatū gaudium amat nec in se
ipso vult gaudere/sed in deo sup oīnia bona optat
beatificari. Remini aliquid boni attribuit/s; totas
lites ad deū refert/a quo fontaliter oīnia procedūt
in quo finaliter omnes sancti fruiblitter quiescunt
¶ Qui scintillā haberet vere caritatis/profecto oīa
terrena sentiret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuum aliorū Cpm. xvi.

Que homo in se vel in aliis emendare non va
let/debet patienter sustinere donec deus ali
ter ordinet. Cogita quia forte sic melius est p tua
probatione et patientia/ sine qua non sunt multum
ponderanda merita nostra. Debes tamen pro tal
bus impedimentis/ supplicare vt deus tibi digne
subuenire et possis benigne portare. Si quis semel
aut bis admonitus nō acquiescit/noli cū eo contē
dere/sed totū deo cōmitte/ vt fiat voluntas eius et
honor in oībus seruis suis/d; scit bene mala in bo
num conuertere. Stude patiens esse in tolerando
aliorū defectus et qualescūq; infirmitates quia et tu
multa habes que ab aliis oportet tolerari. Si non
potes te talē facere qualem vis/quomodo poteris
alium habere ad tuū beneplacitū? Libenter habe
mus alios pfectos et tū proprios non emendamus
defectus. Volumus q; alii stricte corrigantur et ipsi
corrigi nolumus. Displicet larga aliorū licentia et
tū nobis notumus negari quod petimus. Alios re
stringi p stituta volumus et ipsi nullatenus potē
mur amplius cohiberi. Sic ergo patet q; raro pro

Primum sicut nos ipsos pensamus. Si essent omnes perfecti/quid tunc haberemus ab aliis pro deo pati. Nunc autem deus sic ordinavit/ ut discamus alter alterius onera portare. quia nemo sine defectu / nemo sine onere/nemo sibi sufficiens/nemo sibi satis sapiens/sed oportet nos invicem portare/invicem consolari pariter adjuvare instruere et admonere. Quante autem virtutis quisque fuerit/melius patet occasione adversitatis. Occasiones namque hominem fragilem non faciunt/sed qualis sit ostendant.

¶ De monastica vita

Epim. xvii.

Oportet ut discas te ipsum in multis frangere/ si vis pacem et concordiam cum aliis tenere. Non est parvum in monasteriis vel in congregatione habitare/ et ibi sine querela conversari et usque ad mortem fidelis perseverare. Beatus quidem qui sibi bene vixit/ et feliciter consummavit. ¶ Si vis debite stare et proficere teneas te tanquam exulem et peregrinum super terram. Oportet te stultum fieri propter christum/ si vis religiosam ducere vitam. Habitus et tonsura modicum conferunt/sed mutatio morum et integra mortificatio passionum verum facit religiosum. Qui aliud querit quam pure dei et anime sue salutem non inveniet nisi tribulationem et dolorem. Non potest etiam diu stare pacificus/ qui non nititur esse minimus/et omnibus subiectus. Ad serviendum venisti non ad regendum. Ad patiendum et laborandum scias te vocatum/non ad ociosandum vel fabulandum. Hic ergo probantur homines sicut aurum in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se voluerit propter deum humiliare.

221

De exemplis sanctorū patrū. Cpm. xviii.

Istare sanctorū patrū viuūda exempla: in quibus vera perfectio refulsit et religio et videbis quod modicum sit et pene nichil quod nos agimus. Neū quid est vita nostra si illis fuerit comparata? Sancti et amici christi dño seruerūt in fame et siti: in frigore et nuditate: in labore et fatigatione: in vigiliis et ieiuniis: in orationibus et sanctis meditationibus in persecutionibus et opprobriis multis. Quod multas et graues tribulationes passi sunt: apostoli/martyres/confessores/virgines: et reliqui oēs qui christi vestigia voluerunt sequi. Nam animas suas in hoc mundo oderunt: vt in eternam vitam eas possiderent. Quod strictā et abdicatā vitā sancti patres in heremo duxerunt: quod longas et graues temptationes pertulerunt: quod frequenter ab inimico vexati sunt: quod crebras et firmas orationes deo obtulerunt: quod rigidas abstinentias pegerunt: quod magnū zelū ad feruorē ac spirituale profectū habuerunt: quod forte bellū aduersus edomationē viciōrū gesserunt: quod purā et rectā intentionē ad deū tenuerūt: per diē laborabant et noctibus orationi diuine vacabāt: quod laborando ab oratione mentali minime cessarent. Omne tēpus vtiliter expēdebant omis hora ad vacandū deo breuis videbat et pre magna dulcedine contēplationis etiā obliuioni tradebat necessitas corporalis refectionis. Oibz diuitiis dignitatibus/honoribus/amiciis et cognatis renūciabāt/nihil de mundo habere cupiebant: vix necessaria vite sumebant: corpori seruire etiā in necessitate dolebant. Pauperes igit erāt rebus terrenis: sed di-

nites valde in gratia et virtutibus. Foris egebant sed intus gratia et consolatione diuina reficiebantur. Mundo erant alieni sed deo proximi ac familiares amici. Sibiipsis videbantur tanquam nichilli et huic mundo despecti: sed erant in oculis dei preciosi et electi. In vera humilitate stabant: in simplici obedientia vivebant: in caritate et patientia ambabant: et ideo quotidie in spiritu proficiebant: et magnam apud deum gratiam obtinebant. Dati sunt in exemplum omnibus religiosis: et plus prouocare nos debent ad bene proficiendum: quam tepidorum numerus ad relaxandum. Quāto feruor omnium religiosorum in principio sue sancte institutionis fuit. Quanta deuotio orationis: quanta emulatio virtutis: quam magna disciplina viguit quāta reuerentia et obedientia sub regula magistri in omnibus effloruit. Testantur adhuc vestigia derelicta quod vere viri sancti et perfecti fuerunt qui tam strenue militantes mundum suppeditaueunt. Jam magnus putatur si quis transgressor non fuerit: si quis quod accepit cum patientia tolerare potuerit. Ob teporis et negligentie status nostri quam cito declinamus a pristino feruore: et iam tedet viuere pre lassitudine et tempore. Etiam in te penitus non dormiret profectus virtutum: qui multa sepius exempla vidisti deuotorum.

De exercitiis boni religiosi

Ep̃m. xix.

Ita boni religiosi omnibus virtutibus pollere debet: ut sit talis interius: qualis videtur hominibus exterius et merito multo plus debet esse intus quam quod cernit foris: quia inspector noster est

quem summo opere reuereri debemus ubicumque fuerimus et tanquam angeli in conspectu eius mundi incedere. Omni die renouare debemus propositum nostrum et ad feruorem nos excitare quasi hodie primum ad conversionem venissemus atque dicere. Adiuua me domine deus meus in bono proposito et sancto seruitio tuo: et da michi nunc hodie perfecte incipere quia nihil est quod hactenus feci. Secundum propositum nostrum cursus profectus nostri et multa diligentia operis est bene perficere volenti: quia si fortiter proponens sepe deficit: quid ille qui raro aut minus fixe aliquid proponit? Variis tamen modis contingit desertio propositi nostri: et levis omissio exercitiorum vix sine aliquo dispendio transit. Iustorum propositum in gratia dei potius quam in propria sapientia pendet: in quo et semper confidunt quicquid arripiunt. Nam homo proponit: sed deus disponit: nec est in homine via eius. Si pietatis causa aut fraterne utilitatis proposito quandoque consuetum omittitur exercitium: facile postea poterit recuperari. Si autem tedio animi aut negligentia faciliter relinquitur: satis culpabile est et nociuum sentietur. Conemur quantum possumus: adhuc leuiter deficiemus in multis. Semper tamen aliquid certi proponendum est: et illa precipue que amplius nos impediunt. Exteriora nostra et interiora pariter nobis scrutanda sunt et ordinanda: quia utraque expediunt ad profectum. Si non continue te vales colligere: saltem interdum et ad minus semel in die mane videlicet aut vespere. Mane propone: vespere discute mores tuos qualis hodie fuisti in verbo opere et cogitatione: quia in his sepius forsitan des

offendisti et proximum. Accinge te sicut vir contra
 dyabolicas nequitias : frena gulam et omnem car
 nis inclinationem facilius frenabis. Nunquā sis ex
 toto ociosus : sed aut legens aut scribens aut orans
 aut meditans aut aliquid utilitatis pro cōmuni la
 borans. Corporalia exercitia discrete sunt agenda
 nec omnibus equaliter assumenda. Que commu
 nia non sunt non sunt foris ostendenda : nam in se
 creto tutius exercentur priuata. Cauendum tamen
 ne piger sis ad communia et ad singularia promp
 ptior : sed expletis integre et fideliter debitis et in
 iunctis : si iam ultra vacat : redde te tibi prout deu
 tio tua desiderat. Non possunt omnes habere vñ
 exercitium / sed aliud isti / aliud illi magis deseruit.
 Etiam pro temporum congruentia diuersa plas
 cent exercitia quia alia in festis / alia in feriatis ma
 gis sapiunt diebus. Aliis indigemus tempore ten
 tationis et aliis tempore pacis et quietis. Aliis cum
 tristamur libet cogitare / et alia cum leti in domo
 no fuerimus. Circa principalia festa reuoluenda
 sunt bona exercitia et sanctorum suffragia feruens
 tus imploranda. De festo in festum proponere de
 bemus quasi tunc de hoc seculo migraturi simus
 et ad eternum festum peruenturi. Ideoque sollicite
 nos preparare debemus in deuotis temporibus et
 deuotius conuersari / atque omnem obseruantiam
 strictius custodire tanquā in breui premium laboris
 nostri a deo percepturi. Et si dilatum fuerit creda
 mus nos min⁹ bene preparados atque indignos tā
 te adhuc glorie / que reuelabitur in nobis tpe prest
 ito / et studeamus nos melius ad exitū preparare

Beatus seruus ait euangelista lucas quē cū uenerit dñs inuenerit uigilantem. Amen dico uobis sup omnia bona sua constituet eum.

De amore solitudinis ⁊ silentii. Cpm. xx.

Quere aptum tēpus uacandī tibi ⁊ de beneficiis dei frequēter cogita. Relinque curiosa. Tales perlege materias que compūctionē magis prestāt q̄ occupationem. Si te substraxeris a superfluis locutionibus et ociosis circuitionibus necnon a nouitatibus ⁊ rumoribus audiendis: inuenies tempus sufficiens et aptum pro bonis meditationibus insistentis. Maximi sanctorum humana conortia ubi poterant uitabant: ⁊ deo in secreto uiuere eligebant. Dixit quidam. Quotiens inter homines fui minor homo redi. Hoc quippe sepius experimur quando diu confabulamur. Facilius est omino tacere: q̄ uerbo nō excedere. Facili⁹ est domi latere q̄ foris se posse sufficienter custodire. Qui igit itendit ad interiora et spūalia peruenire: oportet eum cū iesu a turba declinare. Nemo secure apparet nisi qui libenter latet. Nemo secure preest: nisi qui libenter subest. Nemo secure precipit: nisi q̄ libenter obedire didicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone conscientie testimonium habet. Nemo secure loquitur: nisi qui libenter tacet. Semper tñ sanctorū securitas plena timoris dei extitit. Hec eo min⁹ solliciti ⁊ humiles in se fuerūt quia magnis uirtutibus et gratia emicuerunt. Præuox autē securitas ex superbia ⁊ presumptione orit: ⁊ in fine in deceptione succurrit. Nūq̄ pmittas tibi securitatē in hac uita: quis bonus uidearis ⁊ nobilita aut deuot⁹ heremi

ta. Sepe meliores in estimatiōe hōm grau⁹ per
clatati sunt propter suam nimiam cōfidentiam. Unde
multis utilius est vt non penitus tentationibus ca
reant: s; sepius impugnent: ne nimium securi sint
ne forte in superbiā eleuent: ne etiam ad exteriores
consolationes licentius declinent. **Q**ui nūq̃ t̃ a
sitoriam leticiā quæreretur/qui nūq̃ cum mūdo se occu
paret: q̃ bonā consciētiā seruaret? **Q**ui oēm va
nam solitudinē amputaret: et dūtaxat salutaria
ac diuina cogitaret et totā spem suā in deo cōstitue
ret: q̃ magnā pacē et quietē possideret? Nemo di
gnus est et celesti cōsolatione: nisi diligenter se exer
cuerit in sancta cōpunctione. Si vis cordetenus cō
pūgi: intra cubiculum tuū et exclude tumultus mundi
sicut scriptum est. In cubicul⁹ vestris compūgimur
ni. In cella inuenies quod deforis sepius amittes.
Cella cōtinuata dulcessit: et male custodita redium
generat. Si in p̃ncipio cōuersionis tue bene eam
icolueris et custodieris erit tibi postea dilecta amis
ca et gratissimū solatiū. In silentio et quiete p̃ficit
anima deuota et discit abscondita scripturarū. ibi
inuenit fluentē lacrimarū: quibus singulis noctib⁹
se lauet et mundet vt conditori suo tāto familiarior
fiat: quanto longius ab oī seculari tumultu degit.
Qui ergo se abstrahit a notis et amicis: appropin
quabit illi deus cū āgelis sanctis. Melius est late
re et sui curam agere: q̃ se neglecto signa facere.
Laudabile est homini religioso raro foras ire fuge
re videri: nolle etiā homines videre. Quid vis vide
re quod nō licet habere? Transit mundus et concu
piscētia eius. Trahit desideria sensualitatis ad spa

ciandum: sed cum hora transierit / quid nisi gravita-
tem conscientie / et cordis dispersionem importas?
Letus exitus tristem sepe reditum parit et leta vigi-
lia serotina triste mane facit. Sic omne carnale
gaudii blande intrat / sed in fine mordet et perimit.
Quid potes alibi videre quod hic non vides? Ecce
celum et terram et omnia elementa / nam ex istis omnia
sunt facta. Quid potes alibi videre / quod visu po-
test sub sole permanere? Credis te forsitan satiari /
sed non poteris perungere. Si cetera videres presen-
tia / quid essent nisi visio vana? Lena oculos tuos
ad deum in excelsis / et ora pro peccatis tuis et negli-
gentis. Dimitte vana vantis / tu autem intende illis qui
tibi precepit bene. Gloriam super te effusi sumus et voca-
mus ad te iesum dilectum tuum. Mone cur eo in cella quia non
inuenies alibi tantam pacem. Si non exisses nec quicquam
de rumoribus audisses / melius in bona pace perman-
sisses. ex quo noua delectat aliquando audire / oportet
te exinde turbationem cordis tolerare. 11

De compunctione cordis

f. Epim. xxi.

Si vis aliquid proficere conserua te in timore
dei / et noli esse nimis liber / sed sub disciplina co-
hibe omnes sensus tuos nec inepte te tradas leticie.
Da te ad cordis compunctionem / et inuenies deuo-
tionem. Compunctio multa bona aperit / que disso-
lutio cito perdere consuevit. Mirum est quod homo pos-
sit unquam perfecte letari in hac vita / qui suum exilium
et tam multa pericula anime sue considerat et pen-
sat. Propter leuitatem cordis et negligentiam de-
fectum nostrorum non sentimus anime nostre dolo-
res sed sepe vane ridemus quando merito flere de-

beremus. Non est vera libertas nec bona leticia nisi in timore dei cum bona conscientia. Felix qui abdicere potest omne impedimentum distractionis et ad unionem se redigere sancte compunctionis. Felix qui a se abdicat quicquid conscientiam suam maculare potest vel grauare. Certa viriliter consuetudine vincit. Si tu scis homines dimittere ipsi te dimittent tua facta facere. Non attrahas tibi res aliorum nec te implices causis maiorum. Habe semper oculum super te primum et admoneas teipsum specialiter precibus tibi dilectis. Si non habes fauorem hominum noli ex hoc tristari sed hoc sit tibi graue quia non habes te satis bene et circumspecte sicut deceret dei seruus et deuotum religiosum conuersari. Trilinus est sepe et securus / quia homo non habeat multas consolationes in hac vita secundum carnem precipue tamen quam diuinas non habemus / aut rarius sentimus nos in culpa sumus / quia compunctionem cordis non querimus nec vanas et externas omnino abicimus. Cognosce te indignum diuina consolatione sed magis dignum multa tribulatione. Quando homo perfecte est afflictus tunc grauis et amarus est et totus mundus. Bonus homo sufficientem inuenit materiam dolendi et flendi. Siue enim se considerat siue de proximo pensat / scit quia nemo sine tribulatione hic viuit. Et quanto strictius sese considerat / tanto amplius dolet. Materie iusti doloris et interne afflictionis sunt peccata et vitia nostra / quibus ita inuoluti iacemus / ut raro celestia contemplari valeamus. Si frequenter de morte tua quam de longitudine vite tue cogitares / non dubium quin feruentius te emendas

ciandum: sed cum hora transierit / quid nisi grauitatem conscientie / r. cordis dispersionem importas? Letus exitus tristem sepe reditum parit r. leta vigilia serotina triste mane facit. Sic omne carnale gaudiū blande intrat / sed in fine mordet r. perimit. Quid potes alibi videre quod hic nō vides? Ecce celum r. terram r. omnia elemēta / nā ex istis omnia sunt facta. Quid potes alibi videre / quod vbi potest sub sole permanere? Credis te forsitan satiari / sed nō poteris perungere. Si cetera videres presentia / quid essent nisi visio vana? Leua oculos tuos ad deum in excelsis / r. ora pro peccatis tuis r. negligentis. Dimitte vana vānis / tu autē intēde illis q̄ tibi precepit deus. Glāde sup te cōfisi tuum r. voca ad te iesum dilectū tuū. Mene cur eo in cella qz nō inuenies alibi tantā pacē. Si nō exisses nec quicq̄ de rumoribus audisses / melius ī bona pace pmanissēs. ex quo noua delectat aliquando audire / oportet te exinde turbationem cordis tolerare. 11

De compunctione cordis f. Ep̄m. xxi.

Si vis aliquid proficere conserua te in timore dei / r. noli esse nimis liber / sed sub disciplina cohibe om̄s sensus tuos nec inepte te tradas leticie. Da te ad cordis compunctionem / r. inuenies deuotionem. Compunctio multa bona aperit / que dissolutio cito perdere consuevit. Mirū est q̄ homo possit vnq̄ perfecte letari ī hac vita / qui suū exilium et tam multa pericula anime sue considerat r. pensat. Propter leuitatem cordis r. negligentiam defectum nostrorū non sentimus anime nostre dolores sed sepe vane ridemus quando merito flere de-

beremus. Non est vera libertas nec bona leticia nisi in timore dei cum bona conscientia. Felix qui abdicere potest omne impedimentum distractionis/et ad unionem se redigere sancte compunctionis. Felix qui a se abdicat quicquid conscientiam suam maculare potest vel grauare. Certa viriliter consuetudine vincit. Si tu scis homines dimittere ipsi te dimittent tua facta facere. Non attrahas tibi res aliorum nec te implices causis maioribus. Habe semper oculum super te primum/et admoneas teipsum specialiter per oculos tibi dilectis. Si non habes fauorem hominum noli ex hoc tristari/sed hoc sit tibi graue/quia non habes te satis bene/et circumspecte sicut deceret dei seruus et deuotum religiosum conuersari. Trilinus est sepe et securus / quia homo non habeat multas consolationes in hac vita secundum carnem precipue tamen quam diuinam non habemus / aut rarius sentimus nos in culpa sumus / quia compunctionem cordis non querimus/nec vanas et externas omnino abiciamus. Cognosce te indignum diuina consolatione sed magis dignum multa tribulatione. Quando homo perfecte est afflictus tunc grauis et amarus est/et totus mundus. Bonus homo sufficientem inuenit materiam dolendi et flendi. Siue enim se considerat siue de proximo pensat / scit quia nemo sine tribulatione hic viuit. Et quanto strictius sese considerat/tanto amplius dolet. Materie iusti doloris et interne afflictionis sunt peccata et vitia nostra / quibus ita inuoluti iacemus/ut raro celestia contemplari valeamus. Si frequenter de morte tua/quam de longitudine vite tue cogitares / non dubium quin feruentius te emendas

res. Si etiā futuras inferni siue purgatorii penas cordialiter ppenderes: credo q̄ libēter laborē ⁊ dolo-
lozem sustineres et nichil rigoris formidares. Sꝫ
quia ad cor ista non transeunt ⁊ blandimēta adhuc
amamus ideo frigidū et valde pigri remanem⁹. se-
pe est inopia spiritus unde tā leuiter cōquert⁹ mise-
rum corpus. Ora igit̄ humiliter ad dñz vt det tibi
compunctōis spiritum ⁊ dic cū pphā. Liba me do-
mine pane lacrimarum ⁊ potum da michi in lacri-
mis in mensura.

De cōsideratione hūane miserie Capm. xxii.

Miser es vbicūqz fueris ⁊ quēcūqz te verteris
nisi ad deum te conuertas. quid turbaris q̄
non succedit tibi sicut vis ⁊ desideras? Quis est q̄
habet oīa secundum suam voluntatem? Nec ego/
nec tu/nec aliquis hominū super terrā? Nemo est
in mundo sine aliqua tribulatione vel angustia: q̄
uis rex sit vel papa. Quis est qui melius habet? ut
qz qui p̄ deo aliqui pati valet. Dicunt multi imbe-
cilles ⁊ infirmi. Ecce q̄ bonā vitam ille homo ha-
bet: q̄ diues / q̄ potens / q̄ excelsus / q̄ magn⁹ / q̄
pulcer. Sed attende ad celestia bona et videbis q̄
oīa ista temporalia nulla sūt / sꝫ valde incerta ⁊ ma-
gis grauantia: quia nunq̄ sine sollicitudine ⁊ timo-
re possident. Non est hoīs felicitas habere t̄palia
ad abundantia sꝫ sufficit ei mediocritas. Vere mis-
eria est viuere sup̄ terrā. Quāto homo voluerit eē
sp̄ualior: tāto p̄is vita fit ei amari⁹ quia sēt̄ me-
lius ⁊ videt clarius humane corruptionis defect⁹.
Nam comedere / bibere / vīgilare / dormire / quiesce-
re / laborare ⁊ ceteris necessitatibus nature subias

cere: vere magna miseria est et afflictio homini de-
 noto qui libenter esset absolutus et liber ab omni pec-
 cato. Et alde enim grauatür iterio: homo necessitati-
 bus corporalibus in hoc mundo. Et ppheta deuo-
 te rogat quatenus liber ab istis esse valeat dicens.
 De necessitatibus meis erue me dñe Sed ve nō co-
 gnoscentibus suā miseriā. et amplius ve illis qui di-
 ligūt hanc miseriā et corruptibilē vitā. Nā i tātū q̄
 dam hanc amplectunt: licet etiā vix necessaria las-
 borando aut meditando habeant: vt si hic possent
 sēp. viuere de regno dei nichil curarent. Et insani et
 infideles corde qui tā profunde in terris tacēt vt nūll
 nisi carnalia sapiant: s; miseri adhuc in fine graui-
 ter sentient q̄ vīle et nichilū erat quod amauerunt
 Sancti aut dei et oēs deuoti amici christi nō atten-
 derūt que carni placuerunt: nec que in hoc tpe flo-
 ruerunt s; tota spes eorū et intentio ad eterna bona
 anhelabat. ferebat totū desideriu eorū ad summa
 et inuisibilia ne amore visibilium traherent ad infi-
 ma. Noli frater amittere confidentiā pficiendū ad
 spūalia. adhuc habes tempus et horā. Quare vis p
 crassinare ppositū tuū? Surge et in instanti incipe
 et dic. Nunc tempus est faciendū nunc tēpus est pu-
 gnandi: nunc temp⁹ aptū est emendandū. Quāto
 male habes et tribularis tūc tempus est pmerendū
 Oportet transire p ignē et aquā ante q̄ venias in re-
 frigeriū. Nisi tibi vīm feceris: vitū non superabis
 q̄ diu istud fragile corpus gerim⁹: sine peccato eē
 nō possum⁹ nec sine tedio et dolore viuere. Libēter
 haberem⁹ ab omni miseria et peccato quietē sed qz
 p peccatū pdidimus innocentia amissim⁹ etiā verā

beatitudinē. Ideo oportet nos tenere patientiā et
dei expectare misericordiā donec transeat iniqui-
tas hec et mortalitas absorbeat a vita. Quāta fra-
gilitas humana que semp prona est ad vitia. Hodie
confiteris peccata tua: et cras iterum perpetrās cō-
fessa. Hunc proponis cauere/et post horā agis qua-
si nichil proposuisses. Merito ergo nosipfos humi-
liari possum⁹ nec vnq̃ aliquid magni de nobis sen-
tire/quia tam fragiles et instabiles sumus. Et ita etiā
potest perdi per negligentiam/quod multo labore
vix tandem acquisitum est per gratiā. quid fiet de
nobis adhuc in fine/qui tepescimus tā mane? De
nobis si sic volumus declinare ad quietē quasi iam
pax sit et securitas/cū necdum appareat vestigium
vere sanctitatis in nostra cōuersatione. Unde op⁹
esset quod adhuc iterū institueremur/tāq̃ boni no-
uiti ad mores optimos si forte spes esset de aliqua
futura emendatione et maiori spiritali profectu.
De meditatione mortis. Cpm. xxiij.

Ualde cito erit tecum hoc factum. vnde aliter
quomodo te habear: hodie homo est et cras
non comparet. Cum autem sublatus fuerit ab ocu-
lis cito etiam transit a mente. Hebetudo et duri-
cia cordis humani q̃ solum presentia meditat⁹/et fu-
tura nō magis preuidet. Sic te in omni facto et co-
gitatu deberes tenere/quasi statim esses mortur⁹.
Si bonā conscientiā haberes/non multū mortē ti-
meres. Melius esset peccata cauere/q̃ mortē fuge-
re. Si hodie nō es paratus quō cras eris? Cras est
dies incerta et quid scis si crastinū habebis? Quid
prodest diu viuere quando tam parū emendamur

Ab longa vite non semper emendat / s; sepe culpa
 magis auget . Etinā per vnam diem bene essem⁹
 conuersati in hoc mundo . Multi annos cōputant
 conuersionis sed sepe paruus est fructus emēdatio
 nis . Si formidolosum est mori / forsitan periculos
 sum est diut⁹ viuere . Beatus qui horā mortis sue
 semper ante oculos habet ⁊ ad moriendū se quotia
 die disponit . Si vidisti aliqui hominē mori : cogita
 quā ⁊ tu per eandē viam trāsibis . Cum mane fue
 rit putate ad vespertū nō peruenturū . Elaspere au
 tem facto mane nō audeas tibi polliceri . Semper
 ergo paratus esto ⁊ taliter vine vt nunq̃ te ipars
 tum mors inueniat . Multi subito ⁊ improuise mo
 riuntur . nā hora qua nō putat / filius hominis vētu
 rus est . Quando illa extrema hora venerit / multū
 aliter sentire incipies de tota vita tua preterita / et
 valde dolebis q̃ tam negligens et remissus fuisti .
 Quā felix ⁊ prudens qui talis nunc nitit̃ esse in vi
 ta qualis optat inueniri in morte . Dabit nāq; ma
 gnam cōfidentiam feliciter moriēdi perfectus cō
 sumpsit mundi / seruens desiderii in dētutibus pro
 ficiendi / amor discipline labor penitentie prompti
 tudo obediētie / abnegatio sui ⁊ supportatio cuiusli
 bet aduersitatis pro amore xp̃isti . Multa bona po
 tes operari dum sanus es / sed infirmatus nescio
 quid poteris . Pauci ex infirmitate emendant̃ sic ⁊
 q̃ si multum peregrinantur raro sanctificant̃ . Nō
 li confidere super amicos ⁊ proximos / nec in futu
 ris salutem tuam differas / quia citius obliuiscēt̃
 tu hōes q̃ estimas . Melius est nunc tēpestiue pro
 quidē ⁊ aliquid boni premittere / q̃ super aliorum

auxilio sperare. Si non es p[ro] t[em]p[or]e sollicitus modo
quis erit pro te sollicit[us] in futuro? Nunc t[em]p[us] est vale
de p[er]iculis s[ed] p[ro]ph[et]a dolo[re] q[uo]d hoc iunius expendis in
quod promereri vales vñ eternaliter viuas. Veniet
qñ vññ di[eu]s seu ho[mo] p[ro] emendatione desiderabis
z nescio an impetrabis. Eya carissime de quāto pi
culo te p[ot]eris liberare: de q[uo] magno timore eripe
re: si modo semp timoratus fueris z de morte suspe
ctus. Stude nunc taliter viuere: vt in ho[ra] mortis
valeas potius gaudere q[uam] timere. Disce nunc mori
mundo: vt tunc incipias viuere cum christo. Disce
nunc oīa contēnere: vt tunc possis libere ad christū
pergere. Castiga nūc corpus tuum per penitētiā
vt tūc valeas certā habere confidentiā. Ah stulte.
quid cogitas te diu victurū: cū nullū diem habeas
securū. Quā multi decepti sunt: z insperate de cor
pore extracti. Quotiens audisti a dicentibus: quia
ille gladio cecidit ille submersus est: ille ab alto ru
ens ceruicē fregit: ille manducando obriquit: ille
ludendo finē fecit: alius igne: alius ferro: alius pe
ste: z ali[us] latrociniō perit: et sic oīm finis mors est
z vita hoīm tanq[uam] vmbra subito pertransit. Quis
memorabit tui post mortē: z q[ui]s orabit pro te? Age
age nunc carissime quicquid agere potes. quia nes
cis qñ morieris: nescis etiā quid tibi post mortem
sequeat. Dum tēpus habes. congrega tibi diuitias
immortales. P[re]ter salutem tuam nichil cogites.
solū que dei sunt cures. Fac nūc tibi amicos vene
rando dei sanctos: et eorū actus imitando: vt cum
defeceris in hac vita illi te recipiant in eterna ta
bernacula. Serua te tanq[uam] peregrinū et hospitem.

super terrā: ad quē nichil spectat de mūdi negotiis
Serua cor liberū et ad deū sursum erectū: q̄ nō ha-
bes hic manentē ciuitatē. Illuc preces et gemitus
quotidianos cū lacrimis dirige: vt sp̄s tuus me-
reatur post mortē ad dñm feliciter transire. Amen

De iudicio et penis peccatorum Ep̄m. xxiij

In omnibus rebus respice finem: et qualiter ante
iudicium iudicem stabis / cui nichil est occultū
qui muneribus non placatur: nec excusationes re-
cipit sed quod iustum est iudicabit. O miserrime et
insipiens peccator quid respondebis deo oīa mala
tua sciēt qui interdū formidas vultū hominis ira-
ti: Et quid nō p̄uides tibi in die iudicii: quādo ne-
mo poterit per alium excusari vel defendi: s; vnus-
quisq; sufficiens onus erit sibi ipsi. Hunc labor tuus
est fructuosus / fletus acceptabilis / gemitus exau-
dibilis / dolor satisfactorius et purgatiuus. Habet ma-
gnū et salubre purgatoriū patiens homo qui su-
scipiens iniurias p̄ius dolet de alterius malicia: q̄
de sua iniuria. qui pro contrariantibus sibi libet̄er
orat ex corde culpas indulget: qui veniā ab aliis
petere nō retardat: qui facilius misereē q̄ trahitur
qui sibi ipsi violentiā frequēter facit et carnem suam
omnino spiritui subingere conat̄. Melius est mo-
do purgare pctā et vicia resecare: q̄ in futuro pur-
ganda reservare. Etere nos ipsos decepimus p̄ inor-
dinatū amorē quē ad carnem habemus. Quid
aliud ille ignis denotabit nisi peccata tua? Quāto
amplius tibi ipsi nunc parcis et carnē sequeris: tan-
to durius postea lues et maiore materiā cōburendi
seruas. In quibus homo peccauit: in illis graui-

punietur. Ibi occidiosi ardentibus stimulis pun-
 guntur: et gulosi ingenti fame ac siti cruciabuntur. Ibi
 luxuriosi et voluptatū amatores ardenti pisce et fe-
 tido sulphure pfundent. Et sicut furiosi canes pre
 dolore inuidiosi vitulabūt. Illi vitium erit quod
 suum p pñi cruciatū non habebit. Ibi superbi omni
 cōfusione replebuntur: et auari miserrima egestate
 artabunt. Ibi erit vna hora maior in pena/ q̄
 centū anni in amarissima penitentia. Ibi nulla re-
 quies est et nulla cōsolatio damnatis. Hic tantū in-
 terdum cessatur a laboribus/atq; amicorū fruitur
 solatiis. Eū modo sollicitus et dolens pro peccatis
 suis. v: in die iudicii sis securus cū beatis. Tūc enī
 iusti stabunt in m 13 12 cōstantes aduersus eos qui
 se angustiauerunt: et deprefferūt. Tūc stabit ad ius-
 dicandū: qui modo se subicit humiliter iudicis ho-
 minū. Tūc m 13 12 fiduciā habebit pauper et hū-
 milis/ et p̄uebit vndiq; superbus. Tūc videbunt
 sapiens in hoc mundo fuisse/ qui pro christo didicit
 stultus et despectus esse. Tūc placebit omnis tribu-
 latio patienter p̄pessa/ et omnis iniquitas op̄abit
 os suum. Tūc gaudebit omnis deuotus et merebit
 omnis irreligiosus. Tūc plus exultabit caro affli-
 cta q̄ si in deliciis fuisset semp nutrita. Tūc splen-
 debit habitus vilis et obtenebrescet vestis subtilis
 Tūc plus laudabit pauper culū domicilii q̄ deau-
 ratum palatii. Tūc plus iuuabit constans patie-
 tia q̄ omnis mundi potentia. Tūc amplius exal-
 tabitur simplex obedientia/ q̄ omnis secularis astu-
 tia. Tūc plus letificabit pura et bona conscientia
 q̄ docta philosophia. Tūc plus ponderabit con-

tempus diuitiarum/ & totus thesaurus terrigena-
rum. Tunc magis consolaberis super deuota oratio-
ne: & super delicata comestione. Tunc potius gau-
debis de seruatō silentio/ & de longa fabulatione.
Tunc plus valebunt sancta opera/ & multa pulcra
verba. Tunc plus placebit stricta vita & ardua pe-
nitentia/ & omnis delectatio terrena. Discenunc in
modico pati ut tunc a grauioribus valeas liberari
Nunc primo proba quid possis pati postea. Si nunc
tam parū nō vales sustinere/ quō poteris tunc eter-
nā tormēta sufferre. Si modo modica passio tam
impatientem efficit quid gehenna tunc faciet? Ec-
ce vere nō potes duo gaudia habere: delectari hic
in mōdo/ & postea regnare in celo cū christe Si vsq;
in hodiernū diē semp in honoribus & voluptatibus
vixisses/ quid totus tibi profuisset: si iam in instanti
morti cōtingeret? Omnia ergo vanitas præter ama-
re deum: & illi soli seruire. Qui enim deum ex toto
corde amat/ nec mortē nec supplicium nec iudicium
nec infernū metuit/ quia perfectus amor securum
accessum ad deū facit. Quē autē adhuc peccare
delectat/ nō mirū si mortē & iudicium timeat. Bo-
num tamen est ut si necdū amor a malo te revocat
saltem timor gehennalis coerceat. Qui vero timo-
rem dei p̄sponit dū stare in bono nō valebit/ sed
dyaboli laqueos citius incurret.

De seruēt emēdati de totius vite nfe Ep̄m. xxv

Esto vigilans et diligens in dei seruicio et co-
gita frequenter ad quid venisti et cur seculum
reliquisti. Nenne ut deo vīneres: et spiritalis
homo fieres? Egitur ad perfectū inferneas: quia

mercedem laboris tuorum in breui recipies: nec erit
tunc amplius timor aut dolor in finibus tuis. De
dicum tunc laborabis et magnam requiem in eo perpe-
tuam leticiam inuenies. Si tu permanseris fidelis et fer-
uidus in agendo: deus proculdubio erit fidelis et lo-
cuples in retribuendo. Spem bonam retinere debes
quod ad palmam puenies: sed securitatem capere non oportet
ne torpeas aut elatus fias. Cum enim quidam anxius
inter metum et spem frequenter fluctuaret et quadam vice
merore affectus in ecclesia ante quoddam altare se in
orandoe pertraxisset/hec inter se resoluit dicens. O si
scirem quod adhuc perseveraturus essem/statimque audi-
uit intus diuinum responsum. Quid si hoc scires face-
re velles? Fac nunc quod tunc facere velles et bene secu-
rus eris. Porro consolatus et confortatus diuine
se commisit voluntati et cessauit anxiosa fluctuatio: no-
luitque curiose inuestigare ut sciret que sibi esset fu-
tura sed magis studuit inquirere que esset volun-
tas dei beneplacens et perfecta ad omne opus bonum
inchoandum et perficiendum. Spera in domino et fac bonitatem
ait propheta: et inhabita terram et pascaris in diui-
tiis eius. Quam est quod multos a profectu et feruenti
meditatione retrahit: horroz difficultatis seu labor
certaminis. Eni uero illi maxime pre aliis in virtu-
tibus proficiunt qui ea que sibi magis grauiora et con-
traria sunt viribus vincere nituntur. Nam ibi homo
plus proficit et gratiam meretur ampliorē ubi magis se-
ipsum vincit et in spiritu mortificat. Sed non omnes ha-
ber eque multum ad vincendum et moriendum. Diligens
tamen emulato: valentior erit ad proficiendum etiam
si plures habeat passiones quam alius bene mougerat

ius: minus tamen feruens ad virtutes. Pro tamē
 specialiter ad magnam emendationē iuuant videll
 cet subtrahere se violenter ad quod natura vitiose
 inclinā: et feruenter instare pro bono quo amplius
 quis indiget. Illa etiā studeas magis cauere et vin
 cere que tibi frequentius in aliis displicent. Ubique
 perfectum tuū capias ut si bonis exemplis videas vel en
 dias ad imitandū accēdaris. Si quid sit reprehēn
 sibile consideraueris: caue ne idē facias: aut si ali
 quando fecisti: citius emendare te studeas. Sicut
 oculus tuus alios considerat: sic iterum ab aliis no
 taris. Quā locundum et dulce est videre feruidos et
 deuotos fratres bene morigeratos et disciplinatos
 Triste est et graue videre inordinatē ambulantes
 qui ea ad que vocati sunt nō exercent. Quā nociuū
 est negligere vocatibis sue ppositi et ad nō cōmissa
 sensum inclinare. Memores esto arrepti ppositi: et
 imaginem tibi pponere crucifixi. Bene veretur dār
 potes inspecta vita iesu christi: quia necdum magis
 illi te cōformare studuisti: licet diu in vita dei fuisti.
 Religiosus qui se intente et deuote in sanctissima vi
 ta et passione dñi exercet oīa vtilia et necessaria sibi
 abundanter sibi lueniet nec opus est ut extra iesum
 aliquid melius ouerat. Et si iesus crucifixus in cor
 nostrum veniret. Quid et sufficienter docti essemus.
 Religiosus feruidus oīa bene portat et capit que il
 li iubent. Religiosus negligēs et tepidus habet tri
 bulationē sup tribulationē et ex omni parte patitur
 angustia quia interiori consolatione caret et exte
 rior querere prohibet. Religiosus extra disciplinā
 viuens graui ruine patet. Qui laxiora querit et res

miffiora femp in anguftiis erit quia aut vnum aut
 reliquū ſibi displicebit. Quomodo facit tā multū
 alii religioſi qui ſatis arcti ſunt/ ſub diſciplina clau-
 ſtrali. Raro exeunt/ abſtracte viuunt/ pauperrime
 comedunt/ groſſe veſtiunt/ multū laborant parum
 loquunt/ diu vigilat mature ſurgunt/ orationes pro-
 longant/ frequenter legunt ⁊ ſe in omni diſciplina
 cuſtodiant. Attende carthuſienſes/ ciſterciēſes et
 diuerſe religionis monachos ac moniales qualiter
 omni nocte ad pſallendū dño aſſurgūt. Et ideo tur-
 pe eſt vt tu deberes in tam ſancto opere pigreſcere/
 vbi tanta multitudo religioſorū incipit deo iubilare.
 ¶ Si nichil aliud faciendum incuberet/ niſi domi-
 num deū noſtrū toto corde ⁊ ore laudare. ¶ Si nūq̃
 ſidigeres comedere nec bibere nec dormire/ ſed ſem-
 per poſſes deum laudare/ ⁊ ſolū modo ſpiritalibus
 ſtudiis vacare/ tūc multo felicior eſſes q̃ modo/ cui
 carni ex qualicūq; neceſſitate ſeruis. Atinam non
 eſſent iſte neceſſitates / ſed ſolummodo ſpirituales
 anime reſectiōes quas heu ſatis raro deguſtamus
 Quando homo ad hoc puenit q̃ de nulla creatura
 conſolationē ſuā querit / tunc ei deus primo pfecte
 ſapere incipit/ tunc etiā bene contentus de oī euen-
 tu rerū erit/ tunc nec pro magno letabit/ nec p mo-
 dico contriſtabit ſed ponit ſe integre ⁊ fiducialiter
 in deo qui eſt omnia in omnibus/ cui nichil vtiq; pe-
 rit nec morit/ ſed oīa ei viuunt et ad nutū ſui incun-
 ctanter deferunt. Memēto ſemp finis/ ⁊ quia per-
 ditum nō redit tempus. Sine ſollicitudine ⁊ diligen-
 tia nūq̃ acquies virtutes. Si incipis tepeſcere/
 incipies male habere. Si autē videris te ad ſeruo

nam inuenies magnā pacem: et senties leuiorē labo-
rem ppter dei gratiā et virtutis amorem. Nemo ser-
uidus et diligēs ad omnia est paratus. Maior labor
est resistere vitulis et passionibus / q̄ corporalibus in-
sudare laboribus. Qui paruos non vitat defectus/
paulatim labit ad maiores. Fruebis semp vespe-
re / si diē expendas fructuose. Vigila super teipsum
exhorta teipsum / ad mone teipsum et quicquid de aliis sit
nō negligas teipsum. Tanti pficies quāsi tibi ip-
sum intuleris.

¶ Explicit liber primus.

¶ Incipit liber secundus de interna cōuersatione
Capitulum primum.

Bignum dei intravos est dicit dñs. Con-
uertere te ex toto corde tuo ad dñm et res-
linque hunc miserū mundum et inueniet
anima tua requiem. Disce exteriora continere et ad
interiora te dare / et videbis regnum dei in te venir-
re. Est enī regnū dei pax et gaudiū in spiritu sancto.
quod nō datur ipsis. Veniet ad te christus ostēdēs
tibi consolationē suā si dignā illi abintus paraueris
mansionē. Omnis gloria eius et decore ab intra
est / et ibi cōplacet sibi. Frequēs illi visitatio et in ho-
mine interno / dulcis / sermocinatio / gratia / consola-
tio / multa pax / familiaritas superanda nimis. Eya-
ala fidelis p̄para huic sponso cor tuum quaten⁹ et ad
te venire et in te habitare dignet. Sic enī dicit. Si
quis diligit me sermonē meū seruet et ad eū venie-
mus et mansionem apud eum faciem⁹. Parato est ei
loca et ceteris omnibus necessarium. Capitulum

bueris: diues es et sufficit tibi. Ipse erit possessor tuus
 et fidelis procurator in omnibus ut non sit opus tibi in ho-
 minibus sperare. Homines enim cito mutant et desin-
 cunt velociter/ Christus autem manet in eternum et astat
 usque in finem firmiter. Non est magna fiducia ponenda
 in homine fragili et mortali: etiam si utilis sit et de-
 lectus: neque tristitia multa capienda ex hoc si inter-
 dum aduersetur et contradicat. Qui hodie recti sunt
 cras contrariari possunt et e contrario sepe ut aura ver-
 tunt. Pone totam fiduciam tuam in domino et sit ipse ti-
 mor tuus et amor tuus. Ipse pro te respondebit et fa-
 ciet bene sicut melius fuerit. Non habes hic manen-
 tem ciuitatem: et ubicumque fueris extraneus es et pe-
 regrinus: nec requiem aliquando habebis: nisi Chris-
 sto intime fueris vnitus. Quid hic circumspectis cum
 iste non sit locus tue requietionis? In celestibus de-
 bet esse habitatio tua: et sicut in transitu cuncta ter-
 rena sunt aspicienda: transeant omnia et tu cum eis pa-
 riter. Abde ut non inher eas ne capiaris et per eas.
 Apud altissimum sit cogitatio tua: et deprecatio tua
 ad Christum sine intermissione dirigatur. Si nescis alta
 speculari et celestia: requiesce in passione Christi: et in
 sacris vulneribus eius libenter habita. Si enim ad
 vulnera et preciosa signa ita Iesu deuote confugis
 magnam in tribulatione confortationem senties nec
 multum curabis hominum despectiones facilliterque ver-
 ba detrahentium perferes. Christus fuit etiam in mundo
 ab hominibus despectus: et in maxima necessitate
 a noxia et amicis inter opprobria derelictus. Chris-
 tus pati voluit et despici et tu audes de aliquo con-
 queri. Christus habuit detractores et oblocutores: et

turis omnes habere amicos et benefactores. Tunc
 de coronabis patientia tua si nil aduersitatis occur
 rerit. Si nichil contrarium vis pati: quomodo eris
 amicus christi? Sustine te cum christo et pro christo: si
 vis regnare cum christo. Si semel perfecte introisses in
 interiora iesu et modicum de ardente eius amore sa
 puisses: tunc de proprio comodo vel incomodo nichil
 curares: sed magis de opprobrio illato gauderes.
 Quis amor iesu facit hominem seipsum continere.
 Amor iesu et verus internus et liber ab affectionibus
 inordinatis potest se ad deum libere conuertere et ele
 uare se supra seipsum in spiritu ac furtiue quiescere.
 Qui sapiunt omnia prout sunt non ut dicunt aut estiman
 tur: hic vere sapiens est et doctus magis a deo quam ab
 hominibus. Qui ab intra scit ambulare et modicum
 res ab extra ponderare: non requirit loca: nec tem
 pora expectat ad habenda deuota exercitia. Homo
 internus cito se recolligit quia nunquam se totum
 ad exteriora effundit. Non illi obest labor exterior
 aut occupatio ad tempus necessaria sed sicut res eue
 niunt sic se illis accommodat. Qui intus bene dispo
 situs est et ordinatus: non curat mirabiles et puerfos
 hominum gestus. Tunc homo impeditur et distrahitur
 quantum sibi res attrahit. Si recte tibi esset et bene
 purgatus esses: omnia tibi in bonum cederent et perfe
 ctum. Ideo multa tibi displicent et sepe conturbant
 quia adhuc non es tibiipsum perfecte mortuus nec segre
 gatus ab omnibus terrenis nichil sic maculat et im
 plicat cor hominis: sicut impurus amor in creatu
 ris. Si renuis consolari exterius: poteris speculas
 ri celestis: et frequenter interius iubilare.

De humili submissiōe sub plati regimine. Ep̃. ii.

Non magni pendas q̃s p̃ te vel cōtra te sit sed hoc age ⁊ cura vt deus tecum sit in om̃i re quā facis. Habeas consciētiam bonā: ⁊ deus bene te defensabit. Quem enim adiuuare voluerit nullius quersitas nocere poterit. Si tu scis tacere ⁊ pati: vt debis p̃culdubio dñi auxilium. Ipse nouit tempus ⁊ modum liberandi te: ⁊ ideo debes te illi resignare. Dei est adiuuare ⁊ ab omni confusione liberare. Sepe valde prodest ad maiorem humilitatem conseruandā: q̃ defectus nostros alii sciūt ⁊ redarguūt. Quando homo pro defectibus suis se humiliat tñc facilliter alios placat: ⁊ leuiter satisfact sibi irascensibus. Humilem deus protegit ⁊ liberat: humilem diligit ⁊ consolatur. humili homini se inclināt. humili largitur gratiā magnā: ⁊ post suā depressiōem leuat ad gloriā. humili sua secreta reuelat: ⁊ ad se dulciter trahit ⁊ inuitat. Humilis accepta contrumelia et confusione: satis bene est in pace. quia stat in deo ⁊ nō in mundo. Non reputes te aliquid profecisse: nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

De bono pacifico homine Ep̃. iii.

Pone te primo in pace: ⁊ tunc alios poteris pacificare. Homo pacificus plus prodest: q̃ bene doctus. Homo passionatus etiam bonum in malū trahit: et facilliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonum conuertit. Qui bene in pace est: de nullo suspicatur qui autē male contentus est ⁊ cōmotus: variis suspicionibus agitāt: nec ipse quiescit: nec alios quiescere p̃mittit. Dicit sepe q̃ dicere non deberet: ⁊ omittit quod sepe sibi magis

facere expediret. Considerat quod alii facere tenentur et negligit quod ipse facere tenetur. Habet ergo primum zelum super semetipsum/tunc zelare poteris etiam iuste primum tuum. Tu benefacta tua scis excusare et tolerare et aliorum non vis recipere excusationes. Iustus esset ut te accusares et fratrem tuum excusares. Si portari vis porta et alium. Elide quod longe es adhuc a vera caritate et humilitate que nulli nouit indignari vel irasci nisi tantum sibi ipsi. Non est magni cum bonis et mansuetis conuersari. hoc enim omnibus naturaliter placet et unusquisque libenter pacem habet et secum sentientes magis diligit. Sed cum duris et peruersis aut in disciplinatis aut nobis contrariantibus pacifice posse viuere magna gratia est et laudabile nimis virileque factum. Sed sunt qui seipsos in pace tenent et cum aliis etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habent nec alios in pace dimittunt. Illi sunt graues/sed sibi sunt semper grauiiores. Et sunt qui seipsos in pace retinent et ad pacem alios reducere student et tamen tota pars nostra in hac misera vita potius in humili sufferentia ponenda est quam in non sentiendo contraria. Qui melius scit pati/pacem tenebit maiorem. Ille est victor sui et dominus mundi / amicus christi et heres celli.

De pura mente et simplici intentione Epim. iiii.

Debemus alio modo subleuari a terrenis/simplicitate scilicet et puritate. Simplicitas debet esse in intentione/puritas in affectione. Simplicitas intendit deum/puritas apprehendit et gustat. Nulla bona actio te impediet/si liber intus ab omni inora

dinato affectu fueris. Si nichil aliud q̄ dei bñplacitum ⁊ primi vtilitatē intendis: ⁊ queris: interna libertate frueris. Si rectū cor tibi esset tunc omnis creatura speculū vite et liber sancte doctrine esset. Non est creatura tā parua et vilia que bonitatē dei nō representet. Si tu es itus bonus ⁊ purus: tūc omnia sine impedimento videres ⁊ caperes bene. Cor purum penetrat celū ⁊ infernū. Quālis viriū quisq; intus est: taliter indicet exterius. Si est gaudium in mundo hoc vtiq; possiderunt cordis homo. Et si alicubi tribulatio ⁊ angustia hoc melius nouit mala p̄sentia. Sicut ferrū missū in ignē amittit rubiginem ⁊ totum cōdens efficit: sic homo ad deū se integre conuertens a torpore exultat ⁊ in nouum hominem trāsmutatur. Quando homo incipit tepescere: tunc parum metuit amari ⁊ libenter exterius accipit consolationē. Sed quando p̄fecte incipit se vincere ⁊ vītiliter in via dei ambulare: tūc minus ea reputat: que sibi prius graua esse sentiebat.

De propria consideratione. Lfm. v.

Non possumus nobis ipse nimis credere: quia sepe nobis gratia deest ⁊ sensus modicum lumen est in nobis: ⁊ hoc cito per negligentiam amittimus. Sepe etiam nō aduertimus q̄ tam cecī intus sumus. Sepe male agimus ⁊ peius excusamur: ⁊ passione interdum mouemur ⁊ zelum putamus. Parua in aliis reprehendimur: ⁊ nostra maiora p̄transimus. Satis cito sentimus ⁊ penderemus ad ab aliis sufficere: sed quantū alii a nobis distant nō aduertimus. Qui bene ⁊ recte sua penderet: nō esset quod de alio grauiter iudicaret. Internus

homo simplicius curā oībus curis antepōnit : et qui
 sibipſi diligēter intendit : facilius de aliis tacet.
 Nam q̄eris internus ⁊ deuotus nisi de alienis siue
 ris : et ad teipsum specialiter respiceris . Si tibi et
 deo totauius intendis : modicu te mouebit qđ forte
 p̄cipis . Abi es quādo tibiipſi p̄sens non es : ⁊ quā
 do oīia p̄curristi / quid te neglecto p̄fecisti ? Si de
 bes habere pacem ⁊ unione verā : oportet qđ totus
 adhuc postponas ⁊ te solū p̄e oculis haberes . Nil
 tū p̄inde p̄ficiēs si te fertatum ab omni t̄pali cura
 conserues . Valde deficiēs si aliquid tempore re
 putaueris . Nil aliu nil magnū nil gratū nil acces
 ptū tibi sit nisi pure deus aut de deo sit . Totus vas
 num estima quicquid cōsolatiōis occurrit de aliqua
 creatura . Alians deū / aliam sub deo : despiciit vni
 uersa . Solus deus eternus ⁊ imensus implēs om
 nia : solatiū n̄ est anime et vera cordis leticia .

De leticia bone conscientie Cpm. vi.

Gloria boni hominis testimonium bone cons
 cientie dei est . Habe bonā conscientia ⁊ semp
 habebis leticiam . Bona conscientia valde m̄r ita
 potest portare : ⁊ valde leta est inter aduersa . Ma
 la conscientia semper timida est et liqueta . Suau
 ter requiesces : si te cor tuū nō reprehenderit . Noli te
 tari nisi cū benefeceris . Mali nūq̄ habent veram
 leticia nec internā sentiunt pacē qđ nō est pax un
 pius dicit dñs . Et si dixerint in pace sumus non ve
 nient sup nos mala ⁊ quis nobis nocere audebit ?
 Et credas eis : quoniam repēte exurget ira dei ⁊ in
 nichillā redigent actus eorū : et cogitationes eorum
 peribit . Siuari in tribulatione non ē graue amā

ti/sic enī gloriari est in cruce domini gloriari. Bre-
vis gloria que ab hominibus datur et accipit. Ma-
di gloriā semper comitat trislicia. Bonorum gloria
in conscientia eorū et non in ore hominum. Iustos-
rum leticia de deo et in deo est/et gaudium eorū de
veritate. Qui verā et eternam gloriā desiderat tē-
poralem non curat. Et qui temporalem querit glo-
riam/aut nō ex aīo contēnit/minus amare cōvin-
citur celestem. Magnam habz cordis tranquilita-
tem/q nec laudes curat nec vituperia. Facile erit
contentus et pacatus cuius conscientia munda est
non es sanctior si lauderis nec vilior si vitupereris.
Qd es hoc es nec maior dici vales q̄ deo teste sis
Si attēdis qd apud te sis litus nō curabis qd de te
loquātur hoīes foris. Homo videt i facie. de⁹ aut in
corde. Homo p̄siderat act⁹/de⁹ p̄fat itētiōes. Eū
semp agere et modicum de se tenere hūilis aīe iudi-
cium est. Nolle p̄olari ab aliqua creatura/magne
puritatis et interne fiducie iudiciū est. Qui nullum
extrinsecus pro se testimonium querit: liquet q se
deo totaliter cōmisit. Non enī qui seipm p̄mendat
ille probatus est aut beatus paulus/sed quē de⁹ cō-
mendat. Ambulare cum deo intus nec aliquis affe-
ctione teneri foris/status est interni hominis.

De amore iesu super omnia. Ep̄m. vii.

Beatus qui intelligit quid sit amare iesum / et
contēnere seipsum propter iesum. Oportet di-
lectum pro dilecto relinquere / quia iesus vult so-
lus super omnia amari. Dilectio creature fallax et
instabilis / dilectio iesu fidelis et perseverabilis.
Qui adheret creature cadet cū labili / qui amplex

Secundus

etiam Iesum firmabit in eum. Illum dilige et amicum tene tibi qui omnibus recedentibus te non derelinquet nec patitur in fine perire. Ab hominibus oportet te aliquando separari siue velis siue nolis. Teneas te apud Iesum vivens et moriens et illius si delicta te committe qui omnibus deficiantibus solus potest te iuvare. Dilectus tuus talis est nature ut alienum non velit admittere sed solus vult cor tuum habere et tanquam rex in proprio throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura evacuare Iesus deberet libenter tecum habitare. Vane totti perditus inuenies: quicquid extra Iesum in omnibus posueris. Non confidas nec inaltaris super calamum vultus quia omnis caro fenum et omnis gloria eius ut flos feni cadet. Cito decipieris si ad externam hominum apparitionem tantum aspereris. Si enim tuum in aliis queris solatium et lucrum senties sepe detrimentum. Si queris in omnibus Iesum inuenies utique Iesum. Si autem queris teipsum inuenies teipsum sed ad tuam perniciem. Solus enim homo nocivus sibi si Iesum non querit quia totus mundus et omnes sui aduersarii.

De familiari amicitia Iesu.

Epim. viii.

Quando Iesus adest totum bonum est nec quicquam difficile videtur. Quando vero Iesus non adest totum durum est. Quando Iesus intus non loquitur consolatio vilis est. Si autem Iesus unum verbum loquitur tantum magna consolatio sentitur. Nonne maria magdalena statim surrexit de loco in quo fleuit quia martha illi dixit. Magister adest et vocat te. Felix hora quia Iesus vocat de lacrimis ad gaudium spiritus quia aridus et durus

es sine iesu: q̄ insipiens ⁊ vanus si cupis aliqd̄ extra
 iesum . Nōne hoc est malus damnū q̄ si totū pde-
 res mundū . Quid potest mūdus cōferre sine iesu?
 Esse sine iesu grauis est infernus: ⁊ esse cū iesu dul-
 cis paradīsus . Si fuerit tecū iesus nullus poterit
 nocere inimicus . Qui inuenit iesu inuenit thesau-
 rum bonū: imo bonū sup̄ omne bonū . Et qui p̄dit
 iesum perdit nimis multū ⁊ plus q̄ totum mundū .
 Pauperrimus est q̄ uiuit sine iesu . Ditissimus qui
 bene est cū iesu . Magna ars est scire cōuersari cum
 iesu ⁊ scire iesu tenere magna prudentia . Esto hū-
 lis ⁊ pacificus ⁊ erit tecū iesus . Sis deuotus ⁊ quie-
 tus ⁊ permanebit tecum iesus . Potes cito fugare
 iesum ⁊ gratiā eius p̄dere si uolueris ad exteriora
 declinare . Et si illū effugaueris ⁊ p̄dideris ad quē
 tunc fugies? ⁊ quē tunc queres amīcū . Sine amico
 nō potes diu uiuere . ⁊ si iesus non fuerit tibi p̄e ol-
 bus amic⁹: eris nimis tristis ⁊ desolat⁹ . Fatue igitur
 agis si in aliquo altero cōfidis ⁊ letaris . Elige
 dum est magis totū mundū habere contrariū: q̄ ie-
 sum offensū . Ex oībus ergo caris sit iesus dilect⁹
 specīalis . Diligant oīes p̄pter iesum iesus at t̄ pro-
 pter seipsum . Solus iesus christus singulariter est
 amādu: qui solus bonus ⁊ fidelis inuenit̄ p̄e om-
 nibus amicis . Propter ipsum et in ipso tam amīcū
 q̄ inimicū: tibi sint cari ⁊ p̄e omnibus his exoran-
 dus est ut omnes ipm cognoscant ⁊ diligāt . Nūq̄
 cupias singulariter laudari et amari: quia hoc so-
 lus dei est q̄ similē sibi nō habet . Nec uelis q̄ al-
 quis in corde tuo tecū occupez: neq; tu cū alicuius
 occupezis amore sed sit iesus in te et in omni dono

- **homine.** Esto purus et liber ab omni sine alienius creature implicamēto. **O**portet esse mundū et purū cor ad iesū gerere si vis vacare et videre q̄ suus ē dñs. Et reuera ad hoc non puenias nisi gratia eius fueris preuentus et intractus: vt omnibus exactionis et licentiatis solus cum solo vnaris. **Q**uādo enim gratia dei venit ad hominē tunc potēs fit ad omnia et quando recedit tunc paup et infirmus erit: et quasi tantū ad flagellare relictus. In his non debes deici nec desperare: sed ad voluntatem dei equanimiter stare: et cuncta superuenientia tibi ad laudem iesu christi perpeti. qz post hyemē sequitur estas: post noctē redit dies et post tēpe statem serenitas magna.

De carentia omnis solatii

Ep̄m. lx.

Non est graue humanū contēnere solatium cū adest diuinū. Magnū est et valde magnum tam humano q̄ diuino posse carere solatio et pro honore dei libenter exilium cordis velle sustinere: et in nullo seipm querere nec ad proprium meritum respicere. Quid magni es si hylaris sis et denotus adueniēte gratia optabilis cūctis hec hora. Satis inuolūter equitat quē gr̄a dei portat. Et quid mirū si onus non sentit qui portat ab omnipotente et ducitur a summo ductore. Libēter habem⁹ aliqd pro solatio et difficulter homo exiit a seipso. **E**icit sanctus martyr **L**aurenti⁹ seculū cū suo sacerdote. qz omne quod in mundo delectabile videbat desperit et dei summi sacerdotē. **S**ixtum quē maxime diligebat p amore christi etiā a se tolli clemēter ferebat. **A**more igitur creatoris amorē hominis superauit et pro humano solatio diuinū beneplacitū magis ele-

git. Ita et tu aliquē necessariū et dilectum amicum pro
amōre dei disce relinquere. Nec grauitē feras cui
ab amico derelictus fueris sciens quoniam oportet
nos oēs tandē ab inuicem separari. Multum et diu
oportet hominem in seipso certare antequā discat seipsum
plene superare et totū affectum suū plene in deū tra
here. Quando homo stat super seipso/facile labitur
ad cōsolationes humanas. Sed verus christi ama
tor et studiosus sectator virtutū nō cadit super illas
cōsolationes nec querit tales sensibiles dulcedi
nes/sed magis fortes exercitatiōes et per christo du
ros sustinere labores. Qui igitur spiritualis cōsola
tio a deo datur cū gratiā actione accipe eā sed dei
munus intellige esse non tuū meritū et noli extolli.
Noli nimis gaudere nec inaniter presumere/sed esto
magis humilior ex dono/cantior quoque et timoratioz
in cunctis actib⁹ tuis/quoniam transibit hora illa et se
quetur tentatio. Cū ablata fuerit cōsolatio nō sta
tim desperes sed cum humilitate et patientia expecta
celestē visitationē. quia potēs est deus ampliozem
tibi redonare gratiā et cōsolationem. Illud nō est
nouū nec alienū viā dei expertis quia ī magnis san
ctis et antiquis prophetis fuit talis sepe alternatiōis
modus. Unde quidā presente iam gratia dicebat.
Ego dixi in abundantia mea nō moueboz in eternū
Absente autē gratia qd in se fuerit expertus adiun
git dicens. Auertisti faciē tuā a me et factus sum cō
turbatus. Inter hec tñ nequaquā desperat s; instanti⁹
dñm rogat et dicit. Ad te domine clamabo et ad deū
meū deprecabor. Deniq; orōnis sue fructum repor
tat et se exauditum testatur dicens. Audiuit domi

mis et misertus est mei dominus factus est adiutor
 meus. Sed in quo? Convertit inquit planctu meo
 in gaudium michi et exultatione leticia. Et sic
 sic actum est cum magnis sanctis non est desperandum
 nobis infirmis et pauperibus si interdum in frigiditate
 et interdum in feruore sumus quoniam spiritus ve
 nit et recedit / scilicet sue voluntatis beneplacitum.
 Illud beatus nobis ait. Tunc cum oculo et subito
 probas illum. Super quid igitur sperare possim aut in
 quo confidere debeo nisi in sola magna misericordia
 dei et in sola spe gratie celestis? Sine enim assint ho
 mines boni siue deuoti fratres omnes siue fideles siue li
 bri, sancti vel tractatus pulchri siue dulcis cantus et
 hymni omnia hoc modicum iuuat et modicum sapiunt
 quando deserta sumus a gratia et in propria paupertate re
 lictus. Tamen non est nichilus remedium quod patientia et
 abnegatio metum voluntate dei. Nunquam inueni ali
 quem religiosum qui non habuerit interdum gratia
 subtractionem aut non sentierit seruoris diminutionem.
 Iustus sanctus fuit nunquam tam alte raptus et illumi
 natus qui prius videret postea non fuit tentatus. Non enim
 dignus est alta dei contemplatione qui pro deo non est
 exercitatus aliquo tribulatione. Voleat enim sequen
 tis solationis tentatio procedens esse signum. Nam
 stationibus propriis celestis promittit consolatio. Qui
 vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. Dabit etiam
 consolatio divina ut homo fortior sit ad sustinendum
 aduersa. Sequitur etiam tentatio ne se eleuet de bo
 no. Non dormit diabolus nec caro adhuc mortua
 est et ideo non cesses preparare te ad certamen quia
 exterius et a similibus sunt hostes qui nunquam quiescunt.

De gratitudine pro gratia dei. Epim. 2.
Quid queris quietē cum natus sis ad laborem?
 Pone te ad patientiā magis q̄ ad consolatio-
 nem: ad crucem portandam magis q̄ ad leticiam.
 Quis enī secularium non libenter consolationem
 & leticiam spiritalē acciperet: si semp obtinere pos-
 set? Excedunt enim spūales consolationes oēs mā-
 di delicias & carnis voluptates. Nam omnes deli-
 cie mūdane: aut turpes sunt aut vane. Spūales ve-
 ro delicie sole iacunde et honeste ex virtutibus pro-
 genite & a deo patris infuse mentibus. Sed istis di-
 uinis consolationibus nemo semper pro suo effectu
 frui valet: quia tempus temptationis non diu cessat.
 Multum cōtrahitur superne visitationi falsa liber-
 tas: animi & magna confidentia sui. Deus bene fa-
 cit cōsolationis gratiā dando: sed homo male agit
 nō totum deo cōgraz actione retribuēdo. Et ideo
 nō possunt in nobis dona gratie finire: quia in gra-
 ti sumus auctores: nec totum refundimus fontali ori-
 gini. Semper enī debetur gratia digne gratias re-
 ferenti: auferetur ab elato quod dari solet humili.
 Nolo cōsolationem que michi auferri compunctio-
 nem nec affecto contemplationē que ducit in elatio-
 nem. Non enī omne altum sanctū: nec omne deside-
 rium purū: nec omne dulce bonū: nec omne carū gra-
 tum deo. Libenter accepto gratiā unde humilior &
 timoratioz lueniat: atq; ad relinquēdū me paratioz
 fiam. Doctus dono gratie & eruditus subtractionis
 verbere nō sibi audebit quicq̄ boni attribuire. sed
 potius se pauperē & nudū confitebit. Da deo quicq̄
 quid dei est: & tūc ascribe quod tuum est. hoc est deo

gratias pro gratia tribue: tibi sit soli culpam: et tuam penam pro culpa deberi sentias. Pone te semper ad infimū et dabit tibi summū: nā summū non fiat sine infimo. Summi sancti apud deū minimi sunt apud se: quanto gloriosiores tanto in se humiliores: pleni veritate et gloria celesti nō vane glorie cupidi. In deo fundati et confirmati nullo modo possunt esse elati: et qui deo totū ascribūt quicquid boni acceperint gloriam ab invicē nō querunt: sed gloriam que a solo deo est volunt et deū in se et in omnibus sanctis laudari super omnia cupiunt: et semper in idipsum tendunt. Esto igitur gratus in minimo et eris dignus maiora accipere. Sit tibi minimū etiā pro maximo: et magis contempnibile pro speciali dono. Si dignitas datoris inspicit: nullū datū parvū aut minus vile videbit. Non enī parvū est quod a summo deo donat: etiā si penas et verbera donaverit gratus esse debet: quia semper pro salute nostra facit quicquid nobis advenire permittit. Qui gratiam dei retinere desiderat sit gratus pro gratia dei datus: patiens pro sublata: oret ut redeat: cantus sit et humilis ne amittat.

¶ De paucitate amatoꝝ crucis iesu. Ep̃m. xi.

Habet iesus nunc multos amatores regni sui celestis: sed paucos balulatoꝝ sue crucis. Habet multos desideratores consolationis sed paucos tribulationis. Plures inuenit socios mense sed paucos abstinentie. Omnes volunt cum christo gaudere: sed pauci volūt pro ipso aliquid sustinere. Multi sequuntur iesum vsq; ad fractionem panis: sed pauci ad bibendū calicē passionis. Multa mira

oia eis venerant: sed pauci ignominia cruciase-
 quuntur. Multi iesum diligunt: q̄d aduersa nō con-
 iungunt. Multi illū laudant et benedicunt: q̄d in tō-
 solationes aliquas ab ipso recipiūt. Si autē se iesus
 absconderet modici eos relinqueret: aut in que-
 rimontā/aut in deiectionē nimia cadunt. Qui autē
 iesū ppter iesum et nō ppter suā aliquā consolatio-
 nem propiā diligūt ipm in tribulatione et in angu-
 stia cordis/sicut in summa cōsolatione benedicunt.
 Et si nunq̄ eis cōsolationem dare vellet /ipm tamē
 semper laudarent et semper gratias agere velant.
 Q̄tā potest amor iesus purus multo p̄prio cōmo-
 do vel amore pmixtus. Nōne oēs mercenarij sunt
 diceidi/qui consolationes semper querunt. Nōne
 amatores sui magis q̄ chasti p̄bent/qui sua cōmo-
 da vel lucra semp meditant. Ubi inuentē talis qui
 velit deo seruire gratis? Raro inuenit tā spiritua-
 lis aliquis q̄ cibus sit nudat. Nā vix spiritus paup̄
 perent ab oī creatura nudū quis inueniet? Procul
 ē de ultimis finibus precij eius. Si viderit homo
 oēm substantiā suā/adhuc nichil est. et si fecerit pe-
 nitentiā magnā adhuc exigū est. et si apprehende-
 rit oēm scientiā/adhuc longe est. et si habuerit vir-
 tutē magnā et deuotionē nimis ardētē adhuc mul-
 tum sibi deest. Unum scilicet quod sibi summe ne-
 cessarium est. Quid illud? Ut oibus relictis se res-
 linquat et a se totaliter exeat. nichilq̄ de priuato
 amore retineat. Cū omnia fecerit que facienda no-
 uerit/nichil se fecisse sentiat. Non grande ponde-
 ret q̄ grandis estimari possit sed in veritate seruū
 inutilem se pronunciet/sicut veritas ait. Cum fece-

ritis omnia que precepta vobis sunt adhuc dicite quod
serui inutiles sumus. Tunc vero pauper et nudus
spiritu esse poterit et cum propheta dicere. Quia vni-
cus et pauper sum ego. Nemo esto ditior. nemo tu-
liberior nemo potentior illo qui scit se et omnia res-
linquere et ad infernum se ponere.

De regia via sancte crucis. Lpm. xli.

Divus hic multis videtur sermo. Abnegate-
metipsum/tolle crucem tuam et sequere iesum
Sed multo durius erit audire illud extremum ver-
bum. Discedite a me maledicti in ignem eternum.
Qui enim modo libenter audiunt et sequuntur ver-
bum crucis/tunc non timebunt ab auditione mala-
e eterne damnationis. Hoc signum crucis erit in celo
cum dominus ad iudicandum venerit. Tunc omnes servi
crucis qui se crucifixo conformaverunt in vita ad chri-
stum accedent iudicem cum magna fiducia. Quid
igitur times tollere crucem per quam itur ad regnum.
In cruce salus / in cruce vita / in cruce protectio ab
hostibus / in cruce infusio superne suavitatis / in cruce
robur mentis / in cruce gaudium spiritus / in cruce
virtus summa in cruce perfectio sanctitatis. Non
est salus anime nec spes eterne vite nisi in cruce.
Tolle ergo crucem et sequere iesum / et ibis in vitam
eternam. Precessit ille baulans sibi crucem et
mortuus est pro te in cruce / ut tu etiam portes crucem
et mori affectes in cruce / quia si commortuus fueris
etiam cum illo pariter viues / et si socius fueris pene
socius eris et glorie. Ecce in cruce totum constat et in
moriendo totum iacet / et non est alia via ad vitam et ad
veram internam pacem nisi via sancte crucis et quotidiane

mortificationis. Ambula ubi vis: quere quod esse
 volueris: et non inuenies altiorē viā supra: nec secus-
 riorē viā infra nisi viā sancte crucis. Dispone et or-
 dina omnia secundum tuū velle et videre et non inuenies ni-
 si semper aliquid pati debere aut sponte aut iniuste
 et ita crucē semp inuenies. aut enim in corpore dolo-
 rem senties: aut in anima spiritus tribulationē sus-
 tinebis. Interdū a deo relinqueris: interdū a pro-
 ximo exercitaberis: et quod apertius est sepe tribuet
 ipsi grauis eris nec tamen aliquo remedio vel sola-
 tio liberari seu alleviari poteris: sed donec deus vo-
 luerit oportet quod sustineas. Vult enī deus ut tribula-
 tionē sine consolatione discas pati et ut illi totaliter
 te subiciās: et hūillior ex tribulationē fias. Nemo ita
 cordialitē sēti passionē xpī sicut is cui contigerit si mi-
 lia pati. Crux igitur semper parata est et ubiq; te ex-
 pectat. Non potes effugere ubicūq; cucurreris: quā
 ubicūq; veneris teipm tecū portas et semp teipm
 inuenies. Conuerte te supra conuerte te infra con-
 uerte te extra et intra: et in his oībus inuenies cruce-
 m. et necesse est te ubicūq; tenere patientiā si in-
 ternā vis habere pacē et perpetuā promereri corō-
 nā. Si libetē cruce portas/portabit te et deducet te
 ad desideratū finē ubi. s. finis patiēdi erit quā hic
 nō erit. Si iniuste portas onus tibi facis et teipm ma-
 gis grauas et tū oportet ut sustineas. Si abicis vnā
 crucē aliā proculdubio inuenies et forsitan grauiō-
 rem. Credis enī adere quod nullus mortaliū potuit
 preterire? Quis sanctorū in mūdo sine cruce et tri-
 bulatione fuit? Nec enim dñs noster iesus christus
 vna hora sine dolore passiōis fuit quā dñi vixit. Opor-

ut ait christum pati & resurgere a mortuis & ita
 intrare in gloriam suam. Et quomodo in aliam viam queris
 quam honorificam viam que est via sancte crucis? Tota
 vita christi crux fuit & martyrii & tu tibi queris re-
 quietem & gaudium. Erras erras si aliud queris quam pa-
 tris tribulationes / quia tota ista vita mortalis plena est
 miseriis & crucibus signata crucibus. Et quanto altius
 quis in spiritum profecerit / tanto grauiiores cruces se-
 pe inueniet quia exultat sui pena magis ex amore cre-
 scit. Sed si iste sic multipliciter afflictus non est si-
 ne leuamine consolationis quia fructum magni sibi
 sensit accrescere ex sufferentia sue crucis. Nam dum
 sponte illi se subicit / omne onus tribulationis in fi-
 duciam diuine consolationis conuertitur. Et quanto
 caro magis per tribulationem atteritur tanto amplius
 spiritus per internam consolationem roboratur. Et non
 tunc quam intantum confortatur ex affectu tribulationis &
 aduersitatis ob amorem conformatis crucis christi
 ut non sine dolore & tribulatione esse vellet / quoniam
 tanto se acceptiorem deo credit quanto plura et gra-
 uiora pro eo perferre poterit. Non est illud virtus ho-
 minis sed gratia christi / qui tanta potest & agit in car-
 ne fragili / ut quod naturaliter semper abhorret & fu-
 git hoc feruore spiritus aggrediatur & diligit. Non
 est secundum hominem crucem portare crucem amare / corpus
 castigare / & seruituti subicere / honores fugere / con-
 tumeliam libenter sustinere / seipsum de spicere & despi-
 ci optare / aduersa queque cum damnis perpeti / & nil
 christi prosperitatis in hoc mundo desiderare. Si ad re-
 ipsam respicis / nichil huiusmodi ex te poteris / sed si
 in domino confidis / dabitur tibi fortitudo de celo / &

sublegetur ditioni tue mundi: & caro. Sed nec tolera-
cum dyaboli timebis si fueris fide armatus & iesu
cruce signatus. Proinde ergo te sicut fidelis & bonus
seruus dixisti ad portandā viriliter crucē. Quia tu p-
teer amore crucifixi. Propterea te ad tolerandā mul-
ta aduersa & varia incommoda in hac misera vita;
qz sic tecū erit vbicūqz fueris / & sic reuera cum inue-
nies vbicūqz latueris. Oportet te ita esse & non est
remedium euadendi a tribulatione malorum et do-
lore q̄ vt te pariaris. Felicem qm affectanter bibe-
si amicus eius esse et partē cū eo habere desideras.
Consolationes deo cōmūte faciat ip̄e cū talibus si-
cut sibi magis placuerit. Tu vero pone te ad susti-
nendā tribulationes & reputa eas maximas conso-
lationes qz nō sunt condigne passionēs huius tēp̄is
ad futurā gloriā que reuelabit in nobis pmerendā
etiā si solus oēs posses sustinere. Quādo ad hoc ve-
neris q̄ tribulatio tibi dulcis est & sapit pro xpo tūc
bene tecū esse estima / qz inuenisti paradysum in ter-
ra / q̄ diu pati tibi graue est et fugere queris / tādū
male habebis et sequet te vbicūqz fuga tribulationis
Si ponis te ad quod esse debes videlicet ad paciē-
dā et moriendū fiet cito melius & pacem inuenies.
Etiā & si raptus fueris in terciū celsū cū paulo nō es
p̄pterea securatus de nullo contrario sustinendo.
Ego inq̄t iesus ostendā illi quanta oporteat eū pro
noīe meo pati. Propterea ergo tibi remanet si iesus dili-
gere & p̄petue illi seruire placet. Utinā dignus esses
pro nomīe iesu aliquid pati / q̄ magna gloria rema-
neret tibi quāta exultatio oībus sanctis dei / quāta
edificatio esset p̄ximi. Illā patientiā oēs recōmēdāt

Secundus.

Quale patitur pati vellet. Dedito deberes libenter
modicū pati p̄ christo cuius multo graviora patiaris
p̄ mundo. Scias p̄ certo q̄ moriente te: oportet te
ducere vitā. et quanto plus quisq; sibi mortis rēta
deo magis vivere incipit. Nemo aptus ē ad p̄phen
dendū celestia nisi se submiserit ad portandā p̄chri
sto aduersa. Nichil deo acceptius tibi salubius in
mundo isto q̄ libenter pati p̄ christo. Et si eligendū
tibi esset magis optare deberes pro christo aduersa
pati: q̄ multis solationibus recreari: quia christo
similior esses: et oib; sanctis eius magis cōformior.
Non enī stat meriti nostrū et p̄fectus status nostri
in multis suauitatibus et consolationibus: sed po
tius in magnis grauitatibus et tribulationibus per
ferendis. Si quidē aliquid melius et vtilius saluti
hōim q̄ pati fuisset: christus vtrq; verbo et exemplo
ostendisset. Nā et sequentes se discipulos omnesq;
eū sequētes manifeste ad crucem portandam
ortat et dicit. Si quis vult venire post me: abneget
semetipm et tollat crucē suā et sequat me. Oibus er
go plectis et scrutatis sit ista finalis cōclusio. Quo
ritam per multas tribulatiōes oportet nos intrare
in regnum dei.

Explicit liber secundus.

Incipit liber tertius de interna christi locutione
ad animam fidelem.

Ep̄m. i.

Aldiam quid loquatur in me dñs deus.
Beata aīa que dñm in se loquentē audit
et de ore eius verbū consolationis accipit
Beate aures que venas diuini susurri suscipiūt et de
mūdi huius susurratōib; nichil aduenerūt. Beate

plane aures que nō nocē foris sonantē: sed interiorib;
auscultant: veritatem loquentem et docentē. Beati
oculi qui exterioribus clausi: interioribus autē sunt
intenti. Beati qui interna penetrant: et ad captanda
archana celestia magis ac magis p̄ quotidiana
exercitia se student. preparare. Beati qui deo vaca
re gestiunt ⁊ ab omni impedimento seculi se excutunt.
Attende hec o anima mea et claudesensus
litas tue ostia vt possis in te audire quid loquatur
dominus deus in te. Hec dicit dilect⁹ tuus. Salus
tua ego sum: pars tua ⁊ vita tua. Serua te apud me
et pacē inuenies. Dimitte omnia transitoria ⁊ que
reterna. Quid sunt omnia temporalia nisi seduc
toria? et quid iuuant omnes creature: si fuerit a
creatore deserta? Omibus ergo abdicatis creatori
mo te redde placidam ac fidelem vt veram valeas
apprehendere beatitudinem.

Quod veritas intus loquitur sine strepitu ver
borum.

Capitulum. li.

Uloquere domine quia audit seruus tuus. Ser
uus tuus ego sum da michi intellectum vt sciam
testimonia tua. Inclina cor meum in verba oris tui
fluat vt ros eloquium tuum. Dicebant olim filii
israel ad moysen. loquere nobis tu et audiemus
nō loquar nobis dñs ne forte moriamur. Nō sic do
mine nō sic oro s; magis cū samuele p̄phetā hūilē
ac desideratē obsecro. Loquere dñe qz audit seru⁹
tuus nō loquatur michi moyses aut aliquis ex pro
phetis sed potius tu loquere dñe deus inspirator et
illuminator olim prophetarū quia tu solus sine eis
potes me perfecte imbuiere: illi autē sine te nichil pro

dicunt. Possunt quidē verba sonare sed spiritum
nō offerunt. Pulcerrime dicunt sytetactice cor nō
percedunt. Litteras tradunt sed in sensum apertos.
Misteria proferunt: sed in referas intellectum the-
ghistorum. Mandata edicunt sed in iunus aut perfici-
endum. Quā ostendunt sed in confortas et amba-
tandam. Illi foris in agūt: sed in corda in firmis et
illuminas. Illi exterius rigant: sed in firmos et
bonas. Illi clamā verbis: sed in auditu intelligi-
tiam tribuis. Non ergo loquatur michi moyses sed
in domine deus meus eterna veritas ne forte mor-
taret sine fructu esset. Et si vero rātum foris ad-
monitus et intus nō accensus: ne sit michi ad iudi-
cium verbum audiam et non factum cognitum nec
amatum: credunt et nō servatum. Loquere igitur
dñe quis audit sermōis tui. Verba enim vñe eterne
habet loquere michi ad qualitates anime meo et
solationem et de totius vite mee emendationem et
bi autem ad gloriam et perpetuam honorem.

¶ Quod verba dei cum humilitate sunt audienda:
et q̄ multi ea non ponderant.

Ep̄m. iii.

Audi fili mi verba mea verba suavissima: oēm
philosophorum et sapientum huius mundi scē-
tiam excedentia. Verba mea spiritus et vñs sunt: nec
humano sensu perisanda. Non sunt ad vanam com-
placentiā trahenda: sed in silentio audienda et cum
omni humilitate atq; affectu magno suscipienda: et
viri. Beatus est quem tu erudieris domine et de le-
ge tua docueris eum ut mitiget ei a dieb⁹ malis et
non desoletur in terra. Ego inquit dñs docui pphe-
tas ab initio et vsq; nunc nō cesso effusus loqui: sed

multi ad vocē meā sunt surdi & buri. Quia res munda
 diu libentius audiunt q̄ deū: facillius sequunt car
 nis sue appetitū q̄ dei beneplacitū. Pro mittit mi
 sericordia patris parua et fertur ei auaritia magna.
 Ego promitto sūma & eterna: & torpescit mortalit
 corda. Quia tanta cura michi l'omnibus seruit et
 obedi sicut mundo & dñis eius seruatur. Erubesc
 sy dō asinare. Et si causas queris audi quare. Pro
 modica pœbēda longa via currit: & pro eterna vita
 vitā multis pes semel a terra leuatur. Edo pœctis
 querit p̄ vno numismate interdū turpiter litigatū
 & p̄ vanare & parua p̄missione die noctuq; fatiga
 ri non timetur. Sed protholo: pro bono incommu
 tabili p̄ premio inestimabili: p̄ sūmo honore & glo
 ria interminabili vel ad medicum fatigari pigritas
 Erubescit ergo serue piger & querulose q̄ illi parae
 doxa iumentur ad p̄dicationē q̄ tu ad vitam. Sau
 dent illi amplius ad vanitatē q̄ tu ad veritatē. Equi
 dem a spesua nōnunq̄ frustratur: sed p̄missione men
 temine fallit: nec confidentē michi dimittit inani.
 Quod p̄misi dabo quod dixi implebo. si namē vsq;
 in finem fidelis in dilectione mea quis permanse
 rit. Ego remunerator suū oīm bonorū & fortis proba
 tor oīm deuotorū. Scribe verba mea in cordetuo
 & pertracta diligenter: erunt enī in t̄p̄e temptationis
 valde necessaria. Quod non intelligis cū legis ro
 gnosces in die visitationis. Dupliciter soleo electos
 meos visitare: temptatione. s. et consolatione: & duas
 lectiones eis quotidie lego. vnā increpando eorum
 vitia/alterāq; exortando ad virtutum incrementa.
 Qui habet verba mea & sponit ea habet qui iudic

et cum in nouissimo die.

Oratio ad implorandum deuotionis gratiam.

Capitulum. iiii.

Domine deus meus omnia bona mea tu es Et quis ego sum ut audeā ad te loqui? Ego sum pauperrimus seruulus tuus et abiectus vermiculus multo pauperior et contemptibilior quam scio et dicere audeo. Memēto tamen dñe quia nichil sum nichil habeo nichilque valeo. Tu solus bonus iustus et sanctus/tu omnia potes/omnia prestas/omnia imple solum peccatorem inanē relinques. Reminiscere miserationum tuarū dñe et imple cor meum gratia tua qui non vis vacua esse opa tua. Quomodo possum me tolerare in hac misera vita/nisi me confortauerit misericordia et gratia tua? Noli auertere faciem tuam a me/noli uisitationem tuam prologare/noli consolationem tuam abstrahere/ne fiat anima mea sicut terra sine aqua tibi. Domine doce me facere voluntatem tuam / doce me coram te digne et humiliter conuersari / quia sapientia mea tu es / qui in veritate me cognoscis / et cognouisti ante quam fieret mundus et ante quam natus essem in mundo.

Quod in veritate et humilitate coram deo conuersandum est

Capitulum. v.

Hic ambula coram me in veritate et simplicitate cordis tui quere me semper. Qui ambulat coram me in veritate/tutabitur ab incurribus malis et veritas liberabit eum a seductoribus et a detractionibus iniquorum. Si veritas te liberauerit vere liber eris et non curabis de vanis hominum verbis. Dñe uersū est sicut dicitur ita queso mecum fiat. *Ues*

ritas tua me doceat: ipsa me custodiat: et usque ad fa-
 lutarē finē me conducatur. Ipsa me liberet ab omni
 affectione mala et inordinata dilectione: et ambula-
 bo tecum in magna cordis libertate. Ego te doce-
 bo sit veritas que recta sunt et placita corā me. Co-
 gita peccata tua cū displicentia magna et merore et
 nunquā reputes te aliqd esse ppter opera bona. Res-
 uera peccatores et multis passionibus obnoxius et
 implicatus. Ex te semper ad nichil tendis et cito la-
 beris: cito vinceris: cito turbaris: cito dissolueris.
 Non habebis quicquid vnde possis gloriari: sed mul-
 ta vñ te debes vilificare: quia multo infirmior es: quā
 vales comprehendere. nichil ergo magnū tibi videat-
 ur ex omnibus que agis: nichil grande nichil pre-
 ciosum et admirabile nichil reputatiōe appareat bi-
 gnum: nichil altū: nichil vere laudabile et desidera-
 bile nisi quod eternū est. Placeat tibi sup oīa eter-
 na veritas displiceat tibi super omnia vilitas maxi-
 ma tua. Nichil sic timeas: nichil sic vituperes et fu-
 gas sicut vitia et peccata tua que magis displicere
 debent quā quilibet rerum damna. Quidam nō sin-
 cere corā me ambulāt sed quadā curiositate et arro-
 gantia ducti volūt secreta mea scire et alta dei intel-
 ligere: se et suam salutē negligentes. Hi sepe in ma-
 gnas tentationes et pctā ppter suā supbiā: et curiosi-
 tatē me eis aduersante labuntur. Time iudicia dei
 expanse irā omnipotētis: noli autē discutere ope-
 ra altissimi: sed tuas iniquitates pscrutare in quan-
 tis deliquisti et quā multa bona neglexisti. Quidā so-
 lum portant suā deuotionē in libris et quidā in ima-
 ginibus quidā autē in signis exteriorib⁹ et figuris

quod habent me in ore sed modicum in corde: Sicut
aliqui intellectu illuminati et affectu purgati ad ea
terna semper abhelant. de terrenis grauiteraudit
necessitatibus nature dolenter inferunt et hi sentia
unt quod veritatis spiritus loquitur i eis qui docet eos
terrena despicere et amare celestia. mundum negli
gere et celum tota die ac nocte desiderare

De mirabili affectu diuini amoris Epim. vi.

Benedico te pater celestis pater dñi mei iesu
Christi quia mei pauperis dignatus es recordas
ri. O pater misericordiarum et deus totius consola
tionis gratias ago tibi qui me indignum omni
consolatione quandoque tua recreas consolatione.
Benedico te semper et glorifico cum vniuerso fi
lio tuo et spiritu sancto paraclito in secula seculorum.
Eya domine deus amator scilicet meus christe tu veneris
in cor meum exultabit omnia interiora mea. Tu es
gloria mea et exultatio cordis mei: tu es spes mea
et refugium meum i tribulationis mee. Sed quia ad
huc debilis sum i amore et imperfectus in virtute: ideo
necesse habeo a te confortari et consolari. propterea
visita me sepius et insirue disciplinis sanctus. Libe
ra me a passionibus malis. et sana cor meum ab omni
bus affectionibus inordinatis et vitiosis vt intus sana
tus et bene purgatus aptus efficiar ad amandum
fortis ad patendum: stabilis ad perseverandum Magna
res est amor. magnum omnino bonum: quod solum leue
facit omne onerosum: et fert equaliter omne inaequale
Nam onus sine onere portat. et omne amarum dulce ac
sapidum efficit. Amor iesu nobilis ad magna opera
ad impellit: et ad desideranda sepe perfectiora ex

est. Amor vult esse summus nec vllis infirmioribus
retineri. Amor vult esse liber ab omni munda affe-
ctione alienis: ne internis eius impediatur aspectus
nec per aliquod commodum repositale implicationes
sustineat aut per incommodum succubant. Nichil vult
eius est amore: nichil fortius nichil altius: nichil lo-
tius: nichil locidius: nichil plenius: nichil melius:
in celo et in terra: quia amor a deo natus est: nec po-
test nisi in deo super omnia creata requiescere. Amans
volat/currit/letatur/liber est et non tenetur. dat omnia pro
omnibus et habet omnia in omnibus quia in vno summo super
omnia quiescit/ex quo omne bonum fuit et procedit. Non re-
spicit ad dona/sed ad donantem se conuertit super omnia bo-
na. Amor modum semper nescit/sed super omnem modum
feruescit. Amor omnis non sentit/labores non repu-
tat/plus affectat quam valet/ de impossibilitate non cau-
sat. quia cuncta sibi posse et licere arbitratur. Valet
igitur ad omnia et multa implet et effectum mancipat
ubi non amans deficit et lacet. Amor vigilat et dor-
mies non dormitat. Fatigatur non lassatur/artatur non
artatur/territus non conturbatur/sed sicut viuax flamma
et ardens facula sursum erumpit fecere que pertransit
si quis amat/nonit quid hec vox clamet. Magnus
et amor in auribus dei est/ipse ardens affectus animi
me que dicit Deus meus amor meus/tu totus meus
et ego tuus. Dilata me in amore / ut discam interio-
ra cordis ore degustare/ quod suauis sit amare et in
amore liquefieri et natari. Teneat amor vadens su-
pra me per nimio seruoze et supore. Cantem amoris ca-
tich/sequar te dilectum meum in altum/deficiat in laude
ma anima mea subleuans ex amore. Tene te plus quam

Incipit enim propter te et oēs in te qui vere amat
 deus: sicut iubet lex amoris lucens ex te. Est amor ve
 ro: sincerus: pius: iocundus: et amicus: fortis:
 patiens: fidelis: prudens: longanimis: virilis et
 seipsum nunquam querens. Tibi enim seipsum aliquis
 querit tibi ab amore cadit. Est amor circumspectus
 humilis et rectus non mollis non levis nec vanis
 intendens rebus: sobrius: castus: stabilis: quietus:
 et in cunctis sensibus custoditus. Est amor subiectus
 et obediens prelati sibi vili et respectus deo de
 uotus et gratus: confidens et semper sperans in
 eo etiam cum sibi non sapit deus: quia sine dolore
 non viuitur in amore. Qui non est paratus omnia
 pati et ad voluntatem stare dilecti: non est dignus
 amator appellari. Potest amantem omnia dura
 et amara propter dilectum libenter amplecti. nec ob
 contraria accidentia ab eo deflecti.

De probatione veri amoris. Epim. vii.

Non es adhuc fortis et prudens amator.
 Quare dicitur quod propter modicam strarictatem de
 ficiis a ceptis et nimis antea consolationem queris.
 Fortis amator stat in temptationibus nec callidis cre
 dit persuasionibus inimici. Sicut in prosperis ei
 placeo: ita nec in aduersis displiceo. Prudens ama
 tor non rari donum amantis considerat quam dantis
 amorē. Effectum potius attendit quam censum et infra dis
 lectum oia data ponit. Mobilis amator non quiescit
 in dono: sed in me super omne donum. Non est ideo totum per
 tectum si quis minime bene de me vel de scitis meis sentis
 quam velles. Effectus ille boni dulcis quem interdum per
 cipis: affectus grē presens est et quidam pinguis pa

trie celestis .super quo nō nīmīū iunū ē dō qz vadit
et venit .Certare autē aduersus incidentes malos
animi mot⁹ .suggestionēqz spnere dyaboli :insigne
est virtutis et magni meriti . Non ergo te contur-
bent aliene fantasie de quacumqz materia ingesse .
Forte serua propositū et intentionē rectā ad deum
Hec est illusio qz aliquādo in excessum subito rape-
ris et statim ad ineptias solitas cordis reuerteris
Illas enī inuitē magis pateris qz agis .et qdū di-
splicent et peniteris .meritū est et nō perditio Sci-
to qz antiquus inimicus omīno nititur impedire de-
sideriū tuū ī bono et ab omni deuoto exercitio
euacuare :a sanctorū .i. cultu / a pia passionis mee
memoria / a peccatorū vtili recordatiōe / a ppriū cor-
dis custodia : et a firmo proposito pficiendi i Xtū
Multas malas cogitationes ingerit vt tediū tibi
faciat et horrozē : vt ab oratione renocet et sacra le-
ctione .Displicet sibi humilis confessio . et si posset :
a cōmunionē cessare faceret . Nō credas ei neqz cu-
res illum .licet sepius tibi deceptionis terēderit la-
queos Sibi imputa cū mala ingerit et imunda di-
cito illi .Eade īmīde spīs :erubescē miser :valde la-
mundus es tu qui talia infers auribus meis .Disce
de a me seductor pessime non habebis ī me paro-
tem vllam .sed iesus mecum erit tanqz bellator for-
tis et tu stabis cōfusus .Malo poti⁹ mori et oēm pe-
nam subire qz tibi cōsentire .Tace et obmutescē :nō
audiā te āplius :licet michi plures molaris mo-
lestias .Domin⁹ illuminatio mea et salus mea quē
timebo :Dñs ptector vite mee .a quo trepidabo Si
cōfūset aduersū me castra .nō timebit cor meū .P

inimicus adiutor meus et redemptor meus. Certe tibi
 & miles bonus. & si interdum ex fragilitate corrumpis;
 resume vires fortiores prioribus. confidens de am-
 pliori gratis mea. & multum precarie a vana cōplacē-
 tia et superbia. Propter hoc multi i errorem ducit-
 tur et in cecitate pene incurabile quicquid labunt. Sit
 tibi in cautelam & perpetuam humilitatē ruina hec
 superbotum: de se stulte presumendum.

De occultanda gratia sub humilitatis custodia
 Capitulum octavum

Nullus est tibi et securus deuotiōis gra-
 tiam abscondere nec in altum te efferre nec
 multum inde loqui neque multum pōderare sed ma-
 gis temetipsum despicere. & tanquā indigno datam
 sumere. Non est huic affectioni tenacius inherens
 dñi: que citius potest mutari in contrarium. Cogita
 ta in gratia & miser et inops esse soles sine gratia.
 Nec est in eo tantum spiritalis vite pfectus cum cō-
 solationis habueris gratiā sed cum humiliter & ab-
 negare patienterque tuleris eius subtractionē ita quod
 tunc ab orationis studio non torpeas. nec reliqua
 opera tua ex usu facienda oīno dyaboli pmittas. si
 sicut melius potueris & intellexeris. libenter quod
 in te est facias nec ppter ariditatē seu anxietatem
 mētis quā sentis te totaliter negligas. Multi enī
 sunt. qui cum non bñ eis successerit. statim spāntes
 fiunt aut desides. Non enī semp est i potestate
 hominis via eius sed dei est dare & consolari quan-
 do vult et quanti vult et cui vult. sicut sibi placue-
 rit & nō amplius. Quidam incauti ppter deuotiō-
 nis gratiā seipsos destruxerūt. qz plus agere voluit
 c.iii

nunt q̄ potuerunt: nō pensantes sue paruitatis me-
surā: sed magis cordis affectū sequētes q̄ rationis
iudiciū. Et quia maiora p̄sumperunt q̄ deo placi-
tum fuit: Idcirco gratiā cito perdiderūt. Facti sunt
inopes et viles relictī: qui in celis posuerunt nidū su-
bi: vt humiliati et depauperati discāt nō in aliis suis
volare sed sub p̄ntis meis sperare. Qui adhuc no-
ui sunt et imperiti in via dñi nisi consilio discretorū
se regāt facilius decipi possunt et elidi. Quod si sus-
sentire magis sequi q̄ aliis exercitatis credere vo-
lunt: erit eis periculosus exitus: si tñ retrahj a pro-
prio conceptu non valuerint. Raro sibiipsis sapien-
tes ab aliis regi humiliter patiunt. Melius est mo-
dici sapere cū humilitate et parua intelligentia: q̄
magni sciētiarum thesauri/cum vana complacētia
Melius est tibi minus habere: q̄ multum vnde po-
tes superbitre. Non satis discrete agit qui se totum
laticie tradit obliuiscens pristina inopie sue: et casti-
tūmōis dñi: qui timet gratiā oblatā amittere. Non
etiā satis virtuose sapit qui tempore aduersitatis et
cuiusq̄ grauitatis nimis desperare se gerit et min⁹
fidēter de me q̄ oportet recogitat ac sentit. Qui tē-
pore pacis nimis securus esse voluerit: sepe tempo-
re bellī nimis defect⁹ et formidolosus reperiet. Si
scires semp̄ humilis et modicus in te pmanere nec
nō spūitū tuū bene moderare ac regere: nō inide-
res tā cito in periculū et offensam. Cōsiliū bonū est
vt feruoris spūitu concepto mediteris quid futurū
sit abscedente lumine. Quod dñi contigerit recog-
ita et demū lucē posse reuerti quā ad cautelam tibi
nūq̄ sūt ad gloriā ad tempus subtrahi. Melior est

enim sepe talis probatio q̄ si semp̄ prospere p̄ me be-
beres voluntate. Nam meritum non sunt ex hoc esse
manda si quis placeat visiones aut consolationes ha-
beat/vel si peritus sit in scripturis aut in altiori po-
natur gradu/sed si vera fuerit humilitate fundatus
et omnia caritate replet⁹/si dei honorem pure et in-
tegre semper querat/si seipsum nichil reputet et in
veritate despiciat atq; ab aliis etiā despici et humilia-
tari magis gaudeat q̄ honorari.

¶ De vilificatione sublimis in oculis dei.

Capitulum nonum.

¶ Equor ad os meum cum sim pulvis et cinis
¶ Si me amplius reputaui: ecce tu stas con-
tra me et dicunt testimonium verū iniquitates mee
nec possim contradicere. Si autem me vilificaui
et ad nichilū redegero et ab omni propria repa-
ratione defecero atq; sicut sum puluerisauero: erit mi-
hi p̄ opicula gratia tua/et vicina cordi meo lux tui
et estimatio quantulecūq; minima in vallem
depressionis mee submerget et peribit in eternū. Quē
ostendes me michi qd sum quid fui/et de quo veni
quia nichil et nesciui. Si michi ipsi relinquer/eccē nū-
m̄ et tota infirmitas. Si autē subito me respexeris
statim fortis efficio et nouo repleor gaudio. Et mi-
rū valde q̄ sic rep̄te subleuior et tā benigne a te cō-
p̄ctor qui p̄prio pondere semp̄ ad ima feror. Fas
est hoc amor tuus gratis pueniens me et in tā mul-
tis subueniens necessitatibus/a graui⁹ quoq; custo-
diēs me p̄iculis et ab innumeris/vt vere dicā/eripēs
malis. De siquidē male amādo me p̄didit et te solum
querēdo pure amādo me et te pariter iuuit/et ex

amore profundius ad nichilū me redege. Quia tuo
dulcissime facis mecum supra meritum oī: et supra
id quod audeo sperare vel rogare. Benedictus sis
Deus me? q: licet ego oīb? bonus sim idignus tui
tamē nobilitas et infinita bonitas nunq̄ cesset be-
nefacere etiā ingratīs et lōge a te aduersis. Cōuer-
te nos ad te. vt sumus grati humiles et deuoti. qz
salus nostra tu es virtus et fortitudo nostra
¶ Quod omnia ad deum sicut ad finē vltimū sūnt
referenda.

Capitulum. x.

Fili ego debeo esse finis tuus supremus et vlti-
mus si vere desideras esse beatus. Et hac i-
tentione purificabitur affectus tuus sepius ad seip-
sum et ad creaturas male incarnatus. Nam si teip-
sum in aliquo queris statim in te deficiis et arefcis.
Omnia ergo ad me principaliter referas. qz ego
sum qui omnia dedi. Sic singula cōsidera sicut ex
summo bono manantia. et ideo ad me tāq̄ ad suū
originē cūcta sūnt reducenda. Ex me pusillus et ma-
gnus. pauper et diues tāq̄ ex fonte vino aquā han-
rūt vinū et qui michi sponte et libere deseruiūt gra-
tiam pro gratia accipient. Qui autē extra me volue-
rit gloriari vel in aliquo priuato bono delectari nō
stabilietur in vero gaudio neqz in corde suo dilata-
bitur. sed multipliciter ipediētur et angustia bit. Ma-
chil ergo tibi de bono ascribere debes nec alicui ho-
mini virtutē attribuas: sed totum da deo: sine quo
nichil habet hō. Ego totū dedi ego totū re habere
volo. et cū magna districtione gratiarū actiones re-
quiro. Nec est veritas qua fugatur glorie vanitas.
Et si intrauerit celestis gratia et vera caritas: non

et illa invidia: nec contractio cordis. nec pri-
uatis amor occupabit. Vincit enim oia diuina car-
itas: et dilatat oia anime vires. Si recte sapias. in
me solo gaudebis: in me solo sperabis. quia nemo
bonus nisi solus deus. qui est super oia laudandus
et in omnibus benedicendus

Quod sperito mundo dulce est seruire deo. *Cpm. xi.*

Nunc iterum loquar dñe et non silebo: dicam in
auribus dei mei dñi mei et regis mei qui est
in excelsis. *O* magna multitudo dulcedinis tue
domine quam abscondisti timentibus te. Sed qd
est amantibus: quid toto corde tibi seruientibus
Ineffabilis dulcedo contēplationis tue. quā lar-
gis amantibus te. In hoc maxime ostendisti
dulcedinē caritatis tue quia cū nō essem. fecisti me
et cur errare lōge a te. reduxisti mei vt seruire tibi
et precepisti vt diligā te. *O* fōs amoris perpetui qd
dicā de te quomodo potero tui obliuisci qui mei di-
gnatus es recordari. Etiam post q̄ cōtabui et peris-
fecisti vltra oēs spem misericordiam cū seruo tuo et
vltra omne meritum gratiā et amicitia exhibuisti.
Quid retribuam tibi p. gratia ista. Non enī oibus
dātū est vt omnibus abdicatis sēculo reuiciēt et mo-
nasticā vitam assumant. Nunquid magnū ē vt tibi
seruā cui omnis creatura seruire tenet. Nō ma-
gnū michi videri debet seruire tibi. sed potius hoc
michi magnū et admirandum apparet q̄ tā pau-
perē et indignū digneris i serui recipere: et dilectis
seruis tuis adunare. Ecce oia tua sunt que habeo et
vnde tibi seruiō. Meruntamen vicē uersa tu magis
michi seruis q̄ ego tibi. Ecce celum et terra q̄ i mi-

ministerio hominis creasti prestolant et facili quomodo
 die quocumque mandasti. Et hoc parum est. quoniam
 angelos in ministerio huius creasti et ordinasti. Tu
 scendit autem hec omnia quia tuiple seruire hominibus
 gnatu es et teipsum ei ordinasti. **Quid** vobis
 tibi posibus istis milibus bonis. Etenim potes tibi
 seruire cunctis diebus vite mee vtriusque vel vno die
 digniservitium exhibere sufficerem. **Merere** tu es di-
 gnus omni servitio/omni honore et laude eterna.
Merere vobis meus es et ego pauper servus tuus/qui to-
 tis viribus teneor tibi seruire nec unquam in laudibus
 tuis deesse fastidire. Sic volo sic desidero et de quibus
 michi deest tu digneris supplere. **Magnus** honor/
 magna gloria tibi seruire et omnia propter te continere.
Habebunt enim gratiam magnam qui sponte se sublece-
 rant tue sanctissime servituti. **Invenient** suavitatis
 nam sancti spiritus consolationem/consequetur ma-
 gnā cordis libertatem qui/arctā pro nole tuo ingre-
 diuntur viā et omnem mundanā neglexerint curā. **O** gra-
 tia et locunda vel servitus qua homo/veraciter effi-
 citur liber et sanctus. **O** sacer status religiosi famu-
 latus qui hominem angelis reddat equalem deo placa-
 bilem/demonibus terribilem et cunctis fidelibus comen-
 dabilem. **O** amplectendum et semper optandum servitium
 quo summū promeretur bonum et gaudium acqui-
 ritur sine fine mansurum.

Quod desideria cordis examinanda sunt et mo-
 deranda.

Capitulum. xii.

Non oportet te adhuc multa addiscere que nec
 dum bene didicisti. **Quæ** sunt hec domine. **Et**
 desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum

tium. Item / et tuipsum amator nō sis / sed mee va-
 luntatis cupidus amator et emulatoz. Desideria te
 sepe accendunt / et vehementer impellunt / sed consi-
 dera an ppter honorem meum an propter tuum
 commodum magis mouearis. Ego sum in causa
 bene contentus eris quomodo cuiqz ordinauero. Si
 autem de proprio questu aliquid latet ecce hoc est
 quod te impedit et grauat. Tunc ergo ne nimium
 inuitaria super desiderio preconcepto me non con-
 sulto ne forte postea peniteat / et displiceat quod pri-
 mo placuit et quasi pro meliore zelasti. Non eni oia
 affectio que videtur bona statim est sequenda / sed
 nec omnis contraria affectio ad primum fugienda.
 Expedi interdum refrenatione vt etiam in bonis
 studiis et desideriis / ne per importunitatem mentis
 distractionem incurras / ne aliis per indisciplinatio-
 nem scandalum generes / vel etiam per resistentia
 aliorum subito turberis et corruas. Interdum vero
 oportet violentia vti et viriliter appetitus sensitiuo
 contraire / nec aduertere quid velit caro / et quid nō
 velit / sed hoc magis satagere vt. subiecta sit etiam
 nolens spiritui / et tādū castigari debet et cogi. serul-
 tati subesse donec parata sit ad omnia paucisqz cog-
 tentari discat / et simplicibz delectari / nec contra ali-
 quod inconueniens murmurare.

¶ De informatione patientie et luctamine aduer-
 sus concupiscentias.

Ep̃m. xlii.

Domine domine deus vt audio / patientia est
 michi valde necessaria / multa enim in hac vi-
 ta accidunt contraria. Nam qualitercunqz ordina-
 uero de pace mea non potest esse sine bello et do-

lore vita mea. Ita est fili. Non aut volo te talem q̄
rere pacē que tentationibus careat aut cōtraria nō
sentiat sed tunc etiā estimare te pacē inuenisse: cū fue
ris variis tribulationibus exercitatus et in multis
contrarietatibus probatus. Si dixeris te nō multa
posse pati: quō tūc suffiebis ignē purgatorii? De
duob⁹ malis semp minus malum est eligendū. Ele
ergo eterna futura supplicia possis euadere mala
p̄sētia studeas p̄ deo equanimit̄ tollerare. An
putas q̄ homines seculi huius nichil aut parū pa
tiantur? Hec hoc inuenies etiā si delicatissimos q̄si
eris. Sed habent/inquis/multas delectationes et
pp̄ias sequuntur voluntates ideoq; paz pōderāt
suis tribulationes. Esto q̄ ita sit vt habeant quic
quid voluerint sed q̄ diu putas durabit? Ecce quē
admodum fuimus deficiēt abundantes in seculo et
nulla erit recoꝛdatio p̄teritoꝝ gaudioum. Sed
cū adhuc viuūt non sine amaritudine et tedio ac tie
re in eis quiescūt. Ex eadem nāq; re vnde delecta
tionem concipiunt sibi inde doloris penā frequen
ter recipiūt. Iuste illis fit. q̄ inordinate delectatio
nes querunt et sequuntur non sine amaritudine et
cōfusione eas expleant. Q̄ breues q̄ false: q̄ inor
dinate et turpes omnes sunt. Elersit amen p̄re ebrie
tate et cecitate nō intelligunt: sed velut muta alalia
p̄pter modicū corruptibilis vite delectamētū mor
tem anime incurrūt. Tu ergo fili post concupiscen
tias tuas non eas et a voluntate tua auertere. De
lectare in dño et dabit tibi petitiones cordis tui. Et
enī si veraciter vis delectari et abundanti⁹ a me cō
solari ecce in contemptu oīm mundanoꝝ et in ob

consolatione omnium infirmarum delectationis erit benedictio
ipsa et copiosa reddetur tibi consolatio. Et quanto plus
te ab omni creaturarum solatio subtraheris tanto
inestimabiliores et potentiores consolationes inueni-
es. Sed primo non sine quadam tristitia et labore cer-
taminis ad has pertinges. Obistet inolita consue-
tudo sed meliori consuetudine devincetur. Remor-
murabit caro sed feruore spiritus refrenabit. Insi-
gabit te et exacerbat serpentis antiquus sed oratio
ne fugabitur insuper et labore utili adit et magnus
obstruetur.

De obedientia humilis subditi ad exemplum
iesu christi.

Capitulum xiiii.

Elli qui se subtrahere nituntur ab obedientia ip-
se se subtrahit a gratia. Et qui querit habere
privata. amittit communia. Qui non libenter et
sponte suo superiori se subdit. signum est. quod ego-
ro sua necdum perfecte sibi obedit sed sepe recalci-
trat et murmurat. Disce ergo celeriter superiori mo-
te submittere si carnem propterea optas subingere. Cri-
us namque exterior vincitur inimicus si interior homo non
fuerit deuastatus. Non est molestior et periculosior alio ho-
stis quam tuipse tibi non bene concordas spiritui. Pot-
est enim verum te assumere tuipsum contemptum si
vis preualere aduersus carnem et sanguinem. et ad
huc minus ordinate diligit. Ideo plene te refugio
re aliorum voluntati trepidas. Sed quid magnitudo
qui potius es et nichil. si propter deum te subdis hominibus
quando ego omnipotens et altissimus qui cuncta crea-
ui ex nichilo me hominum propter te subditi humiliter
factus sum omnium humilissimus et infirmus ut tuum sum

lore vita mea. Ita est fili. Non aut volo te talem q
rere pacē que tentationibus careat aut cōtraria nō
sentiat sed tunc etiā estimare te pacē inuenisse: cū fue
ris variis tribulationibus exercitatus et in multis
contrarietatibus probatus. Si dixeris te nō mūl
ta posse pati: quō tūc sufficibis ignē purgatorij? De
duob⁹ malis semp minus malum est eligendū. Ne
ergo eterna futura supplicia possis euadere mala
p̄fētia studeas p̄ deo equanimiter tollerare. Eū
putas q̄ homines seculi huius nichil aut parū pa
tiantur? Hec hoc inuenies etiā si delicatissimos q̄sta
eris. Sed habent/inquis/multas delectationes et
p̄prias sequuntur voluntates (ideoq; paz pōderit
suas tribulationes. Esto q̄ ita sit vt habeant quicq;
quid voluerint sed q̄ diu putas durabit? Ecce quē
admodum fuimus deficiēt abundantes in seculo et
nulla erit recoꝛdatio p̄teritoꝝ gaudioꝝ. Sed
cū adhuc viuūt non sine amaritudine et tedio ac t̄o
re in eis quiescūt. Ex eadem nāq; re vnde delecta
tionem concipiunt sibi inde doloris penā frequen
ter recipiūt. Iuste illis fit. qz inordinate delectatio
nes querunt et sequuntur non sine amaritudine et
cōfusione eas expleant. Q̄ breues q̄ false: q̄ inor
dinate et turpes omnes sunt. Elēritamen p̄e ebrie
tate et cecitate nō intelligunt: sed velut muta aialia
p̄pter modicū corruptibilis vite delectamētū mor
tem anime incurrūt. Tu ergo fili post concupiscen
tias tuas non eas et a voluntate tua auertere. De
lectare in dño et dabit tibi petitiones cordis tui. Et
enī si veraciter vis delectari et abundare a me cō
solari ecce in contemptu oīm mundanoꝝ et in ab

distione omni infirmari delectationi erit benedictio
ipsa et copiosa reddetur tibi consolatio. Et quanto plus
te ab omni creaturarum solatio subtraxeris tanto
inestimabiles et potentiores consolationes inueni-
es. Sed primo non sine quadam tristitia et labore cer-
taminis ad has pertinges. Obstat inolita consue-
tudo sed meliori consuetudine devincetur. Remur-
murabit caro sed feruore spiritus refrenabit. Insi-
gabunt te et exacerbabit serpens antiquus sed oratio
ne fugabitur insuper et labore utili adit et magnus
obstruetur.

De obedientia humilis subditi ad exemplum
iesu christi.

Capitulum. xiiii.

Elli qui se subtrahere nituntur ab obedientia sp-
se se subtrahit a gratis. Et qui querit habere
privata. amittit communia. Qui non libenter et
sponte suo superiori se subdit. signum est quod car-
ne sua necdum perfecte sibi obedit sed sepe recalcit-
trat et murmurat. Disce ergo celeriter superiori mo-
te submittere si carne propius optas subingere. Cui
us namque exterior vincitur inimicus si interior homo non
fuerit deuastatus. Non est molestior et periculosior ale ho-
stis quam tuipse tibi non bene concordans spiritui. Pot-
est enim verum te assumere tuipsum contempni si
vis preualere aduersus carnem et sanguinem: quia ad-
huc minus ordinate diligis. ideo plene te resigna-
re altiori voluntati trepidas. Sed quid magnitudo
qui potius es et nichil: si propter deum te subdis homini:
quando ego omnipotens et altissimus qui cuncta crea-
ui ex nichilo me homini propter te subiecti humiliter
factus sum omni humilissimus et infimus ut tuum

blam mea humilitate vinceres. Disce obtemperare pulsus: disce te humiliate terra et limus et sub omni pedibus incuruare: disce voluntates tuas frangere et ad oim subiectionem te dare. Exar desce contra te nec patiaris tumorem in te vivere sed ita subiectus et parvulus te exhibe ut oēs sup te ambulare possint et sicut lutū platearum conculcare. Quid habes homo inanis cōqueri? Quid sordide peccator potes cōtradicare exprobrantibus tibi qui totiens deum offendisti: et toties inferni meruisti? Sed pepercit tibi oculus meus quia preciosa fuit aīa tua in conspectu meo: ut cognosceres dilectionem meā et gratiam semper beneficiis meis existeres: et ad veram subiectionem et humilitatem te iugiter dares patiēterque proprium contemptum ferres.

De occultis dei iudiciis considerandis ne extolamur in bonis. Lpm. xv.

Istinas super me iudicia tua domine: et timore ac tremore concutis omnia ossa mea: et expauescit anima mea valde. Sto attonitus et confideto quis celi non sunt infidi in conspectu tuo. Si in angelis reperisti prauitatem nec tñ pepercisti: quid fiet de me? Cecideris stelle de celo: et ego pulvis quid presumo? Quorū opera videbant laudabilia ceciderunt ad infima: et qui comedebant panem angelorum: vidi siliquis delectari porcorū. Nulla est ergo sanctitas: et si manū tuā dñe retrahas. Nulla sapientia prodest si gubernare desistas. Nulla iunat fortitudo: si conservare desinas. Nulla securā castitas: si eā nō protegas. Nulla propria prodest custodia: si nō allit tua sacra vigilātia. Nam relictī mergi-

nam et per inuit. vultus vero vultus et erigitur:
 Quia habiles quippe sumus: sed per te confirmamur
 et poscimus / sed a te accendimur. **Q**uod humiliter
 et oblique michi de me ipso sentiendum est / quod nichil
 lipendendum si quid boni video: habere. **Q**uod pro
 funde me submittere debet sub abissalibus iudi-
 cibus tuis domine ubi nichil aliud me esset inuenio
 quod nichil et nichil. **Q**uod pondus immensum pelagus
 intrinsecabile ubi nichil de me reperio quod in toto
 nichil. **U**bi est ergo latus glorie ubi confidentia
 de gloria concepta. **U**bi tota omnis gloria vana in
 profunditate iudiciorum tuorum super me. **Q**uid
 est omnis caro in conspectu tuo. **N**am quid gloriabi-
 tur luxum contra formantem se? **N**am modo potest
 erigi vaniloquio / cuius cor in veritate subiectum
 est deo. **N**on enim totus mundus erigeret quem sub
 subiecto veritas nec olim laudantium ore mouebit:
 qui totam spem suam in deo firmavit. **N**am et ipsi qui
 loquuntur eae oēs nichil et deficiunt cum sonitu verborum
 Veritas autem domini manet in eternum.

Quod standum sit et dicendum in omni re
 desiderabili.

Capitulum. xvi.

Ergo sic dicas in ore. **D**ne si tibi placitum fuerit
 fiat hoc ita. **D**ne si sit honor tuus fiat in nola
 tuo hoc. **D**ne si michi videris expedire et utile esse
 probaueris / tunc da michi hoc uti ad honorem tuum
 sed si michi nocivum fore cognoueris nec ale mee sa-
 tis pdesse aufer a me tale desiderium. **N**on enim omne
 desiderium a spiritu sancto est etiam si homini videatur rectum
 aut bonum. **D**ifficile est pro vero iudicare an spiritus bon-
 us aut alienus respellat ad desiderium hoc vel illud

in etia et proprio moueatis spiritu. Multis in fine
sunt decepti qui primo bono spiritu videbantur in-
ducti. igitur semper cum timore dei et cordis hu-
militate desiderandum est et petendum quicquid de-
siderabile menti occurrit maximeq; cum proprio
resignatōe michi totū mittēdū ē atq; dicēdū. **Q**uia
tu scis qualiter meli⁹ est fac hoc vel illud sicut vo-
lueris. Da quod vis et q̄tū vis et quando vis. Fac
mecum sicut scis et sicut tibi magis placuerit et ma-
ior honor tu⁹ fuerit. p̄pone me vbi vis et libere age
mecum in omnibus. In manu tua ego sum gira et
reuerſa me per circuitum. En ego seruus tuus pa-
ratus ad oīa quoniam non desidero michi vivere
sed tibi. vtinam digne et perfecte.

¶ Oratio p̄ beneplacito dei pficiēdo **Ep̄s. xvii**

Quoniam tu es deus et tuus est et mecum labores meosq; v-
tū in finem perseueret. Da michi semper desidera-
re et velle quod tibi magis acceptū et carius placet
Tua voluntas mea sit. et mea voluntas tua sequa-
tur semper et optime et concordet. Sit michi vni⁹
velle et nolle tecū nec aliud posse velle aut nolle nī
si q̄s vis et nolis. Da michi oībus mori q̄ in mūdo
sunt et p̄pter te amare contēni et nesciri i hoc seculo.
Da michi super oīa desiderata in te quiescere et cor
meum in te pacificare. Tu vera pax cordis: tu sola
requies: extra te omnia sunt dura et inquieto In hac
pace in idipsum hoc est i te vno summo et eterno bo-
no dormiam et requiescam. Amen.

¶ Quod verū solatium in solo deo est querendū.

Capitulum. xviii.

Quidquid desiderare vel cogitare possum ad solatium meum non hic expecto sed in posterum. Quod si omnia solatia mundi solus haberem et omnibus delectatis frui possem certum est quod diu durare non possent. Unde non poterit anima mea plene consolari nec perfecte recreari nisi in deo consolatore pauperum et susceptore humilium. Expecta modicum anima mea expecta diuini promissum et habebis abundantiam omnium bonorum in celo. Si nimis inordinate ista appetis presentia: perdes eterna et celestia. Sint temporalia in usu: eterna in desiderio. Non potes aliquo bono temporalis satiari quia ad hec fruenda non es creata. Est autem si omnia bona creata haberes non posses esse felix et beata sed in deo qui cuncta creauit tua beatitudo tua et felicitas consistit. non qualis videtur et laudatur a stultis mundi amatoribus sed qualis expectant boni christi fideles et preguistant interdum spirituales ac mundicordes quorum conuersatio est in cellis. Vanum est et breue omnium humanum solatium. Beati et veri solatii quod intus a veritate percipitur. Deuotus homo ubique secum fert consolatore suum Iesum et dicit ad eum. Adesto michi domine Iesu in omni loco et tempore. Nec michi sit solatio libenter velle carere omni humano solatio. Esi tua defuerit consolatio sit michi tua voluntas et iusta probatio pro summo solatio. Non enim impetuum irascaris neque in eternum comminaberis.

Quod sola sollicitudo in deo ponenda est. Epistolam. xix.

Nisi sine me tecum agere quod volo. ego scio quod expediat tibi. Tu cogitas ut homo in multis sentis sicut tibi humanus suadet affectus. Domine verum est quod dicis. Maior est sollicitudo tua pro

f. l.

me q̄ om̄is cura quā ego possum gerere p̄ me. Nū-
 mis enī casualiter stat qui nō p̄licit om̄i sollicitudī-
 nē suā in te. Dñe dñmōdo voluntas mea recta et fir-
 ma permanet fac de me quicquid tibi placuerit.
 Nō enī potest esse nisi bonū q̄cquid de me feceris.
 Si me vis esse in tenebris sis benedictus. et si me
 vis esse in luce sis iterum benedictus. Si me digne
 ris consolari sis benedictus et si me vis tribulari
 eque semper benedictus. Fili sic oportet te stare si
 mecum desideras ambulare. Ita promptus debes
 esse ad patiendum sicut ad gaudendum. Ita liben-
 ter debes esse inops et pauper sicut plenus et dives.
 Dñe libenter patiar pro te quicquid volueris venire
 sup me. Indifferēter volo de manu tua bonū et ma-
 lum dulce et amarū: letū ac triste suscipere. et p̄ oib⁹
 michi contingentibus gratias agere. Custodi me
 ab omni peccato et nō timebo mortē nec infernum
 dñmōdo in eternum me nō p̄icias nec deas me
 de libro vite non michi nocebit quicquid venerit tri-
 bulationis super me.

¶ Quod temporales miserie christi exēplo equa-
 nīter sunt ferende. Ep̄m. xx.

Egli ego descendi de celo pro tua salute suscepi
 tuas misérias non necessitate sed caritate tra-
 hente vt patientiam disceres et t̄pales misérias nō
 indignanter ferres. Nam ab hora ortus mei vsq̄
 ad exitum in cruce non defuit michi tolerantia do-
 loris: defectū rerū t̄pallium magnū habui: multas
 querimōias de me frequenter audiui: confusiones et
 opprobria benignē sustinui: p̄ beneficiis ingrati tudī-
 nē recepi: p̄ miraculis blasphemias: p̄ doctrinā re-

probationis. Ene quia fuisti patiens in vita tua in
 hoc regimine implendo preceptum patris tui dignum est et
 ego misellus peccator secundum voluntatem tuam patienter
 me sustineam et donec ipse volueris onus corruptibilis
 vite pro salute mea portare. Nam et si onerosa senties
 presens vita facta est tamen iam per gratiam tuam valde merito
 ria atque exemplo tuo et sanctorum tuorum vestigiis infir
 mis tolerabilior et clarius. sed multo magis consolato
 ria: quod olim in lege veteri fuerat cum porta celi clau
 sa persisteret et obscurior etiam via videbatur: quando tamen pauci
 regnum celorum querere curabant sed neque quando tuus iustus eras
 et saluandi ante passionem tuam et sacre mortis debitum
 celeste regnum poterant introire. Quanta tibi gratias
 teneo referre quod rectam et bonam viam dignatus es michi
 et cunctis fidelibus ad eternum regnum tuum ostendere. Nam
 vita tua via nostra et per sanctam patientiam ambulamus ad
 te quod es corona nostra. Nisi tu nos precessisses et docuis
 ses quis sequi curaret. Deum quod ilongere retroque mane
 rent nisi tua preclara exempla inspicerent. Ecce adhuc
 te pascimus auditis tot signis tuis et doctrinis quod fie
 ret si tamen lumen ad sequendum te non haberemus.
 De tolerantia iniuriarum et quis verus patiens
 probetur.

Capitulum. xxi.

Quid est quod loqueris fili? Cessacōqueri. Cō
 sidera meam et aliorum sanctorum passionem
 nondum usque ad sanguinem restitisti. Parum
 est quod tu pateris in comparatione eorum qui
 tam multa passunt/tam fortiter tentati/tam gra
 uiter tribulati/tam multipliciter probati et exerci
 tati. Oportet te igitur aliorum gratulosa ad men
 tem reducere ut lentius feras tua minima. Et si

sibi minima nō vident vide ne et hoc tūc fallat
 patientia. Sive tamē parua sive magna sunt omnia
 cuncta patienter ferre. Quāto melius de ad patien-
 dum disponis tanto sapientius agis et amplius pro-
 mereris. et ferres leuius animo et visu ad hoc nō segul-
 ter paratis. Hec dicas non valeo hoc ab hōe pati
 pati nec huiusmodi michi patiēda sunt / graue
 enī intulit damnum et improperat michi que nunq̃
 cogitauerā sed ab alio libenter patiar et sicut patien-
 da videro. Inspiciens est talis cogitatio que virtu-
 tem patientie nō cōsiderat nec a quo coronāda erit
 sed magis personas et offensas sibi illatas p̃pedit.
 Non est verus patiens qui non vult pati nisi q̃tum
 sibi visum fuerit et a quo sibi placuerit. Verus autē
 patiens non attendit a quo homine vtrum a peccato
 suo an ab aliquo equali aut inferiori vtrum a bo-
 no et sancto viro vel a peruerso et indigno exerceat
 sed indifferenter ab omni creatura quantūcumq̃
 quotienscumq̃ ei aliquid aduersi acciderit totū hoc
 grauit̃ de manu dei accipit et ingens lucrum repu-
 tat quia nichil apud deū quantūlibet parū p̃ deo
 est passum poterit sine merito trāsire. Esto igit̃ expe-
 ditus ad pugnā si vis habere victoriā. Sine certas-
 mine nō poteris venire ad patientie coronā. Si pa-
 ti nō vis recusas coronari si astit coronari. Desideras
 certa viriliter sustine patienter. Sine labore nō ten-
 ditur ad requiē nec sine pugna quēvis ad victoriā.
 Fac michi dñe possibile per gratiā quod michi im-
 possibile videtur per naturā. Tu scis q̃ modicum
 possum pati et q̃ cito deficiōz leni exurgente aduersi
 tate. Efficiat michi quelibet exercitatio tribulatio

non inuenio amabilem et optabilem. nam pax et
veritas pax valde salubre est anime mee.

et de confessione proprie infirmitatis et huius vi-
te miserie. Capitulum. xxi.

Confiteor aduersum me iusticiam meam con-
fitebor tibi domine infirmitatem meam. Sepe
parua res est que me deuicit et contristat. Propono
tibi fortiter acturum sed cum modica tentatio vene-
rit magna michi fit angustia. Valde vilis quoad-
res est unde grauis tentatio prouenit et dum puto
me aliquantulum tutum cum non sentio inuenio me non
nunquam pene deuictum ex leui flatu. Et de ergo omne hu-
militate mea et fragilitate tibi undique nota. Misere-
re mei et eripe me de luto ut non infigar non perman-
eam deuictus usquequaque. Hoc est quod me frequen-
ter reuerberat et contra te confundit quod tam labilis sum
et infirmus ad resistendum passionibus. Et si non om-
nino ad confessionem trahit tamen michi etiam molesta
et grauis est eorum infectatio et redet valde sic quoti-
die vivere in lite. Exhinc nota fit michi infirmitas
mea quia multo facilius irruunt abominanda
de semper fantasie quam discedunt. Et tamen fortissime de
israel zelator animarum fidelium respicias serui tui la-
boris et doloris assidue illi in omnibus ad quecumque per-
rexit. Robora me celesti fortitudine neque vetus
homo misera caro spiritui necdum plene subiecta va-
leat resistere aduersus quam certare oportebit quod diu spi-
ratur in hac vita miserrima. Iheu qualis est hec vi-
ta ubi non desunt tribulationes et miserie/ubi plena
laqueis et hostibus sunt omnia. Nam una tribulatione
seu tentatione recedente alia accedit et adhuc pro-

re durante conflictu alii plures superueniunt et ispe-
rate. Et quod potest amari vita habens tantas ama-
ritudines et tot subiecta calamitatibus et miseriis.
Quod etiam dicitur vita tot generas mortes et pestes et
tibi amat et delectari in ea a multis querit. Reprehen-
dit frequenter mundus quod fallax sit et vanus: nec tibi fa-
cile relinquitur concupiscencie carnis dñant. Sed
alia trahunt ad amandū: alia ad contēnendū. Tra-
hunt ad amorē mundi desideria carnis: desideria
oculorum: et supbia vite. Et pene ac miserie sequentes ea
odium mundi parit et tedium. Sed vincit phidoloz
delectatio parua mentē inūdo dedita: et esse sub sen-
sibus delicias reputat: quia dei suauitatē et internā
virtutis amenitatē nec vidit nec gustauit. Qui autē
mundum perfecte cōtēnuit et deo viuere sub sancta di-
sciplina studet: isti diuinā dulcedinē veris abrenū-
ciatoribus pmissam nō ignorāt: et quod grauius mun-
dus errat et varie fallitur vident.

¶ Quod in deo super omnia bona et dona requies-
cendum est.

Capitulum. xxiii.

Super oia et in oibus requiesce anima mea in dño
semper: quia ipse est scōrum eterna requies. Da michi
dulcissime et amantissime iesu in te super oēm creatur-
ram requiescere. super oēm salutē et pulcritudinem/
super oēm gloriā et honore super oēm potentiā et digni-
tatē/super oēm scientiā et subtilitatē: super oēs diuitias
et artes/super oēm leticiā et exultationē/super oēm famā
et laudē/super oēm suauitatē et cōsolationē: super oēm
spem et pmissionē super omne meritū et desiderium super
oia dona et munera quod potes dare et infundere: super
omne gaudium et iubilationē quā potest mens capere

re et sentire. Denique super omnes angelos et archangelos
et super omnem exercitum celi: super omnia visibilia et invisibi-
lia: et super omne quod tu deus meus non es: quia tu deus
meus super omnia optimus es. tu solus altissimus. tu so-
lus potentissimus. tu solus sufficientissimus et plen-
tissimus. tu solus suavissimus et solatiofissimus tu
solus plucerrimus et amantissimus tu solus nobilissi-
mus et gloriosissimus super omnia: in quo cuncta bona si-
mul perfecte sunt fuerunt et erunt atque ideo minus est
et insufficiens quicquid preter te ipsum michi donas ut
be te ipso reuelas: vel permittis te non viso nec plene
adepto. Quoniam quidem non potest cor meum veraciter
requiescere nec totaliter contentari nisi in te requie-
scat. et omnia dona omnemque creaturam transcendat.
O mi dulcissime sponse iesu xpe amator purissime
benefactor vnuerse creature quis michi det pennas ve-
re libertatis ad volandum et pausandum in te. O qui ad
plenum dabis vacare michi et videre quod suavis es do-
mine deus meus. Quando ad plenum recolligam me
in te ut pre amore tuo non sentiam me: sed te solus super omnem
sensum et modum in modo non omnibus noto. Hunc afflic-
tius frequenter gemo et infelicitatem meam cum dolore por-
to: quia multa mala in hac valle miseriarum occu-
runt que me sepius conturbant contristant et obnu-
bulant: sepius impediunt distrahunt alliciunt et im-
plicat ne liberum habeam accessum ad te/ne locutis fru-
ar amplexibus presto semper beatis spiritibus. Mone-
ant te suspiria mea: et desolatio multiplex in terra.
O iesu splendor eterne glorie solamen peregrinationis ale
apud te est os meum sine voce: et silentium meum loquitur
tibi. Usquequo tardat venire dominus meus. Veniat ad me

pauperculū suū et letū faciat. Misit manū suā et
 me miserū eripiat de omni angustia. Veni quā
 sine te nulla erit quiescens dies aut hora: quia tu leti-
 tia mea: et sine te vacua est mensa mea. Miser sum
 et quodāmodo incarceratus et cōpedibus grauat⁹
 donec luce presentie tue me reficias ac libertati do-
 nes: vultūq; amicabilem demōstres. Querant alii
 pro te aliud quodcūq; libuerit: et michi aliud iterum
 nil placet nec placebit nisi tu deus meus/spes mea
 salus eterna. Non reticebo nec deprecari cessabo do-
 nec gratia tua reuertat: michi q; tu intus loquaris
 Ecce assum. Ecce ego ad te quia iuocasti me. lacri-
 me tue et desiderii anime tue humiliatio tua et con-
 tritio cordis inclinauerunt me et adduxerunt ad te
 Et dixi dñe inuocaui te et desideravi frui te paratus
 oīa respicere ppter te. Tu enī prius excitasti me vt
 quererem te. Scis ergo benedictus dñe: qui fecisti
 hanc bonitatē cū seruo tuo secundū multitudinem
 misericordie tue. Quid habet vltra dicere dñe ser-
 uus tuus corā te nisi vt humillet se valde ante te me-
 mor semp ppe iniquitatis et vilitatis. Non enī est
 similis tui in cunctis mirabilibus celi et terre. Sūt
 opera tua bona valde dñe/ iudicia vera et puidētia
 tua regūt vniuersa. Laus ergo tibi et gloria o pa-
 tris sapientia te laudet et benedicat os meū anima
 mea et cuncta creata simul.

**De recordatione beneficiorum dei multipli-
 cium.**

Capitulum. xxlii.

Aperi domine cor meum in lege tua: et in pre-
 ceptis tuis doce me ambulare. Da michi intel-
 ligere voluntatem tuam: et cum magna reuerentia

ac diligenti consideratione beneficia tua tam in ge-
 nerali & in speciali memorari: vt digne tibi exhibere
 valeam gratias referre. Verū scio & confiteor: nec pro
 minimo puncto me posse debitas gratiarū laudes
 persolvere. Minor ego sum oībus bonis michi prē-
 stitis: & cū tuā nobilitatē attendo: deficit prae magni-
 tudine illius spiritus meus. Omnia que in aīa ha-
 bemus & in corpore & quecūq; externis vel internis
 naturaliter vel supernaturaliter possidemus: tua sūt
 beneficia: & te benefactorē piū ac bonū cōmendat
 a quo bona cuncta accepimus. Et si alius plura:
 alius pauciora accepit: oīa tū tua sunt: & sine te nec
 minimū haberi potest. Ille qui maiora accepit non
 potest merito suo gloriari nec sup̄ alios extolli nec
 minori insultare: quia ille maior & melior q̄ sibi mi-
 nus ascribit & in re gratiando humilior est atq; de-
 uotior. Et q̄ oībus villorem se existimat & indignio-
 rem se iudicat aptior est ad percipiendum maiora.
 Qui autē pauciora accepit cōtristari nō debet: nec
 indignanter ferre neq; ditiori inuidere: sed te poti⁹
 attendere: & tuam bonitatē maxime laudare: q̄ tā
 affluenter tā gratis tā libenter sine personarū acce-
 ptione tua munera largiris. Sia ex te: & ideo in oī-
 bus es laudandus Tu scis quid vnicuiq; donari ex-
 pediat: & cur iste minus & ille amplius habeat: non
 nostrū sed tuū est hoc discernere: apud quē singulo-
 rum diffinita sunt merita. Unde dñe deus pro ma-
 gno etiā reputo beneficio non multa habere vnde
 exteri⁹ & fm hoīes laus & gloria appareat: itavt q̄
 cōsiderata paupertate & vilitate persone sue non
 modo grauitatē aut tristitiā vel deiectionē inde co-

ciplat: sed potius consolationē et hilaritatē magnā
 quia tu deus pauperes et humiles: atque huic mūdo de
 spectos tibi eligisti in familiares et domesticos. Le
 nes sunt ipsi apostoli quos principes super omnem terrā
 constituisti: fuerunt tamen sine querela cōuersati in mūn
 do tam humiles et simplices sine omni malicia et dolo: ut
 etiam pati cōtumelias gauderēt pro nomine tuo et que
 mūdos abhorret ipsi amplecterētur affectu magno
 Nichil ergo amatozem tuum et cognitozem bene
 ficiozum tuorum ita letificare debet sicut volūtas tua
 in eo et beneplacitū eterne dispositionis tue: de qua
 tantū contētari debet et cōsolari: ut ita libenter velit
 esse minimus: sicut aliquis optaret esse maximus:
 et ita pacificus et cōtentus in nouissimo sicut in loco
 primo: atque ita libenter despiciabilis et abiectus nul
 lius quoque noli et fame: sicut ceteris honorabilior et
 maior in mūdo. Nam volūtas tua et amor honoris
 tui omnia excedere debet et plus eum cōsolari magisque
 placere quam omnia beneficia sibi data vel danda.

¶ De quattuor magnā importat sibi pacē. Ep̄m. xxv
 Alii nunc docebo te viam pacis et vere liberta
 tis. Fac domine quod dicis: quia hoc michi gra
 tum est audire. Stude fili alterius potius facere vo
 luntatem quam tuam. Elige semper minus quam plus ha
 bere. Quere semper inferiorem locū et omnibus subesse
 Opta semper et ora ut voluntas dei integre in te fiat.
 Ecce talis homo ingreditur fines pacis et quietis.
 Hic sermo tuus iste brevis multū in se cōtinet per
 fecissimis. parvus ē dictu: sed plen⁹ sensu et vber in frus
 etu. Nā si posset a me fideliter custodiri: non debe
 ret tam facilis in me turbatio oriri: nā quotiens me

Impacata sentio et grauatus ab hac doctrina me res-
cessisse inuenio. Sed tu quod omnia potes et aie. perfectus
semper diligis/adauge maiorem gratiam ut possim
illum complere sermonem et meam perficere salutem.

Oratio contra cogitationes malas. Epim. xxvi.

Domine deus meus ne elongeris a me. deus
meus auxilium meum respice. quoniam insur-
rexerunt in me cogitationes vane / et timores ma-
gni affligentea animam meam. Quomodo pertransibo
ille sus quod perfringam eam? Ego inquit ante te ibo et
gloriosos terre humiliabo. aperiam iannam carce-
ris / et archana secretorum reuelabo tibi. Fac dñe ut
loqueris et fugiant a facie tua omnes inique cogita-
tiones. Hec est spes et vnica consolatio mea ad te in
omni tribulatione: confugere tibi confidere / ex intimo
inuocare et patienter consolationem tuam expectare.

Oratio pilluianõe mēris deuotissima Epim. xxvii

Clarifica me bone iesu claritate eterni lumina-
tis et educ de habitaculo cordis mei: tenebras
vniuersas. Cohibe euagationes multas et elide vim
facientes tentationes. Pugna fortiter pro me et ex-
pugna malas bestias: concupiscentias dico illece-
bras: ut fiat pax in virtute tua et abundantia lau-
dis tue resonet in aula sancta / hoc est in conscientia
pura. Impera ventis et tempestatibus. Dic mari
quiesce dic aquiloni ne flaueris / et erit tranquillitas
magna. Emitte lucem tuam et veritatem tuam / ut lu-
ceat super terram / quia terra super ianitis et vacua donec illa
mines me. Effunde gratiam tuam desuper: perfunde cor meum
gratia celesti / ministra deuotionis aquas ad irrigandam
faciem terre / ad producendum fructum bonum et optimum.

Aleus mentē preſſam mole peccatorū: ⁊ ad celeſtis
totū deſideriū meum ſuſpēde: vt guſtata ſuauiſſime
ſuperne felicitatis pigeat de terrenis cogitare. Ra-
pe me ⁊ eripe ab oī creaturā indurabili conſola-
tione/ quia nulla res creata appetitū meū plenarie
valet quietare ⁊ conſolari. Iunge me tibi inſepara-
bili dilectionis vinculo/ quoniam tu ſolus amanti
ſufficis ⁊ abſq; te friuola ſunt vniuerſa.

De evitatione curioſe inquisitionis ſuper alie-
rū vita. Capitulum. xxviii.

Noli eſſe curioſus/ nec vacuas gerere ſolici-
tudines. Quid hoc vel illud ad te? tu me ſea-
quere. Quid enim ad te vtrum ille ſit talis vel te-
lis aut iſte ſic agit vel loquit? Tu nō indiges reſpō-
dere p alijs: ſed p teipſo rationē reddes. Quid er-
go te implicas? Ecce ego oēs cognosco ⁊ cuncta que
ſub ſole fiunt video ⁊ ſcio qualiter cū vnoquoq; ſit.
quid cogitet/ quid velit ⁊ ad quē finē tendat eius in-
tentio. Michi igitur cōmittenda ſunt oīa/ tu vero
ſerua te in bona pace ⁊ dimitte agitantem agitare
quantū voluerit. Veniet ſuper eū quicquid fecerit
vel dixerit/ qā me fallere nō poteſt. Non ſit tibi cu-
re de magni nominis umbra ⁊ nō de multorū fami-
liaritate nec de priuata hominū dilectiōe. Iſta enī
generant diſtractiones ⁊ magnas in corde obſcuri-
tates. Libenter loqueret tibi verbum meū ⁊ abſcon-
dita reuelarē/ ſi aduentū meū diligēter obſeruare
⁊ oſtium cordis michi aperires. Eſto prouidus et vi-
gilans in orationibus et humilis te in omnibus.

In quibus firma pax cordis ⁊ verus proſectus
conſiſtit. Capitulum. xxix.

Hic ego locutus sum. Pacem relinquo vobis. Pacem meam do vobis. non quomodo mundus dat ego do vobis. pacem omnes desiderant / sed que ad veram pacem pertinent non omnes curant. Pax mea cum humilibus et mansuetis corde. Pax mea erit in multa patientia. Si me audieris et vocem meam secutus fueris / poteris multa pace frui. Quid igitur faciam? In omni re attende tibi quid facias / et quid dicas et omnem intentionem tuam ad hoc dirige ut michi soli placeas / et extra me nichil cupias vel queras. sed et de aliorum dictis vel factis nil temere iudices / nec cum rebus tibi non commissis te implices et poterit fieri ut parum vel raro turberis. Nunquam autem sentire aliquam turbationem nec pati aliquam cordis vel corporis molestiam / non est presentis temporis sed status eterne quietis. Non ergo estimas te veram pacem inuenisse si nullam senseris grauitatem / nec tunc totum esse bonum / si neminem pateris aduersarium / nec hoc esse perfectum si cuncta sunt secundum tuum affectum / neque tunc aliquid magni te nequites aut specialiter dilectum existimes si in magna fueris deuotione atque dulcedine. quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis nec in istis consistit profectus et perfectio hominis. In quo ergo dñe? In offerendo te ex toto corde tuo voluntati diuine. Non querendo que tua sunt nec in paruo nec in magno nec in tempore nec in eternitate ita ut in una equali facie in gratulari actione permanear inter prospera et contraria: oia equali lance pensando. Si fueris tam fortis et loquax in spe ut subtracta interiori consolatione etiam ad ampliora sustinenda cor tuum

preparaueris/morte iustificaueris ⁊ sancti laudaueris: tūc ut vera ⁊ recta via pacis abulas ⁊ spes fiduciatata erit q̄ rursus in iubilo faciē meā sis vīsurus. Quod si ad plenū tuū ipsius cōtēptum puenieris: scito q̄ tunc abundantia pacis perfrueris s̄m possibilitatem tui incolatus.

De eminentia libetē mentis et q̄ suplex oratio magis meretur q̄ lectio. Capitulum .xxx.

Omine hoc opus est perfecti viri nunq̄ ab intentione celestiu animū relaxare ⁊ inter multas curas quasi sine cura transire: non more torpēgis: sed prerogatiua quadā libere mētis nulli creature inordinatā affectione adherendo. Obsecro te piissime deus meus preserna me a curis huius vite ne nimis implicer/a multis necessitatibus corporis ne voluptate capiar.ab vniuersis anime obstaculis ne molestiis fractus deliciar. non dico ab hīs reb⁹ quas toto affectu ambīt vanitas mundana: sed ab hīs miseris que animā serui tui cōi maledicto mortalitatis penaliter grauant ⁊ retardant ne in libertatem spiritus quotiens libuerit valeat introire. Deus me⁹ dulcedo ineffabilis verte michi i amaritudinē oēm cōsolationē carnalē: ab eterno nō ampare me abstrahentē ⁊ ad se intuitu cuiusdā boni detestabilis p̄sentis male allicientem. Non me vincat deus meus nō vincat caro ⁊ sanguis: non me decipiat mundus ⁊ breuis gloria eius: nō me supplantet dyabolus ⁊ astutia illius. Da michi fortitudinē resistendi patientiā tolerandi: constantiā perseuerandi. Da p̄ oībus mūdi cōsolationibus suauissimā sp̄s tui vñctionem ⁊ p̄ carnali amore tui noīis infunde

amorem. Ecce cibis potus vestis ac cetera viles
lia ad corporis sustentaculū pertinentia feruenti spi
ritui sunt onerosa. Tribue talibus foimentis tempe
rate ut non desiderio nimio implicari. Abdicere oīa
non licet: quia natura sustentanda est: requirere au
tem supflua et que magis delectant: lex sancta phy
bet. nam alias caro aduersus spiritum insolesceret.
Inter hec queso manus tua me regat et doceat ne
quid nimium fiat.

Quod priuatus amor a summo bono maxime
retardat. Capitulum. xxxi.

Non oportet te dare totum pro toto et nichil tui
ipsius esse. Scito q amor tuipius magis no
cet tibi q aliqua res mundi. Secundum amorem
et affectum quē geris: quelibet res plus vel minus
adheret. Si fuerit amor purus tu⁹ simplex et bene
ordinat⁹: eris sine captiuitate rerū. Noli cupiscere
qđ nō licet habere. Noli habere qđ te pōt impedire et
libertate interiori priuare. Mirū q nō ex toto fundo
cordis teipm michi cōmittis cū oībus q desiderare
potes vel habere. Quare vano meroze psumeris?
Cur supfluis curis fatigaris? Sta ad beneplacitū
meū et nullū patieris detrimētum. Si qris hoc vel
illud et volueris eē ibi vī ibi ppf tui cōmodū et pro
priū bñplacitū magis habēdū: nūq eris i qeradine
necliber a sollicitudine: qz in oī re reperiet aliqđ de
fectus et in omī loco erit q aduerset. Iunat igit non
qlibet res adeptavel multiplicata exteri⁹: s; potius
pcepta et decisa ex corde radicet⁹. Qđ non tantū de
cēsu eris et diuitiarū intelligas: s; de honoris etiā abi
cipia vane laudationis desiderio / q oīa trāseunt cū

mando. Munit parum locus: si deest spūs feruoris.
Nec oliu stabit pax illa quesita forinsecus: si vacat a
vero fundamēto status cordis. hoc est: nisi steteris
in me. pmutare te potes: s; non meliorare. Nā occa-
sione orta z accepta inuenies qđ fugisti z amplius.
Oratio pro purgatione cordis et celesti sapien-
tia. **Capitulum. xxxii**

Quoniam me deus per gratiam sancti spiritus
da virtutem corroborari in interiori homine z
cor meū ab omni inutili solitudine z angore eua-
cuare nec variis desideriis trahi cuiuscunq; rei vis-
lis aut preciose: sed omnia inspicere sicut transien-
tia z me pariter cum illis transitur: quia nichil per-
manens sub sole: nisi omnia vanitas z afflictio spi-
ritus. **Q**uod sapiens qđ ita considerat. Da michi dñe
celestē sapiētiā vt discā te super oīa querere et lue-
nīre sup omīa sapere z diligere: z cetera secundum
ordinē sapientie tue prout sunt intelligere. da pms-
cēter declinare blandiantē/ z patiēter ferre aduer-
santem. quia hec magna sapiētia nō moueri omni
vento verborū: nec aurem male blandienti prebere
syreni: sic enim incepta pergatur via secure.

Contra linguas obrectatorum **Ep̃m. xxxiii.**

Ergo non egre feras si quidam de te male sēse-
rint z dixerint qđ nō libenter audias. **C**u de-
teriora de te ipso sentire debes/ z neminem in dñio
rem te credere. Si ambulas ab intra/ non multum
ponderabis volantia verba. Est non parua puden-
tia silere in tempore malo z introitus ad me cōuer-
ti nec humano iudicio disturbari. non sit pax tua in
corde hominū siue enim bene siue male interpretati

uerint non es igit̃ alter homo. Tibi est vera pax et vera gloria. Nonne in me? Et qui nō appetit hominibus placere nec displicere timet: multa pfruetur pace. Ex inordinato amore et vano timore orit̃ ois inquietudo cordis ⁊ distractio sensuum.

¶ Qualiter instante tribulatione deus inuocandus est ⁊ benedicendus. Capitulum xxxiii.

Sit nomen tuum dñe benedictum in secula: qui uoluisti hanc tentationem ⁊ tribulationem venire sup me. Non possum eā effugere: s; necesse habeo ad te cōfugere ut me adiuues et in bonū michi cōuertas. Dñe modo sum in tribulatione ⁊ non est cordi meo bene: s; multū vexor a presenti passione. Et nūc pater dilecte quid dicam? Deprehēsus sum inter angustias: saluifica me ex hora hac. Sed propterea ueni in hanc horā ut tu clarificeris cū fuero valde humiliatus ⁊ p te liberat̃. Q̃d placeat tibi do mine ut eruas me: nā ego paup̃ qd agere possum ⁊ quo ibo sine te? Da patientiam dñe etiam hac uice. Adiuua me deus me⁹ ⁊ nō timebo quātūcunq; grauius fuero. Et nūc iter hec qd dicam: Dñe fiat uolūtas tua: ego bene merui tribulari ⁊ grauari: oportet utiq; ut sustineā. ⁊ utinā patiēter / donec trāseat tēpestas ⁊ melius fiat. Potens est autē onūpotens manus tua etiā hāc tentationē a me auferre ⁊ eius impetū mitigare: ne penit⁹ succubam | quēadmodū ⁊ pri⁹ sepe egisti me cū deus me⁹ misericordia mea. Et quāto michi difficilior: tanto tibi facili⁹ ⁊ est hec mutatio dextere excelsi.

¶ De diuino petendo auxilio et confidentia recuperande gratie. Capitulum xxxv.

Ergo ego dominus confortans in die tribulatio-
nis. Venias ad me cum tibi non fuerit bene.
Hoc est q̄ maxime impedit consolationē celestem
quia tardius conuertis te ad orationem. Nam an-
te q̄ me intente roges : multa interim solatia ques-
tis / z recreas te l'externis. Ideoq; fit vt parum oīa
psint donec aduertas : quia ego sum qui eruo spe-
rantes in me : nec est extra me valens consiliū neq;
vtilē / sed neq; durabile remediū. Sed iam resūpto
spīritu post tempestatem recōualesce in luce misera-
tionum mearū quia prope sum dicit dñs : vt restans
rem vniuersa non solum integre / sed et abundāter
z cumulate. Nunquid michi quicq̄ est difficile : aut
ero similis dicenti z non facienti? Tibi est fides tua
Sta firmiter z perseveranter. Esto longanimis et
vir fortis veniet tibi consolatio in tēpore suo. Expe-
cta me expecta : veniā z curabo te. Tentatio est , que
te vexat z formido vana que te exterret. Quid im-
portat sollicitudo de futuris contingentibus : nisi vt
tristitiam super tristitiam habeas. Sufficit dies ma-
līcia sua. Vanum est z inutile de futuris conturbari
vel gratulari que forte nunq̄ euenient. Sed huma-
num est huiusmodi imaginatiōibus illudi : et parū
adhuc animi signum tam leuiter trahi a suggestio-
ne inimici . Ipse enim non curat an veris an falsis
illudat z decipiat : z vtrum p'sentium amore aut fu-
turoz formidine prosternat. Non ergo turbetur
cor tuum neq; formidet. Crede i me / z in misericor-
dia mea habeto fiduciam . Quando tu te elonga-
tum estimas a me / sepe sum p̄pinq̄ior . Quando tu
estimās totum perditum / tunc sepe magis merēdi

inflat lucrum. Non est totum perditum: quoniam res acciderit in contrarium. Non debes iudicare secundum presens sentire: nec sic gravitati alicui vnderunq; venienti inherere et accipere: tanquam omnis spes sit ablata emergendi. Noli putare te derelictum ex toto: quoniam ad tempus mihi ferim tibi aliquam tribulationem. sic enim transit ad regnum celorum. et hoc sine dubio magis expedit tibi et ceteris servis meis ut exercitemini aduersis: quam si cuncta ad libitum haberetis. Ego novi cogitationes absconditas quia multum expedit pro salute tua ut inter dum sine sapore relinquareis ne forte eleneris in bono successu et tibi ipsi placere velis in eo quod non es. Quod videri auferre possuz et restituere cum michi placuerit. Cum videro meum est. cum subtraxero: tuum non tuum. quia meum est omne datum bonum et omne donum perfectum. Si tibi admiseram gravitatem aut quolibet contrarietatem: non indigneris neque contumaciat cor tuum et ego cito subleuare possum. et omne onus in gaudium transmutare. Eritis autem iustus sum et recomendabilis multum cum sic facio tecum. Si recte sapis et in veritate aspicias: nunc debes propter aduersitatem deiectione tristari sed magis gaudere et gratias agere. Immo hoc vult cum reputare gaudium quod affliges te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi dilectis discipulis meis quos utique non misi ad gaudia temporalia sed ad magna certamina. non ad honores sed ad despectiones. non ad ocium: sed ad labores. non ad requiem sed ad afferendum fructum multum in patientia. Horum memento fili mi verborum.

¶ De neglecta omnis creature ut creator possit inueniri.

Capitulum. xxxvi.

Domine mi adhuc bene indigeo malorū gratia: si debeam peruenire ubi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nam q̄dū res aliqua me retinet non possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare qui dicebat. Quis dabit michi pēnas sicut columbe et volabo et requiescā. Quid simpliciter oculo quietius et quid liberior nil desiderante in terris? Oportet igitur omnem pertransire creaturam et seipsum perfecte deserere ac i excessu mentis stare et videre te. oīm conditorē cū creaturis nil simile habere. Et nisi quis ab oībus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo enī pauci inueniuntur contemplatī: q̄ pauci sciunt se a perituris creaturis ad plenū sequestrari. Ad hoc magna requiritur gratia que oīm leuet et supra seipsam rapiat. Et nisi homo sit in spiritu eleuatus et ab oībus creaturis liberatus ac deo totus vnitus quicquid scit quicquid etiā habet nō est magni pōderis. Plu paruus erit et in terra iacebit qui aliqd magni estimat nisi solū vnum imensum eternum bonū. Et quicquid deus nō est nichil est et pro nichilo computari debet. Est quippe magna differentia/sapientia illuminati et deuoti viri/et scientia litterati et studiosi clerici. Multo nobilior est illa doctrina que desursum ex diuina influentia manat: q̄ que laboriose humano acquiritur ingenio. Plures reperiuntur cōtemplationē desiderare: sed q̄ ad eā requirunt nō studēt exercere. Est et magnum impedimentū quia in signis et reb⁹ sensibilibus statur et parum de pfecta mortificatione habet. Nescio quid est et quo spiritu ducimur et quid pretendimus qui

spirituales dici videtur: q̄ totū laborē z amplio-
rem solitudinem pro transitoriis z vilius rebus
agimus z de interioribus nostris vix raro plene re-
collectis sensibus cogitamus. Protholoz statim
post modicā recollectionē foras erūpmus: nec ope-
ra nostra districta examinatione trutinamus. Abi
sacient affectus nostri non attendimus z q̄ impura
sint oīa nostra non deploramus. Omnis quippe ca-
ro corrumperat viā suā z ideo sequebat̄ diluuiū ma-
gnū. Cū ergo interior affectus noster corruptus
sit: necesse est vt actio sequens iudex carentie inter-
ioris vigoris corrumpt̄. Ex puro corde procedit
fructus bone vite. Quantū quis fecerit querit sed
ex quā virtute agit non tā studiose pensat. Si fue-
rit diues fortis pulcer abilis vel bon⁹ scriptor bon⁹
cātor/bonns laborator iuestigat/ q̄ pauper sit spīr-
tu q̄ patiens z mitis q̄ deuotus z internus a mul-
tis taceat. Natura exteriora hominis respicit: gra-
tis ad interiora se conuertit. Illa frequenter fallit
ista in deo sperat vt non decipiatur.

¶ De abnegatione sui et abdicatione omnis cupi-
ditatis: Capitulum. xxxvii.

Nisi non potes perfecte possidere libertatem
nisi totaliter abneges teipsum. Compediti
sunt omēs proprietarii z suūpūs amatores cupidi
curiosi gyronagi querentes semper mollia non que-
tesu chāssi: sed sepe hoc fingentes z componentes
quod non stabit. Peribit enim totum quod nō est
ex deo ortum. Tene breue z consummatū verbum.
Dimitte oīa z inuenies oīa. Dimitte cupiditatē et
inuenies requiē. Hoc mente ptractata z cū impleue

ris oia intelliges. **N**on hoc non est opus vnius diei
nec ludus paruulorū: imo in hoc breui includit oia
pfectio religiosorū. Fili nō debes auerti nec statim
deici auditu via pfectorum: sed magis ad sublimio
ra puocari et ad minus ad hec ex desiderio suspira
re. Et nā sic tecū esset et ad hoc puenisses: vt triumph
amator nō esses: s; ad nutū meū pure stares et eius
quē tibi pposui pīs tūc michi valde placeres et to
ta vita tua cū gaudio et pace trāsiret. Habes adhuc
multa ad relinqndū q̄ nisi michi ex integro resigna
ueris nō acquiesq̄ postulas. Suadeo tibi a me eme
re aux ignitū vt locuples fias: id est sapiam celestē
oia infima oculcātē. **P**ostpone terrenā sapiētiā: oēs
humanā placētā et ppiā. Dixi tibi villosa emēda
p preciosis et altis i reb⁹ hūanis. Nā vilis et parua
ac pene obliuioni tradita videt vera celestis sapia
nō sapiēs alta de se nec magnificari querēs i terra
quā multi ozeten⁹ p̄dicāt: s; vita longe desentunt;
ipsa tūc est preciosa margarita a multis abscondita.
De instabilitate cordis et de intentione finali
ad deum habenda. Ep̄m. xxxviii.

Fili noli credere affectui tuo/qui nunc est: cito
mutabitur in aliud. Quandiu enī vixeris mu
tabilitati subiectus eris/etiam nolens: vt mō let⁹:
mō tristis: mō pacatus: mō turbatus: nunc deuot⁹:
nunc indeuotus: nunc studiosus: nunc accidiosus:
nūc grauis: nunc leuis iueniaris. Sed stat super hec
mutabilia sapiēs et bñ doctus in spū/nō attēdēs qd
in se sentiat vel qua pte fiat vētus instabilitatis/sed
tota intērio mētis eius ad debitū et ad optimū p̄fi
ciat finē. Nā sic poterit vn⁹ et idē incōcussus pmas

vere simplici intencionis oculo p tot varios euentus
ad me impetuisse directo. Quanto aut purior fue-
rit intencionis ocul⁹ / tato cōstātius inter diuersas inur-
pcellas. Sed i multis caligat ocul⁹ pure intencionis
respicit enī cito in aliqđ delectabile qđ occurrit / et
raro tot⁹ liber qđ inuenit a nouo pprie exq̄sitionis
Sic in dei olim venerāt i bethaniā ad Martham ⁊
Mariā / nō ppter iesuz tñ / s; vt lazarū viderēt. Mā
dand⁹ ē ergo intencionis ocul⁹ vt sit simplex ⁊ rect⁹ /
atq; vltra oīa varia media ad me dirigendus.

Et qđ amāti sapit de⁹ sup oīa ⁊ i oīb⁹ Ep̄m. xxxix
Ecce deus me⁹ ⁊ oīa. Quid volo ampli⁹ ⁊ qđ fe-
licius desiderare possum? Sapidū ⁊ dulce ver-
bum / s; amāti verbū nō mūdū nec ea q̄ in mūdo sūt
Deus meus et oīa. Intelligēti satis dictū est / ⁊ sepe
repetere iocundū est amāti. Te siquidē p̄te iocun-
da sunt oīa / te aut absēte fastidiūt cuncta. Tu facis
cor trāq̄llū ⁊ pacē magnā leticiāq; festiua. Tu fac-
is bñ sēire de oīb⁹ ⁊ i oīb⁹ te laudare / nec pōt
aliqđ sine te diu placere / s; si debet gratū eē ⁊ bene
sapē / oportet grām tuā adesse ⁊ cōdimēto tue sapie
cōdiri. Qui tu sapis quid ei recte nō sapiet? ⁊ cui tu
nō sapis qđ ei ad iocunditatē esse poterit? Sed desi-
cūt in tua sapia mūdi sapiētes ⁊ qui carnē sapiunt /
quia ibi plura vanitas et hic mors inuenitur. Qui
autē per cōtemptū mundanorum et carnis mortifi-
cationē sequunt⁹ vere sapiētes esse cognoscuntur /
quia de vanitate ad veritatē de carne ad sp̄m trans-
ferunt. Istis sapit deus ⁊ quicqđ inuenit in creatu-
ris totū referunt ad laudē sui cōditoris. Dissimilis
ē et multum dissimilis sapor creatoris ⁊ creature

eternitatis et temporis lucis increate et lucis illuminante.
 O lux perpetua cuncta creata transcendens la-
 mina fulgura conuersione de sublimi penetrante
 oia intima cordis mei purifica letifica clarifica et vi-
 uifica spiritum meum cum suis potentis ad inherendum
 tibi iubilosis excessibus. O quando veniet hec bea-
 ta et desiderabilis hora ut tua me saties presentia ut
 sis michi oia in oculis. Quoad hoc datum non fuerit
 nec plenum gaudium erit. Adhuc protholor uiuit in
 me vetus homo: non est totus crucifixus: non est per-
 fecte mortuus. Adhuc concupiscit fortiter aduersus
 spiritum bella mouet intestina nec regnum aie patitur.
 esse quietum. Sed tu qui diuinitatis potestati maris et mo-
 tum fluctuum eius tu mitigas exurge adiuua me.
 Dissipa gentes que bella volunt contere eas in vir-
 tute tua ostende queso magnalia tua et glorificetur
 dextera tua: quia non est spes alia nec refugium michi
 nisi in te domine deus meus.

¶ Quod non est securitas a tentatione in hac
 vita. Capitulum. xl.

Egli nunquam securus es in hac vita sed quoad vi-
 xeris semper arma spiritualia tibi sunt necessa-
 ria. Inter hostes versaris a dextris et a sinistris im-
 pugnaris. Si ergo non vteris undique scuto patien-
 tie: non eris diu sine vulnere. Insuper si non ponis
 cor tuum fixe in me: cum mera voluntate cuncta patien-
 di propter me: non poteris ardorem istum sustinere nec ad
 palmam pertingere beatorum. Oportet te ergo viriliter
 oia pertransire et potenti manu uti aduersus obtes-
 ta. Nam vincere datur manus et torpenti relinquunt
 multa miseria. Si queris in hac vita requiem: quod

tunc peruenies ad eternam. Non ponas te ad magnam requiem sed ad magnam patientiam. Quere veram pacem non in terris sed in celis. non in hominibus nec in ceteris creaturis sed in deo solo. pro amore dei debes omnia libenter subire. labores. scilicet et dolores tentationes vexationes anxietates necessitates / infirmitates iniurias oblocutiones reprehensiones humillationes confusiones correctiones et despectiones. Hec iuvant ad virtutes hec probant christi tironem hec fabricant celestem coronam. Ego reddam ei eternam mercedem pro brevis labore et infinitam gloriam per transitoriam confusionem. Putas quod semper habebis per tuam voluntatem consolationes spirituales? Sancti mei non habuerunt tales sed multas gravitates et tentationes varias magnasque desolationes sed patientes sustinuerunt se in omnibus et magis sunt confisi deo quam sibi. scientes quia non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam promerendam. Etsi in statim habere quod multi post lacrimas et magnos labores vix obtinuerunt? Expecta dominum viriliter age et confortare noli diffidere noli discedere sed corpus et animam expone constanter pro gloria dei. Ego reddam plenissime. Ego tecum ero in tribulatione.

Contra vana hominum iudicia. Epistolam. xlii.

Huius acta cor tuum firmiter in domino et humiliter ne metuas iudicium ubi te conscientia peccati reddit et infontem. Bonum est et beatum taliter pati nec hoc erit grane humili cordi / et deo magis quam sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur et ideo parva fides est adhibenda. Sed et omnibus satis esse non est possibile. Et si paulus omnibus studuit in domo

no placere/ et oibus oia fact⁹ est tñ etiã pro minime
durit quò ab hũano die iudicari⁹ fuerit. Egit satis p
alioz edificatiõe et salute quãti i se erat et poterat/
sine ab aliis aliqñ iudicaret vel nò despiceret cob
bare nò potuit/ideo totũ deo cõmisit qui totum no
uerat et patientia et humilitate cõtra ora loquentiũ
iniqua ac etiã vana ac mēdosa cogitantiũ atq; pro
libitũ suo queq; iactantiũ se defendit. Respõdit tñ
interduz ne infirmis ex sua taciturnitate generare
tur scandalũ. Quis tu vt timeas a mortali homie
Hodie est et cras nò cõparet. Vtũ time/ et hoim ter
rores nò expanescas. Quid potest aliquis in te ver
bis aut iniuriis? Sibi potius nocet q̃ tibi/nec pos
terit iudiciũ dei effugere quicunq; est ille. Tu has
be desĩ pre oculis et noli cõtendere verbis q̃rulosis
Quod si ad p̃sens videris succubi et confusiõe pa
ti quã nò meruisti/ne indigneris ex hoc neq; p̃im
patientia minuas coronã tuã/sed ad me potius re
spice in celis qui potens sũ eripere ab oĩ cõfusione
et iniuria et unicuiq; reddere secundum opera sua.
De purgatiõne et integratione sui ad obtinendam cor
dis libertatem.

Capitulum. xlii.

Egli relinquete et inuenies me. Stasine electio
ne et omni proprietate et semp lucraberis. Nas
et adicietur tibi amplioz gratia/statim vt te resig
naueris nec resumpseris. Domie quotiẽs me resig
nabo et in quibus me relinquam? semp et in oĩ ho
ra sicut in paruo sic et in magno nichil excipio/sed
in oibus te nudatũ inueniri volo. Alioqui quò pote
ris esse meus et ego tuus/nisi fueris ab oĩ ppriavol
litate int⁹ et foris spoliatus? Quando celerius hoc

agis tanto melius habebis. et quāto plenius et finos-
 rius: tātō plus michi placebis et āplius lucraberis
 Quidā se resignāt: s; cū aliqua exceptiōe. Non enī
 plene deo confidūt: ideo puidere sibi satagūt. Qui
 dā etiā primo totā offerūt: s; postea tentatione pū-
 sante ad ppria redeūt: ideo minime in virtute profi-
 ciūt. Nō ad verā puri cordis libertatē et locunde fa-
 miliaritatis mee gratiā nō pringent/nisi itēgra re-
 signatione et quotidiana sui imolatione prius facta
 sine qua non stat/nec stabit vnio fructiva. Dixi tibi
 sepiissime et nūc iterum dico. Relinque te resigna te:
 et frueris magna interna pace. Da totū p toto: nil
 exquire. nil repete. Sta pure et inhesitāter ī me: et ha-
 bebis me. Eris liber in corde et tenebre nō cōculca-
 bāt te. Ad hoc conare. hoc ora hoc stude desidera-
 re: vt ab oī pprietate possis expoliari: et nudus nu-
 dū iesus sequi: tibi mori: et michi eternaliter viuere.
 Tunc deficient oēs vane fantasie: turbatiōes inī-
 que et cure superflue Tunc etiā recedet imoderatus
 timor: et inordinatus amor morietur.

¶ De bono regimine in externis et recurſu ad deū
 in periculis. Capitulum. xlii.

Nō ad istud diligenter tendere debes vt in oī
 loco actione seu occupatione externa sis intis-
 mus liber et tuius potens et sint oīa sub te. et tu
 non sub eis: vt sis dominus actionum tuarum: et re-
 ctor: nō seruus nec empticius: sed magis exemptus:
 verusq; hebreus in sortem ac libertatem transiens
 filiorum dei: qui stant super presentia et speculantur
 eterna q̄ trāsitoria intuentur sinistro oculo et dextro
 celestia. quos tēpalia non trahūt ad inherendū sed

trahit ipsi ea magis ad bene seruandū put ordinata
sunt a deo: et instituta a summo opifice q̄ nil inordi
nati relinquit in sua creatura. Si etiā in omni enē
tu stas nō in apparentia externa: nec oculo carnali
intrasvisa vel audita: sed mor in qualibet causa in
tras cū moyse in tabernaculū ad consulendū dñm:
audies nōnunq̄ diuinū responsum: et redies instru
ctus de multis p̄sentibus et futuris. Semp enī moy
ses recursus habuit ad tabernaculū p̄ dubiis et que
stionibus soluendis fugitq; ad orationis adiutorū
pro periculis et improbitatibus hoīm subleuandis.
Sic et tu confugere debes in cordis tui secretarium
diuinum intentius implozando suffragium. Pro
pterea nāq; ioseph et filii israel a gabaonitis legunt
decepti: q; os dñi nō prius interrogauerat: sed nō
misi creduli dulcib⁹ sermōib⁹ falsa pietate delusi sūt
¶ Quod homo non sit importunus in negotiis

Capitulum. xliii.

Hic committe michi semper causam tuā et ego
bene disponam in tempore suo. Expecta ordi
nationem meam: et senties inde profectum. Domi
ne satis libenter oēs res tibi cōmitto quia parti pō
test cogitatio mea p̄ficere. Etinā non multū adpe
rerem futuris euentibus: sed ad beneplacitū tuum
me incunctanter offerre. Fili mi sepe homo rem ali
quā agit quā desiderat: sed cū ad eā puenit ali
ter incipit sentire quia affectiones circa idē nō sunt
durabiles: s; magis de vno in aliud nos impellunt
Nō ergo minimū: etiam in minimis se relinquere
Eternus p̄fectus hominis est abnegatio sui ipsius et
homo abnegatus valde liber est et securus. Sed an

aliquis hosti. oib⁹ bonis aduersans a tētatōe nō cessat: die noctuq; graues molit insidias / si forte i laqueū deceptiōis possit p̄cipitare incautū. Vigilate ergo ⁊ orate. dicit dñs vt nō intretis in tētationem. ¶ Quod homo nichil boni ex se habet et de nullo gloriari potest. Capitulum. xlv.

Domine quid est homo q̄ memor sis eius aut filius hoīs quia uisitās eum? Quid promeruit homo vt dares illi gratiā tuam? Dñe quid possum conuincere si deseris me / aut quid iuste obedere possum si quod peto non feceris? Certe hoc in ueritate cogitare possum ⁊ dicere. Dñe nichil sum / nichil boni ex me habeo / sed in omnibus defiecto ⁊ ad nichil semper tendo. Et nisi a te fuero adiutus ⁊ interius informatus / totus efficio: tepidus ⁊ dissolut⁹. Tu autem dñe semp idē ipse es ⁊ permanes in eternum semper bon⁹ / iustus ⁊ sanctus / bene iuste / ac sancte agens oīa ⁊ disponēs in sapientia. Sed ego qui ad defectū magis pron⁹ sum q̄ ad p̄fectū / nō sum sēp in vno statu perdurans. quia septē tempora mutantur super me. Elerūtamē cito melius fit / cū tibi placueris ⁊ manū porreperis adiutricē. quia tu solus siue humano suffragio poteris auxiliari / ⁊ in tantum confirmare vt uultus meus amplius in diuersa nō mutetur / s; in te vno cor meū conuertat^r et quiescat. Unde si bene scirem oēm humanā consolationem obficere / siue p̄pter deuotionē a displicēdā / siue p̄pter necessitatē qua cōpelloz te querere. quia nō est homo qui me cōsoleatur / tunc merito possem de gratia sperare tua ⁊ de dono noue consolationis exultare. Gratias tibi vnde totum venit quotienscūq;

michi bene succedit. Ego autē vanitas et nichilum
ante te/incōstans homo et infirm⁹. Unde ego pos-
sum gloriari aut cur appeto reputari? Mund⁹ de mi-
chilio et hoc vanissimū est. Vere inanis gloria/mala
pestis/vanitas maxima/quia a vera trahit gloria et
celesti spoliatur gratia. Dum enī homo cōplacet sibi
displicet tibi. Dum inhiat laudibus humanis: prius
tur veris virtutibus. Est autē vera gloria et exulta-
tio sc̄tā/gloriari in te et nō in se. gaudere in noīe tuo
nō in virtute ppria nec in aliqua creatura delecta-
ri/nisi pp̄ter te. Laudeſ nomē tuū non meū/inagni-
ficet opus tuū nō meū. benedicat nomē sancti tuū/
nichil autē attribuat michi de laudibus hominum
Tu gloria mea/tu exultatio cordis mei. In te glo-
riabor et exultabo tota die pro me autē nichil nisi in-
firmitatib⁹ meis. Querāt indei gloriā q̄ ab inuicē
est/ego hāc requirā q̄ a solo deo est. Oīs quidē glo-
ria humana/oīs honor tēporalis/oīs altitudo mun-
dana eterne glorie tue cōparata vanitas est et nulli-
cia. O veritas mea et misericordia mea deus meus
trinitas beata tibi soli laus virtus honor et gloria
per infinita seculorum secula. Amen.

De contēptu oīs tēporalis honoris. Ep̄m. xlv.

Eri et eleuari/te autē despici et humiliari. Erige
cor tuum ad me in celum et non contristabit te con-
temptus hoīs in terris. Et sic in cecitate sumus et va-
nitate cito seducimur. Si recte me inspicio: nunq̄
michi facta est iniuria ab aliqua creatura. unde nec
iuste habeo conqueri aduersum te. Quia autē fre-
quēter et grauiter peccant tibi merito armatur con-

tra me ois creatura. Michi igitur iuste debet confusio
et contemptus tibi aut laus honor et gloria. Et nisi me
ad hoc pparauero q̄ velim libēter ab offi creatura
despici et relinqui atq; penitus nichil videri non
possum interius pacificari et stabiliri: nec spirituali
ter illuminari neq; plene tibi vniri.

¶ Quid pax nō est ponēda i hoib; Ep̄m. xlviii.

Ali si ponis pacem tuam cum aliqua persona
propter tuā sentire et cōuincere instabilis eris et
impacatus. Sed si recursum habes ad semper viuē
tem et manētem veritatē non cōtristabit te amicus
recedēs aut moriēs. In me debet amici dilectio sta
re et ppter me diligēdus est quisq; tibi bon⁹ visus
est et multum carus in hac vita. Sine me non valet
nec durabit amicitia nec est vera et munda dilectio
quam ego non copulo. Ita mortuus debes esse tal
bus affectionibus dilectorū hoīm vt q̄tum ad te pti
net sine oī hūano optares esse psozio. Tāto homo
deo magis appropinquat q̄to ab oī solatio terre
no longius recedit. Tāto etiā altius ascendit ad
deū quāto pfundius in se descēdit et plus sibi ipsi vl
tescit. Qui autē aliqd boni sibi attribuit: grām deī
in se viuere impedit qz grā sp̄s sancti cor humile
querit semp. Si scires te pfecte ānichilare atq; ab
omni creato amore euacuare tunc deberem in te cū
magna gratia emanare. Sed quādo tu respicis ad
creaturas/ subtrahitur tibi aspect⁹ creatoris. Disce
te in omnibus ppter creatorem vincere tunc ad dī
uinam valebis cognitionem pertinere. Quāti
cunq; modicum sis si inordinate diligitur et respici
tur te tardat a summo et vitiat.

Contra vanā & secularē sciētiā. - Cpm. xi. viii.

Egli non moueant te pulcra & subtilia dicta hominū. Non enim est regnū dei in sermone: sed in virtute. Attende verba mea que corda accendūt et mentes illuminant: inducunt cōpunctionē & vanitatem ingerunt cōsolationem. Hunc q̄ ad hoc legas verbum vt doctior aut sapientior possis videri sed stude mortificationem virtutum. quia hoc amplius tibi pderit q̄ noticia multarum difficultum questionum. Cū multa legeris & cognoueris: ad vnum tū oportet venire principiū. Ego sum q̄ doceo hominem sciētiā: & clariorē intelligentiā paruulis tribuo/q̄ ab homine possit doceri. Cui ego loquor: cito sapiens eris & multum in spiritu pficiet. Ne illis qui multa curiosa ab hominib⁹ inquirūt & de via michi seruī dī parum curant. Veniet tempus quando apparebit magister magistrorum/christus vñs angelorum cunctoz audīturus lectiones. hoc est singuloz examinaturus conscientias: & tunc scribitur hierusalē in lucernis & manifesta erunt abscondita tenebrarum tacebuntq; argumenta linguarū. Ego sum qui humilem in puncto eleuo mētem vt plures eterne veritatis capiat rationes q̄ si quis decem ānis studuisset in scolis. Ego doceo sine strepitu verborum sine confusione opinionū/sine fastu honoris/sine pugnatione argumentorū. Ego sum qui doceo terrana despiciere/psentia fastidire/eterna querere/eterna sapere/honores fugere/scandala sufferre/omnem spem in me ponere/extra me nīl cupere/et super omnia ardentem me amare. Nam quidā amando me itine didicit diuina & loquebatur mirabilia

Plus profecit in relinquēdo omnia & in studendo
subtilia. Sed aliis loquor cōtia/aliis specialia/aliis
quibus in signis & figuris dulciter appareo/ quibusdā
vero in multo lumine reuelo mysteria. Una vox li-
broꝝ sed non omnes eque informat. quia tūc sum
doctor veritatis/ cordis scrutator/ cogitationum in-
tellector/ actionum promotor/ distribuens singulis
sicut dignum iudicauero.

De nō attrahēdo sibi res exteriores Ep̃. xlix.

Egli in multis oportet esse te inscī/ estimare te
tanq̃ mortuum super terram & cui totus mun-
dus crucifixus sit. Multa etiam oportet surda ore
pertransire/ & que tue pacis sunt magis recogitare.
Utilius est oculos a rebus displicentibus auertere/
& unicuiq; suum sentire relinquere/ q̃ contentiosis
sermonibus deservire. Si bene steteris cum deo &
eius iudicium aspexeris/ facilius te victū portabis.
O domine quousq; veniemus? Ecce dānum defle-
tur temporale. pro modico questu laborat & currit/
et spūale detrimentū in obliuionē transit & vix sero
redit. Quod parum vel nichil prodest attenditur/
& quod summe necessarii est negligēter preteritur
quia totus homo ad externa defluit/ & nisi cito res-
piscat/ libens in exterioribus iacet.

Quod omnibus non est credendum & de facili
lapsu verborum.

Capitulum. l.

O michi auxilium domine de tribulatione. q̃
vana salus hominis. q̃ sepe ibi non inueni fio-
dem ubi me habere putauī? Quotiens etiam ibi re-
peri/ ubi min⁹ presumpsi? Vana ergo spes in homi-
nibus/ salus autē iustoz in te deus. Benedictus sis

b

Dñe deus in omnibus que nobis accidunt . infirmus
 sumus et instabiles: cito fallimur et permutamur.
 Quis est homo qui ita caute et circumspecte in omni-
 bus se custodire valet vt aliquādo in aliquam dece-
 ptionē vel perplexitatē nō veniat? Sed qui in te do-
 mine confidit ac simplici ex corde querit: non tā fa-
 cile labif. Et si ciderit aliquā tribulationē quōcūq;
 etiam fuerit implicatus citi⁹ per te eruetur aut a te
 cōsolabitur: quia tu non deseris in te sperantē vsq;
 in finē. Rarus fidus amicus: in cunctis amici perse-
 uerās pressuris. Tu dñe tu solus es fidelissimus in
 oibus ⁊ preter te non alter talis. Q̄ bene sapuit
 illa anima sancta que dixit: meus mea solidata est
 ⁊ in xpō fundata. Si ita mecum foret non tam faci-
 le timor humanus me sollicitaret nec x̄borū lacula
 mouerent. Quis omnia preuidere: quis p̄cauere fu-
 turamala sufficit? Si preuisa etiam ledāt sepe quid
 iprouisa nisi grauit̄ etiā feriat. Sed quare michi
 misero non melius prouidi? Cur etiā tā facile aliis
 credidi? Sed homines sumus nec aliud q̄ fragiles
 homines sumus etiā si angeli a multis estimamur
 ⁊ dicimur. Cui credam dñe: aut credā nisi tibi? Eri-
 tas es que nō fallis nec falli potes. Et rursus. Om-
 nis homo mendax: infirmus: instabilis/et labilis;
 maxime in verbis: ita vt statim vix credi debeat q̄
 rectū in facie sonare videtur. q̄ prudenter p̄mouit
 At. cauendū ab hoībus: ⁊ quia inimici hominis do-
 mestici eius nec credendū si q̄s dixerit ecce hic aut
 ecce illic. Doctus sum dāno: ⁊ vtinā ad cautelā ma-
 iorem: nō ad insipientiam michi. Cautus esto qui-
 dā ait/cautus esto/serua apud te quod dico. Et dñs

ego filio & obsequio credo: nec ille flere potest qd
 silendum petit: sed statim pdit me & se/ & abiit. Ab
 huiusmodi fabulis et incantis hominib⁹ ptege me
 dñe: ne a manus cor incidā nec vnq̃ talia cōmittā.
 Verbum verum & stabile da in os meum/ & linguā
 callidam longe fac a me. Quod pati nolo: oimode
 cauere debeo. Qd bonū et pacificū de aliis silere:
 nec aliud indifferenter omnia credere: neq; de facili
 vltius affari: paucis seipm reuelare te semp inspe
 ctorem cordis querere / nec omni vento verborum
 circūferri/ sed omnia intima & externa fm tue bene
 placitū voluntatis optare pfici. Quā tutum p con
 seruatione celestis gracie humanā fugere apparen
 tiam/ nec appetere que foris admirationē vidētur
 p̃bere/ sed ea tota sedulitate sectari que vite emen
 dationē dāt & feruorē. Qd multis nocuit vir⁹ scita ac
 p̃propere laudata/ q̃ sana pfuit grā silēio seruata
 in hac fragili vita q̃ tota tēratio fertur & malicia.
 ¶ De confidentia in deo habenda quando insur
 gunt verborum iacula. Capitulum. li.

Hic sta firmiter & spera in me. Quid enim sunt
 verba nisi verba? Vt aerem volant sed lapī
 dem non ledunt. Si reus es cogita qd te libēter ve
 lis emendare. Si nichil tibi cōscius es: pensa qd ve
 lis libenter pro deo hoc sustinere. Quam satis est
 vt vel verba interdum sustineas qui necdum fortia
 verbera tolerare vales. Et quare tā parus tibi ad
 cor transeunt nisi quia adhuc carna⁹ is es/ et homi
 nes magis q̃ oportet attendis? Nam quia despicit
 meritis/ reprehendi pro excessibus non vis/ et excu
 sationum queris vmbra. Sed inspicite te melius.

et agnosces quia vivit adhuc in te humilis et vago
amo: placendi habens. Cui enim bassari refugio et co
fundi pro defectibus: constat utique quod nec vere humi
lis sis: nec vere mundo mortuus: nec tibi mundus
crucifixus. Sed audi verba mea: et non curabis de
cem milia hominum verba. Ecce si cuncta contra te dis
cerent que fingi maliciosissime possent quod tibi noce
ret si omnino transire permitteres nec plus quam festus
cam propenderes? Nunquid vel unum capillum tibi
extrahere possent? Sed qui cor interius non habet nec
venam pre oculis: facilliter verbo movetur vituperatio
nis. Qui autem in me confidit nec proprio iudicio sta
re appetit: absque humano terrore erit. Ego enim sum
iudex et cognitor omnium secretorum: ego scio qualiter res
acta est: ego iniuriantem novum et sustinentem. Et me
erit verbum istud: me permittente hoc accidit: ut rene
sentur ex multis cordibus cogitationes. Ego res et
innocentem iudicabo: sed occulto iudicio utriusque ante
probare voluit. Testimonium hominum sepe fallit: meum
iudicium verum est: stabit et non subvertetur. Latet plerisque
et paucis ad singula peruenit: tamen si errat nec errare potest
etiam si oculis inspicere non rectum videatur. Ad me ergo
recurramus et in omni iudicio: nec proprio insistenti arbitrio
Iustus enim non perturbabit quicquid a deo ei acciderit
Etiam si iniuste aliquid contra eum placatum fuerit: non
multum curabit. Sed nec vane exultabit si per alios
rationabiliter excuset. Penseat namque quia ego sum
scrutator corda et renes qui iudico secundum faciem
et humanam apparentiam. Nam sepe in oculis meis re
perietur culpabile: quod hominum iudicio creditur lau
dabile. Hic deus iudex: iustus: fortis: et patiens qui ho

minum nosti fragilitatē ⁊ paupertatē/esse robur meū
⁊ tota fiducia mea. Nō enī michi sufficit consciens
tia mea/ta nosti quod ego nō noui/⁊ ideo in oī resp
ensione me humiliare debui ⁊ mansuete sustinere
Ignosce ergo michi ꝑꝑicius quotiens sic nō egit ⁊
dona iterū gratiā amplioris sufferentie. Melior est
enī michi tua copiosa misericordia ad consecratio
nem indulgentie/ꝫ mea opinata iusticia pro defen
sione latentis conscientie. Et si nichil michi conser
uatum sum tamen in hoc me iustificare nō possum/quia
remota misericordia tua nō iustificabitur in conspe
ctu tuo omnis uiuens.

Quod omnia grauiā pro eterna uita sunt tole
renda.

Capitulum. lii.

Egli non frangant te labores quos assumpsisti
propter me nec tribulationes te deliciant ut
quequaqz/sed mea promissio in omni euentu te ro
borat ⁊ consoletur. ego sufficiens sum ad reddēduz
supra oīem modū ⁊ mensurā. Nō hīc diu laborabis
nec semper granaberis doloribus. Expecta pauli
sper ⁊ uidebis celerē finē maloz. Veniet vna hora
qñ cessabit omnis labor ⁊ tumultus. Modicus est ⁊
breue omne quod transit cum tēpore. Elge ergo ut
agis fideliter/labora in uinea mea/ego ero merces
tua. Scribe/lege/cāta/geme/tace/ora/sustine uiri
liter cōtraria/digna est hīs oībus ⁊ maioribꝫ ꝑlis
uita eterna. Veniet pax in die vna que nota est dñō
Nō enī erit dies uel nox huius scilicet temporis
sed lux perpetua/claritas infinita/pax firma ⁊ req
ues secunda. Nō dices tūc quis me liberabit de corpo
re mortis huius nec clamabis/hen michi quis inco

latus meus plongetur est quoniam precipitabit mors
 et salus erit indefectiva: anxietas nulla: locum datus
 beata: societas dulcis et decora: **O** si videres sancto-
 rum in celo coronas perpetuas: quanta quoque nunc exi-
 tar gloria qui huic mundo omnem contemptibiles et que
 si vita ipsi indigni putabant: perfecto te statim homi-
 liares usque ad terram et affectares potius oculis sub-
 esse quam vni posse nec huius vite letos dies concupiscere:
 sed magis pro deo tribulari gauderes. et pro nichilo
 inter homines computari maximam lucrum duceres: **O**
 si tibi hec saperent et perfunde ad cor transirent: quod
 auderes vel semel conqueri: Nonne pro vita eterna
 omnia laboriosa sunt toleranda: Non est parvum quid
 lucrari aut perdere regnum dei. Reverta igitur faciem tuam
 in celo. Ecce ego et omnes sancti mei mecum qui in
 hoc seculo magnum habuere certamen: modo gau-
 dent: modo consolantur: et modo securi sunt: et modo
 requiescunt et sine fine in regno patris mei perman-
 nebunt mecum.

De die eternitatis et huius vite angustis.

Capitulum. llii.

O Superne civitatis mansio beatissima: **O** dies
 eternitatis clarissima quam nox non obscu-
 rat: sed summa veritas semper irradiat: dies semper
 leta: semper secura: et nunquam status mutans in con-
 traria. **O** utinam dies illa illuxisset et cuncta hec tem-
 poralia finire acceptisset. Luceat quidem sanctis perpetua cla-
 ritate splendida: sed nonnulli a longe per speculum pere-
 grinantibus in terra. Moritur celi ciues quam gaudiosa
 sit illa: gemit exiles filii eue quam amara et tediosa sit
 ista dies huius temporis: qui et mali pleni doloribus et

angustis: vbi homo multis peccatis inquinat: multis
 passionibus irretit: multis timoribus / stringitur
 multis curis distenditur / et multis curiositatibus di-
 strahit: multis vanitatibus implicat: multis erro-
 ribus circumfundit: multis laboribus atterit: tentati-
 onibus grauatur: deliciis enervat: egestate cruciat.
 Qñ finis horum multorum laborum / qñ liberabor a mi-
 sera seruitute vicioꝝ. Quando memorabor dñe tui
 solius qñ ad plenu letabor in te: Quando ero sine
 omni impedimēto et in vera libertate sine oī graui-
 mine mentis et corporis: Quando erit pax solida /
 pax imperturbabilis et secunda / pax intus / foris / pax
 ab oī parte firma. Jesu bone qñ stabo ad videndu
 te / qñ contēplabor gloriā regni tui / qñ eris michi oīa
 in oībus. Qñ ero tecū in regno tuo quod ppara-
 sti dilectis tuis ab eterno. Relictus sum paup et exil
 in terra hostili / vbi bella quotidiana et infortunia ma-
 xima. Consolare exiliū meū / mitiga dolorē meū qz
 ad te suspirat oē desiderii meū. Nā onus michi to-
 tū est quicquid mundus hic offert ad solatiū. Des-
 sidero te intime frui / sed nequeo apprehendere.
 Opto liberere celestibus / sed depauperunt res tpales
 et imortificate passionēs. Mente oīb⁹ rebus super-
 se volo / carni autē insite subesse cogor. Sic ego infel-
 ix hō mecum pugno et factus michi metipsi grauis
 dū spūs sursum et caro qrit esse deorsū. Qd litus pati-
 or dā mēte celestia tracto et mor carnaliū turba oc-
 currit orāti. Deus me⁹ ne elōgeris a me / neqz decli-
 nes i ira a seruo tuo. Fulgura conuersionem tuā et
 dissipa eas emitte sagittas tuas et conturbent oēs
 fantasie inimici. Recollige sensus meos ad te. Fac

me obliuisci oim mundanoz: si: da cito ablicere et cō
 temnere fantasmata vicioz: si. Succurre michi eter
 na veritas vt nulla me moueat vanitas. Aduent ce
 lestis suauitas: et fugiat a facie tua omnis impuri
 tas. Ignosce quoq; michi et misericorditer indul
 ge quoties preter te aliud i oratione reuoluo. Con
 fiteor etenim vere: quia valde distracte me habere cō
 sueui. Nam sibi multotiens non sum: vbi corporaliter
 sto aut sedeo: sed ibi magis sum quo cogitatio
 nibus feroz. Ibi sum vbi cogitatio mea est. Ubi est
 frequenter cogitatio mea: ibi est qđ amo. hoc mi
 chi cito occurrit qđ naturaliter delectat aut ex vsu
 placet. Unde tu veritas aperte dixisti. Ubi eniz est
 thesaurus tu: ibi est et cor tuū. Si celū diligo: libe
 ter de celestibus penso. si mundū amo: felicitatib⁹
 mūdi cōgaudeo: et de aduersitatib⁹ eius tristior. Si
 carnez diligo: que carnis sunt sepissime imaginoz.
 Si spiritū amo: de spiritualibus cogitare delector.
 Quocunq; enī diligo: de his libenter loquor et au
 dio: atq; talia imagines ad domū meā repo:to
 Sed beatus ille homo qui ppter te dñe oib⁹ crea
 turis abesidi licentiam tribuit: qui nature vīm fa
 cit et concupiscētiā carnis seruoze spiritus cruci
 figit vt serenata conscientia purā tibi orationem of
 ferat dignusq; sit angelicis interesse choris: omni
 bus terrenis foris et intus exclusis

¶ De desiderio eterne vite et quanta sint certanti
 bus bona promissa. Capitulum. liiij.

Egli mi cum tibi desiderium eterne beatitudi
 nis desupinfundi sentis et detabernaculo cor
 poris exire concupiscis vt claritatem meam sine vi

cissitudinalis umbra contemplari possis: dilata cor
 tuum et omni desiderio hanc sanctam inspirationē
 suscipe. Redde amplissimas superne bonitati gra-
 tias: que tecū sic dignanter agit/clementer visitat
 ardentem excitat/potenter subleuat ne proprio pon-
 dere ad terrena labaris. Neque enī hec cogitatu tuo
 aut conatu accipis: sed sola dignitate sue gratie
 et diuini respectus: quatenus in virtutibus et maio-
 ri humilitate proficias et ad futura certamina te p-
 pares: michique toto cordis affectu adherere ac ser-
 uenti voluntate studeas deservire. Fili sepe ignis
 ardet sed sine fumo flāma non ascendit. Sic et alii
 quorum desideria ad celestia flagrant et tamen a tē-
 tione carnalis affectus liberi non sunt. Idcirco nec
 omnino pure p honore dei agūt quod tam deside-
 ranter ab eo petunt. Tale est et sepe tuū desiderium
 quod insinuasti fore tam importunū. Non enī hoc
 est purū et pfectū quod propria cōmoditate est infe-
 ctum. Pote nō quod tibi est delectabile et cōmodū
 sed quod michi acceptabile atque honorificū quia si
 recte iudicas meā ordinationē tuo desiderio et om-
 ni desiderio preferre debes ac sequi. Noui deside-
 rium tuū et frequentes gemitus audiui. Jam velles
 esse in libertate glorie filiorū dei iam te delectat do-
 mus eterna et celestis patriā gaudio plena: sed non
 dum venit hora ista: sed est adhuc aliud tēpus belli
 videlicet tempus laboris et probationis. optas sum-
 mo repleti bono sed non potes hoc assequi modo.
 Ego sum: expecta me dicit dñs donec veniat regnū
 dei. Probandus es adhuc in terris et in multis ex-
 ercitanus. Consolatio tibi interdū dabitur/sed co-

plena satietas non conceditur. Confortare igitur et esto ro-
 bustus tam in agendo quam in patiando nature contraria.
 Oportet te nouum inducere hominem et in alterum virum mu-
 tari. Oportet te sepe agere quod non vis et quod vis opus
 te relinquere. Quod aliis placet processum habebit quod tibi
 placet ultra non proficiet. Quod alii dicunt audietur quod in
 dicis per nichilo computabitur. Petent alii et accipiet in-
 petes nec impetrabis. Erunt alii magni in ore hominum
 de te aut tacebit. Aliis hoc vel istud committetur
 autem ad nichil utile iudicaberis. Nam propter hoc na-
 tura aliqui contristabitur et magni si silens portaueris.
 In his et similibus multis probari solet fidelis
 obsequii seruus qualiter se abnegare et in omnibus frange-
 re quiverit. Talis est aliquid tale in quo tantum de mori in-
 diges sicut non videri et pati quam voluntati tue aduer-
 sa sunt maxime autem cum discoueniencia et quam minus uti-
 lia tibi apparere fieri lubent. Et quia non audes resiste-
 re altiori potestati sub obsequio constitutus ideo durum tibi
 videtur ad nutum alterius ambulare et omne proprium sentire
 obmittere. Sed pensa filii hominum fructum laborum cele-
 rem finem atque premium nimis magni et non habebis ideo
 grauamens fortissimum patientie tue solamen. Nam et per
 modicam hac voluntate quam nunc sponte deseris habebis
 semper voluntatem tuam in celis. Ibi quippe inuenies
 omne quod volueris omne quod desiderare potes. Ibi
 aderit tibi totius facultas boni sine timore amittendi.
 Ibi voluntas tua una semper tecum nil cupiet
 extraneum vel priuatum. Ibi nullus resistet tibi nemo
 de te conqueretur nemo impediet nil obuiabit sed
 cuncta desiderata simul erunt presentia totumque affe-
 ctum tuum reficiet et ad adimplebunt usque ad summum

Tertius:

Pro reddam gloriam pro contumelia perpeffa. passum
 laudis pro merore: pro loco nouissimo sedem regni in
 secula. tibi apparebit fructus obedientie: gaudet
 labor penuriet: et humilis subiectio coronabit glori-
 riose. Hunc ergo te inclina humiliter sub omni manibus
 nec sit cure quis hoc dixerit vel iusserit: sed hoc
 magnopere curato ut siue prelatus siue minor aut
 equalis aliquid a te exposcerit vel inuenerit: pro bono
 totum accipias et sincera voluntate studeas adimplere.
 Querat alius hoc alius illud: gloriatur ille in illo et
 iste in isto: laudetque milies miles: tu autem nec in isto
 nec in illo: sed tuus ipse gaude preceptum et in mei solus
 beneficii ac honore. Hoc optandum est tibi ut siue per
 vitam siue per mortem deus semper in te glorificetur.

**Qualiter homo desolatus debeat in manus dei
 se offerre.**

Capitulum. lv.

Domine deus sancte pater sis nunc et in eternum
 benedictus: quia sicut vis factum est et quod facis bo-
 num est. Retest iste finis tuus non in se nec in aliquo alio
 quia tu solus leticia vera: tu spes mea et corona mea:
 tu gaudium meum et honor meus domine. Quid habet ser-
 nus tuus nisi quod a te accepit: etiam sine merito suo.
 Tua sunt omnia que dedisti et que fecisti. Pauper sum et in
 laboribus meis a iuventute mea et contristatus in anima
 mea nonnumquam usque ad lacrimas quicquid etiam perturbatur
 ad se propter imminentes passiones. Desidero pacis
 gaudium: pacem filiorum tuorum flagito: qui in lumine con-
 solationis a te pascuntur. Si das pacem: si gaudium
 sanctum infundis: erit anima serui tui plena mo-
 dulatione et deuota in laude tua. Sed si te subiras
 peris sicut sepius soles: non poterit currere viam

mandatorū tuorū/sed magis ad tundendum pecc^o
 genus incuruant/quis non est illi sicut heri et nud^o
 iustitius quando splendebat incernatus super ca-
 put eius/et sub umbra alarū tuarū ptegebatur a tem-
 tationibus irruentibus. Pater iuste et semp laudā
 de venit hora ut pbetur seruus tuus. Pater amā
 de dignū est ut hora hac patia^r pro te aliquid seru^o
 tuus. Pater ppetue venerande venit hora quā ab
 eterno psciebas affuturā ut ad modicum tempus
 succūbat foris seruus tu^o/uiuat vero semper apud
 te intus/paululū vilipēdat/humillet et deficiat co-
 ram hominibus/passionibus conteratur et languo-
 ribus ut iterū tecū in auroza noue lucis resurgat et
 in celestibus clarificetur. Pater sancte tu sic ordi-
 nasti et sic voluisti/et hoc factū est qđ ipse pcepisti
 Nec est enī gratia ad amicū tuū pati/et tribulari in
 mundo p amore tuo. quotienscūq; a quocūq; et
 quomocūq; id pmiseris fieri. Sine consilio et
 puidencia tua/et sine causa nichil fit in terra. Bo-
 num michi dñe qđ humiliasti me/ut discas iustifica-
 tiones tuas/et omnes elationes cordis atq; psump-
 ptiones abilicias. Utile michi qđ confusio cooperuit
 faciē meā ut te potius qđ homines ad consolandū
 requirā. Didici etiā ex hoc inscrutabile iudiciū tuū
 expauescere qui affligis iustum cum impio/sed nō
 sine equitate et iusticia. Gratias ago tibi quis nō pe-
 percisti malis meis/sed attriuiisti me verberibus/
 amor infligens dolores/et imittēs angustias foris
 et intus. Non est qui me consolet ex oibus que sub
 celo sunt nisi tu dñe deus meus/celestis medic^o ani-
 marum/qui pcutis et sanas/deductis ad inferos et re-

Ducis disciplina tua super me/et virga tua ipsa me
docebit. Ecce pater dilecte in manib⁹ tuis ego sum
sub virga correctionis tue me inclino: pcutite dorsum
meū ⁊ collū meū vt incuruē ad voluntatē tuā toruo
sitatē meā. Fac me pium ⁊ humilē discipulum: sicut
bene facere cōsueuisti/ vt ambulem ad oēm nutum
tuum. Tibi me omnia mea ad corrigendum cōmā
do: melius est hic corripī q̄ in futuro. Tu scis omnia
⁊ singula/ ⁊ nil te latet i humana scientia. Ante q̄
fiant nosti vētura: ⁊ non opus est tibi vt quis te do
ceat aut admoneat de his que gerūtur in terra. Tu
scis quid expedit ad profectum meū/ et quātū deser
uit tribulatio ad rubiginem viciozum purgandam
Fac me cū desideratū bñplacitū tuū ⁊ ne despicias
peccaminosam vitā meam: nulli melius nec clari⁹
q̄ tibi soli notā. Da michi dñe scire quod sciendum
est/ hoc amare quod amāduz est/ hoc laudare quod
tibi summe placet/ hoc reputare quod tibi p̄ciosum
apparet/ hoc vituperare quod oculis tuis sozdescit.
Non me sinas fm visionem oculorū exteriōz indi
care/ neqz fm auditū aurisū hominū i peritorū senten
tiare/ sed in iudicio vero de visibilibus ⁊ spirituali
bus discernere/ atqz sup omnia voluntatē beneplaci
ti tui semp inq̄rere. Fallunt sepe hominū sensus in
indicando/ fallunt ⁊ amatores seculi visibilia tantū
modo amando. Quid est homo inde melior/ qz re
putatur ab homine maior? Fallax/ fallacem/ vanus
vanū/ cecus cecū/ infirmus infirmū decepit/ dū exal
tat/ ⁊ veraciter magis confundit dum. Inaniter lau
dat. Nam quantū vnusquisqz est in oculis tuis/ tñ
est ⁊ nō amplius/ ait humilis sanctus Franciscus.

Quod humilibus insistendum est operibus cum
deficitur a summis. **Capitulum. lvi.**

Non vales semper in ferventiori desiderio
virtutum stare/ nec in altiori gradu contempla
tionis/ sed necesse habes interdum ob originalem
corruptelā ad inferiora descendere et onus corrupti
bilis vite/ etiā inuite et cum tedio portare. Quādiu
mortale corpus geris/ tedium senties et gravamen
cordis. **O**portet ergo sepe in carne de carnis onere
gemere/ eo q non vales spūalibus studiis et divine
contemplationi indefinenter inherere. **T**unc expe
dit tibi ad humilia et exteriora opera confugere et
in bonis te actibus recreare aduentū meū et super
nam visitationem firma cōfidentia expectare: exis
liū tuū et ariditatē mentis patienter sufferre/ donec
iste a me visiteris/ et ab omnib⁹ anxietatib⁹ libere
ris. **N**am faciā te laborū obliuisci et interna quiete
perfrui. **E**xpandā corā te prout scripturati/ ut dila
tato corde currere incipias viam mādatorum meo
rum/ et dices. **N**on sunt condigne passionēs huius
tēporis ad futurā gloriā q reuelabitur in nobis.

Quod homo non reputet se cōsolatione dignū
sed magis verberibus reum. **Ep̄m. lvi.**

Domine non sum dignus cōsolatione tua/ nec
aliqua spiritali visitatione/ et ideo iuste me cō
gis quādo me inopē et desolatū relinquis. **S**i enī
ad istarum lacrimas fundere possem/ adhuc cō
solatione tua dign⁹ nō essem. **N**isi nichil dign⁹ sum/
q flagellari et puniri. qz grauit⁹ et sepe te offendi/ et
in multis valde deliqui. **E**rgo vera pensata ratio
nec minima sum dign⁹ cōsolatione. **S**ed tu clemēs es

et qui nō vis perire opama: ad ostēdendā
 onitatis tue in vasa miserie tue/etia3 pter oē
 itū dignaris solari seruum tuum supra
 modū. Tue enī solatōes nō sunt sicut hu
 bulatiōes. Quid egi dñe vt michi cōfer
 celestē cōsolationē? Ego nichil boni me
 o: s3 semp ad vitia pñā et ad emendatio
 nē fuisse. Verum est et negare nō possum
 vicerem: tu stares contra me/et nō esset q̃
 . Quid merui p peccatis meis/nisi iher

num et ignē eternū? In veritate confiteor quoniam
 dign⁹ sum oī ludibrio et contemptu: nec decet me in
 ter deuotos tuos cōmorari. Et licet hoc egre audiā
 tū aduersum me p veritate pctā mea arguā vt faci
 li⁹ miā tuā merear impetrare. Quid dicā reus et
 oīū cōfusione plen⁹? Nō habeo os loquēdi: nisi hoc
 tū verbū: peccaui dñe peccaui miserere mei/ignos
 ce michi. Sine me paululum vt plāgam dolorem
 meū anteq̃ vadā ad terrā tenebrosā et opertā mor
 tis caligine. Et quid tā maxime a reo et misero pec
 catore req̃ris nisi vt pterat et humiliet se p delictis
 suis? In vera cōtritiōe et cordis humiliatiōe nasci
 tur spes venie/reconciliat̃ p̃turbata conscientia/re
 parat̃ g̃ra p̃dita tue et homo a futura ira et occurrunt
 sibi mutuo in osculo sancto deus et penitens anima
 Humilis peccatorū contritio/acceptabile tibi est do
 mine sacrificium/longe suauius odorans in cōspe
 ctu tuo q̃ thuris incēsum. Hoc est gratā etiā vnguā
 tum quod sacris pedibus tuis infundi voluisti: quia
 cor contritū et humiliatum nunq̃ desperisti. Ibi est
 loc⁹ refugii a facie ire iūmici: ibi emēdat̃ et abluatur

quicquid aliunde contractum est/ et inquinatum.

De gratia que non miscetur terrena sapientibus.

Capitulum. lviij,

Nili preciosa est gratia mea non patitur se misceri extraneis rebus/ nec consolationibus terrenis. Abiicere ergo oportet omnia impedimenta gratie si optas eius infusionem suscipere. Percreta secretum tibi ama solus habitare tecum/ nullius requirere confabulationem. sed magis ad deum deuotam effunde precem ut cōpūctam teneas mentem/ et puram conscientiam. Lotum mundum nichil estima/ dei vacationem omnibus exterioribus antepone. Non enim posteris michi vacare/ et tu transitoriois pariter delectari. A notis et a caris amicis oportet elongari/ et ab omni temporalis solatio mentem tenere priuatam. Sic obsecrat beatus apostolus petrus/ ut tanquam aduenas et peregrinos in hoc mundo se contineant christi fideles. Quanta fiducia erit morituro/ quem nullius rei affectus detinet in mundo. Sed sic segregatum cor habere ab omnibus/ eger necdum capit animus nec animalis homo nouit interni hominis libertatem. Attamen si vere velit esse spiritualis oportet eum renunciare tam remotis quam propinquis/ et a nemine magis cauere quam a seipso. Si temetipsum perfecte viceris cetera facilius subiugabis. Perfecta namque victoria est de semetipso triumphare. Qui enim semetipsum subiectum tenet ut sensualitatis rationi et ratio in cunctis obediat michi: hic vere victor est sui et omnis mundi. Si ad hunc apicem scendere gliscis/ oportet viriliter incipere et securim ad radicem ponere: ut euellas et destruas occultam et inordinatam inclinationem

nem ad teipsum et ad omne priuatum materiale bonum. Ex hoc vicio quod homo semetipsum nimis inordinatè diligit penè totum pèdet quicquid radicaliter vincendum est. Quo deuicto et subacto malo/pax magna et tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori laborant/nec plene extra se tendunt propterea in se implicati remanent/nec supra se in spiritum eleuari possunt. Qui autem libere rectè ambulare desiderat/necesse est ut omnes priuas et lordinatas affectiones suas mortificet/atque nulli creature priuato amore concupiscenter inhereat.

De diuersis motibus nature et gratie. Epim. lix.
Non diligeret aduerte motus nature, et gratie quia valde contrarie et subtiliter mouentur/et vix nisi a spirituali et intimo illuminato homine discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt et aliquid boni in suis dictis vel factis pretendunt/ideo sub specie boni multi falluntur. Natura callida est et multos trahit/illa queat et decipit/et se semper pro fine habet. Sed gratia simpliciter ambulat/et ab omni specie mala declinat/fallacias non pretendit/et omnia pure propter deum agit in quo et finaliter requiescit. Natura in se vult mori/nec premi/nec superari/nec subesse/nec sponte subiugari. Gratia vero studet mortificationi propue:resistit sensualitati/querit subditi/appetit vinci/nec propria vult libertate fungi sub disciplina amat teneri/nec alicui cupit dominari/sed sub deo semper viuere stare et esse/atque propter deum omni humane creature humiliter parata est inclinari. Natura pro suo comodo laborat et quid lucri ex alio sibi pueniat attendit. Gratia autem non quid

sibi vtile et comodū sit sed quod multis proficiat ma-
 gis considerat. Natura libenter honorem et reuerē-
 tiam accipit. Gratia vero oēm honore et gloriā deo
 fideliter attribuit. Natura confusionē timet et contē-
 ptum. Gratia autē gaudet p̄ nole iesu cōmuniā pa-
 ri. Natura oculi amat et quietem corporalem. Gratia
 autē vacua esse non potest: sed libenter amplectitur
 labore. Natura querit curiosa habere et pulcra et ab-
 horret vilia et grossa. Gratia vero simplicibus dele-
 ctatur et humilibus: aspera nō aspernat: nec vetus-
 tis refugit indui pannis. Natura respicit tēporalia
 gaudet ad lucra terrena: tristat de damno: irritatur
 leui iniurie verbo. Sed gratia attendit eterna: non
 inheret tēporalib⁹: nec in perditione rexturbat neq⁹
 verbis durioribus acerbatur: quia thesaurū suū et
 gaudium in celo vbi nil perit constituit. Natura cu-
 pida est et libentius accipit q̄ donat: amat propria
 et priuata. Gratia autē pia est et cōmunis: vitat singu-
 laria: contētur paucis: beatus iudicat dare q̄ ac-
 cipere. Natura inclinat ad creaturas ad carnem pro-
 pria: ad vanitatē et discursus. Sed gratia trahit ad
 deū et virtutes: renunciat creaturis: fugit mundum
 odit carnis desideria: restringit euagationes: eru-
 bescit in publico apparere. Natura libenter aliquod
 solatiū habet externum in quo delectet ad sensum
 Sed gratia in solo deo querit consolari et in sum-
 mo bono sup oia visibilia delectari. Natura totum
 agit p̄pter lucrū et comodū propriū: nichil gratis
 facere pōt: sed aut equele / aut melius / aut laudē vel
 fauorē p̄ benefactis cōsequi sperat: et multum pon-
 derari sua gesta et dona concupiscit. Gratia vero nil

spale querit nec aliud premiū q̄ deū solū p̄ mercedē
 de postulat/nec amplius de spali⁹ necessariis desi-
 derat/nisi quātū hec sibi ad assecutionem eternorū
 valeant deferre. Natura gaudet de amicis iustis
 et p̄p̄inquis/gloriatur de nobili loco et ortu ge-
 neris arridet potentibus/blanditur diuitibus ap-
 plaudit sibi similibus. Gratia autem et inimicos di-
 ligit nec de amicorum turba extollit/nec locum nec
 ortum nataliū reputat/nisi virtus maior ibi fuerit
 fauet magis pauperi q̄ diuiti/compatitur plus in-
 nocenti q̄ potenti congaudet veraci non fallaci/
 exhortatur semper bonos meliora carissima emu-
 lari et filio dei per virtutes assimilari. Natura pe-
 defectu et molestia cito conqueritur. Gratia con-
 stanter ficit inopiam. Natura omnia ad se reflectit
 pro se certat et arguit. Gratia autē ad deum cuncta
 reducit vnde originaliter emanat/nichil boni sibi
 ascribit/nec arroganter presumit/non contendit
 nec suam sententiam aliis prefert. sed in omni sen-
 su et intellectu eterne sapientie/ac diuino examini
 se submittit. Natura appetit scire et non a secreta au-
 dire vult exterius apparere et multa per sensus ex-
 periri desiderat agnosci et agere vnde laus et admi-
 ratio p̄cedit. Sed gratia non curat noua nec curio-
 sa p̄cipere/q̄ totū hoc de vetustate corruptionis est
 ortū/cū nichil nouū durabile sit sup̄ terram. Docet
 itaq̄ sensus restringere vanam p̄placentiā et ostēta-
 tionem deuitare/laudēda et digne mirāda p̄uilliter
 abscondere et de omī re et de omī scia vtilitatis fru-
 ctū atq̄ dei laudem et honorem querere. Non vult
 se nec sus predicari/sed deum in donis suis optat

benedict / qui cuncta ex mera caritate largitur. Hec gratia supernaturale lumen / et quoddam dei speciale donum est / et propter electorum signaculum et pignus salutis eterne / quod hominem de terrenis ad celestia amanda suscitavit et de carnali spiritualem efficit. Quanto igitur natura amplius promittitur et vincit tanto maior gratia infunditur et quotidie novis visitationibus interior homo secundum imaginem dei reformatur.

¶ De corruptione nature et efficacia gratie divine.
Capitulum. lx.

Domine deus meus qui me creasti ad imaginem et similitudinem tuam concede michi hanc gratiam quam ostendisti michi tam magnam et necessariam ad salutem ut vincam pessimam naturam meam trahentem ad peccata et in perditionem. Sentio enim in carne mea legem peccati contradicentem legi mentis mee et captivum me ducentem ad obediendum sensualitati in multis nec possum resistere passionibus eius nisi assistat tua sanctissima gratia cordi meo ardentem infusa. Opus est gratia tua / et magna gratia ut vincatur natura ad malum semper prona ab adolescentia sua. Nam per primum hominem adam lapsa et viciata per peccatum in omnes homines pena huius macule descendit / ut ipsa natura que bona et recta a te condita fuit / pro vicio iam et infirmitate corrupte nature ponatur / eo quod motus eius sibi relictus ad malum et inferiora trahatur. Nam modica vis que remansit est tamquam scintilla quedam latens in cinere. Hec est ipsa ratio naturalis circumfusa magna caligine adhuc iudicii habens boni et mali / veri falsique distantiam / licet impotens sit adimplere omne quod approbat / nec

pleno iam lumine veritatis: nec fumitate affectionum suarum potuit. Hinc est deus meus: quod condecor legi tue secundum interiorum hominem sciens mandatum tuum fore bonum iustum et sanctum: arguens etiam omne malum et peccatum fugiendum: carne autem seruit legi peccati dum magis sensualitati obeditur quam rationi. Hinc est quod velle bonum michi adiacet: perficere autem non inuenio. Hinc sepe multa bona propono: sed quia gratia deest ad adiuvandum infirmitatem meam ex leui resistentia resilio et deficio. Hinc accidit quod viam perfectionis agnosco et qualiter agere debeam clare satis video sed proprie corruptionis pondere pressus ad perfectiorem non assurgo. **O** quam maxime est michi necessaria domine gratia tua: ad inchoandum bonum: ad perficiendum: et ad persistendum. Nam sine ea nichil possum facere: omnia autem possum in te: confortate me gratia. **O** vere celestis gratia: sine qua nulla sunt propria merita: nulla quoque dona nature ponderanda. Nichil artes / nichil divinitie / nichil pulcritudo vel fortitudo / nichil ingenium vel eloquentia valent apud te domine sine gratia. Nam dona nature bonis et malis sunt communia. electorum autem proprium donum est gratia siue dilectio qua insigniti digni habentur vita eterna. Tantum eminet hec gratia: ut nec donum prophetie: nec signorum operatio: nec quantalibet alta speculatio aliquid estimetur sine ea. Sed neque fides / neque spes / neque alie virtutes tibi accepte sunt sine caritate et gratia. **O** beatissima gratia que pauperem spiritu virtutibus divitem facis et divitem multis bonis humilem coram deo reddis. Veni descende ad me: reple me mane coram solatione tua: ne deficiam pro lassitudine et ariditate

mentis anima mea. Obsecro dñe vt inueniam grā
 nam in oculis tuis: sufficit enī michi gratia tua cete
 ris non obtētis que desiderat natura. Si fuero ten
 uatus ⁊ vexatus tribulationibus multis nō timebo
 mala dum mecum fuerit gratia tua. Ipsa fortitudo
 mea ipsa consilium confert ⁊ auxiliū. Cunctis hosti
 bus potentior est ⁊ sapientior vniuersis sapientib⁹
 Magistra est veritatis/doctrin⁹ discipline/lumē cor
 dis/solamen pressurę/fugatrix tristitie/ablatrix ti
 moris/nutrix deuotionis/productrix lacrimarum.
 Quid sum sine ea nisi aridum lignum ⁊ stips inuti
 lis ad eliciēdum? Tua ergo me dñe gratta semper
 pueniat ⁊ sequat⁹: ac bonis opibus iugiter p̄stet esse
 intentū p̄ iesum christum filium tuum. Amen.

¶ Quod nos ipsos abnegare ⁊ christum imitari de
 bemus per crucem. Capitulum. lxi.

Egli quantū ad te vales: tantum in me poteris
 transire. Sicut nichil foris concupiscere inter
 nam pacē facit: sic se interius relinquere deo confi
 git. Volo te adiscere p̄fectam abnegationem tui in
 voluntate mea sine contradictione ⁊ querela. Se
 quere me ego sum via veritas ⁊ vita. Sine via non
 itur/sine veritate non cognoscitur/sine vita non vi
 uitur. Ego sum via quā sequi debes/veritas cui cre
 dere debes/vita quam sperare debes. Ego sum via
 inexplorabilis/veritas infallibilis/vita interminabilis
 Ego sum via rectissima/veritas suprema/vita vera/
 vita beata/vita increata. Si manseris in via mea
 cognosces veritatē ⁊ veritas liberabit te et appres
 hendes vitam eternam. Si vis ad vitam ingredi:
 eras mandata. Si vis veritatem cognoscere: cre

de michi. Si vis perfectus esse / vende omnia. Si vis
esse discipulus meus / abnega te ipsum. Si vis bea-
tam vitam possidere / presentem vitam contene. Si vis
exaltari in celo : humilitate in mundo. Si vis regna-
re mecum / porta crucem mecum. Soli enim servi crucis
inveniunt viam beatitudinis et vere lucis. Hic iesu
christe : quia ardua est via tua et mundo despecta do-
na michi tecum mundi despectum imitari. Non enim
maior est servus domino / nec discipulus supra ma-
gistrum. Exerceat servus tuus in via tua : quia ibi est
salus mea / et sanctitas vera. Quicquid extra eam le-
go vel audio non me recreat / nec delectat plene. Fi-
li quis hec scis et legisti omnia / beatus eris si feceris
ea. Qui habet mandata mea et servat ea : ipse est qui
diligat me : et ego diligam eum : et manifestabo ei meipsum.
et faciam eum consedere mecum in regno patris mei.
Domine igitur sicut dixisti et promissisti : sic utique mi-
chi promereri contingat. Suscepi de manu tua cru-
cem : portabo eam usque ad mortem sicut imposuisti michi.
Hec vita boni monachi crux est : sed dux paradisi.
Inceptum est : retro abire non licet nec relinquere
oportet. Eya frater pergamus simul. Iesus erit no-
biscum : propter Iesum suscepimus hanc crucem : pro-
pter Iesum perseveremus in cruce. Erit adiutor no-
ster qui est dux noster et precessor. En rex noster in-
greditur ante nos / qui pugnabit pro nobis. Sequa-
mur viriliter nemo metuat terrores : simus parati
mozi fortiter in bello : nec inferamus crimen glorie
nostre ut fugiamus a cruce.

¶ Quod homo non sit nimis delectus quando in
aliis laborat defectus.

Capitulum lxi.

Nisi magis placent michi patientia et humilitas
 tua aduersis quod multa consolatio et deuotio in
 piperis. Et quid te contristat paruum factum con
 tra te dictum? Si amplius fuisset commoueri non de
 buisses. sed nunc dimitte transire: non est primum
 nec nouum/nec ultimum erit si diu vixeris. Satis
 virilis es quod diu nil obuiat aduersi. bene etiam con
 solus. et alios nostri roborare verbis. sed cum ad la
 nuam tuam venit repentina tribulatio deficiis consi
 lio et robor. Attende magnam fragilitatem tuam quam se
 pius experiris in modicis obiectis. Tamen pro salu
 te tua ista sunt/cum hec et si milia contingunt. Po
 ne ut melius nosse ex corde/et si te tetigit non tibi deesse
 ciat nec diu implicet. Ad minus sustine patienter:
 si non potes gaudenter. Etiam si minus libenter audis
 et indignationem sentis. Repreme te: nec patiaris pl
 quid inordinatum ex ore tuo exire unde paruuli scan
 dalizentur. Cito conquiescet commotio excitata/et do
 lor interius reuertente gratia dulcorabitur. Adhuc
 vino ego dicit dominus iuuare te paratus et solito amplius
 consolari: si confisus fueris michi et deuote innocen
 ueris. Animi equior esto et ad maiorem sustententiam
 accingere. Non est totum frustratum/si te sepius per
 cipis tribulatum vel grauiter tentatum. Homo es
 et non deus/caro es et non angelus. Quomodo tu
 posses semp in eodem statu virtutis permanere: quan
 do hoc defuit angelo in celo: et primo homini in para
 diso/qui non diu steterunt? Ego sum qui merentes
 erigo sospitare/et suam cognoscere infirmitatem ad
 meam prope diuinitatem. Domine benedicti sit ver
 bum tuum. dulce super mel et factum ori meo. Quid face

rem in tantis tribulationibus et angustis meis nisi
 si me confortares tuis sanctis sermonibus? Dūmo
 do tandem ad portum salutis pueniā/quid cure est
 que et quāta passus fuero? Da finē bonum da felici
 ex hoc mundo transitū. Memento mei deus meus
 et dirige me recto itinere in regnum tuum. Amen.
 ¶ De altioribus rebus et occultis iudiciis dei non
 scrutandis. Capitulum. lxiij.

Non caueas disputare de altis materiis et de
 occultis dei iudiciis. Cur iste sic relinquitur et
 ille ad tantam gratiam assumitur / cur etiā iste tan
 tum affligitur et ille tam eximie exaltat. Ista oēm
 humanā facultatē excedunt/nec ad inuestigādum
 iudicium diuinū vlla ratio preualet vel disputatio.
 Quādo ergo hec tibi suggerit inimicus/vel etiam
 quidam curiosi inquirunt homines/responde illud
 pphete. Iustus es dñe et rectū iudiciū tuū. Et illud
 Iudicia domini vera iustificata in semetipsa. Judi
 cia mea metuenda sunt nō discutienda. quia huma
 no intellectui sunt incomprehensibilia. Noli etiam
 inquirere vel disputare de meritis sanctorum quis
 alio sanctior aut quis maior fuerit in regno celozū.
 Talia generant sepe lites et contentiones inutiles
 nutriunt quoq; superbiam et vanā gloriā. vnde oritū
 tur inuidie et dissentiones/dñi iste illū sanctū et alius
 alium constat superbe pferre. Talia aut velle scire et
 inuestigare/nullum fructū afferunt/sed magis san
 ctis displicent: quia non sum deus dissensionis/sed
 pacis/que pax magis in humilitate vera q̃ in pro
 pria exaltatione consistit. Quidam zelo dilectionis
 trahunt ad hos vel ad illos ampliori affectu/sed hu

mano potius q̄ diuino. Ego sum qui cunctos con-
 didi sanctos/ego donauī gratiā/ego prestiti gloriā
 ego nouī singulorum merita/ego preueni eos in be-
 nedictiōibus dulcedinis mee/ego presciui dilectos
 ante secula/ego eos elegi de mūdo nō ipsi me p̄le-
 gerunt/ego vocauī per gratiam:attraxi per miseri-
 cordiā/ego p̄duxi eos p̄ tentationes varias/ego in-
 fudi consolationes magnificas/ego dedi p̄seueran-
 tiā/ego coronauī eorū patientiā/ego primū ⁊ nouissi-
 mum agnosco/ego oēs inestimabili dilectione am-
 plector/ego laudandus sum in oībus sanctis meis/
 ego sup̄ oīa benediscendus sum ⁊ honorandus in sin-
 gulis quos sic gloriose magnificauī ⁊ p̄destinauī si-
 ne vllis precedentibus propriis meritis. Qui ergo
 vnū de minimis meis contempserit: nec magnum
 honorat/quia pusillū ⁊ magnū ego feci. Et qui de-
 rogat alicui sanctorū/derogat michi ⁊ ceteris omni-
 bus in regno celorum. Omnes vnū sunt p̄ caritas-
 tis vinculum: idē sentiūt: idē volunt/⁊ oēs in unum
 se diligunt. Adhuc autē quod multo altius est/plus
 me q̄ se et sua merita diligunt. Nam supra se rapit
 ⁊ extra p̄p̄iam dilectionem tracti/toti in amorem
 mei pergunt in quo ⁊ fruitiue quiescunt. Nichil est
 quod eos auertere possit aut deprimere: quippe qui
 eterna veritate pleni/igne ardescunt inextinguibis-
 lis caritatis. Taceant igitur carnales ⁊ animales
 hoīes de sanctorum statu differere/qui non norunt
 nisi priuata gaudia diligere. Demunt ⁊ addunt pro
 sua inclinatione/nō prout placet eterne veritati. In
 multis est ignorantia eorum maxime qui parū illu-
 minati raro aliquem perfecta dilectione spirituali

Tertius

Diligere norunt. Multi adhuc naturali affectu et humana amicitia ad hos vel ad illos trahuntur: et sicut in inferioribus se habent: ita et de celestibus imaginantur. Sed est distantia incomparabilis que imperfecti cogitant et que illuminati viri per revelationem supernam speculantur. Laue ergo fili de istis curiose tractare que tuam scientiam excedunt: sed hoc magis satage et intende ut vel minimus in regno dei queas inueniri. Et si quispiam sciret quis alio sanctior esset vel maior haberetur in regno celorum quid ei hec noticia prodesset nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret et in maiorem nois mei laudem exurgeret? Multo acceptius deo facit: qui de peccatorum suorum magnitudine et virtutum suarum paruitate cogitat et quod longe a sanctorum perfectione distat: quod is qui de eorum maiestate vel paruitate disputat. Melius est sanctos deuotis precibus et lacrimis exorare et eorum gloriosa suffragia humiliter implore quam eorum secreta vana inquisitione perscrutari. Illi bene et optime contentantur: si homines scirent contentari et vaniloquia sua compescere. Non gloriantur de propriis meritis quippe qui sibi nil bonitatis ascribunt sed totum michi quoniam ipsis cuncta ex infinita caritate mea donauit. Tanto amore diuinitatis et gaudio supereffluenti replentur ut nichil eis desit glorie/nichilque possit deesse felicitatis. Omnes sancti quanto altiores in gloria/tanto humiliores in seipsis et michi vicinores et dilectiores existunt. Ideoque habes scriptum quia mittebant coronas suas ante deum et ceciderunt in facies suas coramagno et adorauerunt uiuentem in secula seculorum. Vultis quis

dem querunt quis maior sit in regno dei: qui ignorant an cū minimis erunt digni cōputari. Magnū est vel minimum esse in celo vbi omnes magni sunt quia oēs filii dei vocabuntur et erunt. Minimus erit in mille et peccator centum annorum morietur. Cū enim quererent discipuli quis maior esset in regno celorum/ tale audierūt respōsum. Nisi conuerſi fueritis et efficiamini sicut paruuli nō intrabitis in regnum celorum. Quicumq; ergo humiliauerit se sicut paruulus iste/hic maior est in regno celorum. Ne eis qui cū paruulis humiliare se spōte dedignant: quoniā humilis ianua regni celestis eos non admittet intrare. Ne etiam diuitibus qui habēt hic consolationes suas: quia pauperibus intrantibus in regnum dei ipsi stabunt foras eiulantes. Gaudeate humiles et exultate pauperes: quia vestrum est regnū dei/ si tamen in veritate ambulatis.

¶ Quod omnis spes et fiducia in solo deo est flagenda.

Capitulum. lxxii.

Domine que est fiducia mea quam in hac vita habeo aut quod malus solatium meū ex omnibus apparentibus sub celo? Nōne tu domine deus meus cuius misericordie nō est numerus? Ubi michi bene fuit sine te: aut quādo male esse potuit presente te? Nolo pauper esse propter te q̄ diues sine te. Eligo potius tecum in terra peregrinari q̄ sine te celum possidere. Ubi tu ibi celus/atq; ibi mors et infernus vbi tu non es. Tu michi in desiderio es: a ideo post te gemere et clamare et exorare necesse est. In nullo deniq; possum bene p̄fidere qui in necessitatibus auxilietur oportunis: nisi i te solo deo meo

Tertius

**Tu es spes mea et fiducia mea/tu consolator meus
et fidelissimus in omnibus. Quod que sua sunt querunt
tu salutem meam et perfectum meum solimodo pretendis et
omnia in bonum michi conuertis/etiam si variis tentatio-
nibus et aduersitatibus exponas. Hoc totum ad utilita-
tatem meam ordinas/qui mille modis dilectos tuos
probare consueuisti. In qua probatione non minus dis-
ligi debes et laudari/quam si celestibus consolatioibus
me repleres. In te ergo domine deus pono totam spem me-
am et refugium/in te omnem tribulationem et angustiam
meam constituo/quia totum infirmum et instabile inuenio
quicquid extra te conspicio. Non enim proderunt
multi amici/neque fortes auxiliarii adiuuare pote-
runt/neque prudentes consilarii responsum utile da-
re/neque liber doctorum consolari/nec aliqua pretiosa
substantia liberare/nec locus aliquis secretus con-
tutari si tulpe non assistas/luxus/consortes/console-
ris/instruas et custodias. Omnia namque que ad pacem
videntur esse et felicitatem habendam/te absente ni-
hil sunt/nichilque felicitatis in veritate conferunt
Finis ergo omnium bonorum et altitudo vite et profundi-
tas omnium eloquiorum tu es/et in te super omnia sperare for-
tissimum solamen seruorum tuorum. Ad te sunt oculi mei
in te confido deus meus misericordiarum pater. Be-
nedic et sanctifica animam meam benedictione celesti ut
fiat habitatio sancta tua et sedes eterne glorie tue ni-
hilque in templo tue dignitatis inueniat quod oculo-
rum tue maiestatis offendat. Secundi magnitudi-
nem bonitatis tue et multitudinem miserationum tua-
rum respice in me et exaudi orationem pauperis serui
tui longe exultantis in regione vmbre mortis. Pro**

tege et conferas aiam. seruuli tui inter tot discrimina vite corruptibilis: ac cōtēcante gratia tua dirige per viam pacis ad patriam perpetue claritatis.

¶ **Explicit tertius liber. Incipit liber quartus.**

¶ **Deuota exhortatio ad sanctam corporis christi cōmunionem.**

Hoc christi.

Uenite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos dicit dñs. Panis quē ego dabo: caro mea est promissi vita. Accipite et comedite hoc est corpus meū quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam cōmēmoratiōē. Qui manducat carnē meā et bibit meū sanguinē in me manet et ego in illo. Verba q̄ ego locutus sum vobis spūs et vita sunt.

¶ **Cum quanta reuerentia christus sit suscipiend⁹**

Capitulum. i.

Hec sunt verba tua christe veritas eterna quae non vno tempore prolata nec vno in loco conscripta. Quia ergo tua sunt verba grātanter michi et fideliter cuncta sunt accipienda. Tua sunt et tu ea protulisti: et mea quoq; sunt quia pro salute mea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo/ vt arctius inserantur cordi meo. Excitant me verba tantae pietatis plena dulcedinis et dilectionis/ s; terrēt me pelicta ppria/ ad capiēda tanta mysteria me reuerberat impura consciētia. Prouocat me dulcedo verborū tuorū sed onerat me multitudo viciozū meorū. Subes vt fiducialiter ad te accedā si recte uelim habere partē/ vt immortalitatis accipiam alimēto

Quartus

nam si eternā cupiā obtinere vitā ⁊ gloriā. Venite
 inquit ad me: omēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊
 ego reficiā vos. O dulce ⁊ amicabile verbū in aure
 peccatoris: q̄ tu dñe deus meus egenū ⁊ pauperem
 inuitas ad communionem tuī sanctissimi corporis
 Sed quis ego sum dñe vt ad te presumā accedere?
 Ecce celli celozū te non capiunt ⁊ tu dicis: venite ad
 me oēs. Quid sibi vult ista piissima dignatio ⁊ tā
 amabilis inuitatio? Quomodo ausus ero venire
 qui nichil boni michi conscius sum? Unde possum
 presumere? Quomodo te introducā in domū meā
 qui sepius offendī benignissimā faciē tuā? Reuerā
 tur angeli ⁊ archangeli: metunt sancti ⁊ iusti: ⁊ tu
 dicis venite ad me omnes. Nisi tu dñe hoc diceret
 quis verū esse crederet: ⁊ nisi tu iuberet: quis acce
 dere attentaret? Ecce noe vir iustus in arche fabri
 ca centum annis laborauit vt cū paucis saluaretur
 ⁊ ego quō me potero vna hora preparare vt mundi
 fabricatorē cū reuerentia sumā? Moyses famulus
 tuus magnus ⁊ specialis amicus tu⁹ archam ex li
 gnis imputribilibus fecit quā ⁊ mundissimo vesti
 uit auro vt tabulas legis in ea reponeret: ⁊ ego pu
 trida creatura audebo te conditorē legis ac vite da
 torē tā facile suscipere? Salomon sapientissim⁹ re
 gum israel magnificū templū septē annis in laudē
 noīis tuī edificauit: ⁊ octo diebus festum dedicatōis
 eius celebrauit: mille hostias pacificas obtulit: ⁊ ar
 chā federis clāgoze buccine ⁊ iubilo ī locū sibi p̄pa
 ratū solēnit collocauit ⁊ ego ifelix ⁊ pauprim⁹ hoīz
 quō te ī domū meā introduceā q̄vix mediā expādere
 deuote noui horā: ⁊ vtinā vlt̄ semel digne fere mediā

O mi deus quanti illi ad placendū tibi agere stude-
 derunt. Idē q̄ pusillum est quod ago: q̄ breue ex-
 pleo tempus cū me ad collocandū dispono raro tot⁹
 collectus/rarissime ab omni distractione purgatus
 Et certe in tua salutari deitatis presentia nulla de-
 beret occurrere indecens cogitatio: nulla etiā occu-
 pare creatura: quia non angelū sed angelorū dñm
 suscepturus sum hospitio. Est tñ valde magna dis-
 stantia inter archā federis cū suis reliquiis: et mun-
 dissimū corpus tuum cū suis ineffabilibus xpianib⁹
 inter legalia illa sacrificia futurorū prefiguratiua: et
 verā tui corporis hostiā oīm antiquorū sacrificiorū
 completiua. Quare igit non magis ad tuā venera-
 bilem inardesco p̄sentia: cur non maiori me prepa-
 ro sollicitudine ad tua sancta sumenda/qñ illi antis-
 qui sancti patriarche et prophete reges quoq; et p̄-
 cipes cū vniuerso populo tantū deuotionis demon-
 strarunt affectū erga cultū diuinū? Salomon deuos-
 tissimus rex dauid corā archa dei totis viribus/res-
 colens beneficia olim indulta patribus/feci diuersi
 generis organa psalmos edidit et cantari instituit/
 cum leticia cecinit/ et ip̄e frequenter in cithara spiri-
 tus sancti afflatus gratia docuit populum israel to-
 to corde deū laudare et ore consono diebus singu-
 lis benedicere et predicare. Si tanta agebat tūc de-
 uotio ac diuine laudis extitit recordatio coram ar-
 cha testamenti/q̄ta nūc michi et omī populo christi-
 ano habenda est reuerentia et deuotio in presentia
 sacramēti/in sumptione excel: tissimī corporis chri-
 sti: Currunt multi ad diuersa loca p̄ visitandis re-
 liquiis sanctorum et mirant̄ auditis gestis eorum

ampla edificia templorum ſupiclit: et obſcurant ſericis
 et auro inuoluta ſacra oſſa ipſorum. Et ecce tu preſens
 es hic apud me i. altari deus me⁹ ſanctus ſciorum
 creator olim et dñs angelorum. Sepe in talibus viden-
 dis eſt curiositas hominum et nouitas inuiſorum et modico
 reſportat emendationis fruct⁹: maxime ubi eſt
 tam leuis ſine vera contritione diſcurſus. Hic autē
 in ſacramento altaris totus preſens es de⁹ me⁹ ho-
 mo chriſtus iclus: ubi et copioſus papi⁹ eterne ſalu-
 tis fructus quotieſcunq; fueris digne ac deuote ſus-
 ſeipis. Ad iſtud vero non trahit leuitas aliqua nec
 curiositas aut ſenſualitas: ſed firma fides/ deuota
 ſpes et ſincera caritas. O inuiſibilis conditor mun-
 di deus q̄ mirabiliter agis nobiſcum q̄ ſuaui-
 ter et gratioſe cū electis tuis diſponis: quibus temeti-
 ipſum in ſacramento ſumendū pponis. Hoc nāq; oēm in-
 tellenſū ſuperat: hoc ſpecialiter deuotoꝝ corda tra-
 hit et accendit affectum. Ipſi enī veri fideles tui qui
 totā vitā ſuā ad emendationē diſponſit: ex hoc di-
 gniffimo ſacramento magnā deuotionis gratiam
 et virtutis amorē frequenter recipiunt. O amirabi-
 lis et abſcondita gratia ſacramenti quā norunt tñ
 chriſti fideles: infideles autē et pctis ſeruitutes ex-
 periri non poſſunt. In hoc ſacramento conferē ſpi-
 ritualis gratia et reparat in aia virtus amiſſa: et per
 peccatū deformata redit pulcritudo. Tanta eſt alī
 quando hec gratia: vt ex plenitudine collate deuos-
 tionis nō tantū mens: ſed et debile corpus vires ſi-
 bi preſtitas ſentiat ap̄iores. Dolenti tñ valde et mi-
 ſerandū ſup tepiditate et negligentia noſtra: q̄ non
 maiori affectu trahimur ad chriſtū ſumendū: in quo

k

tota spes saluandorū cōsistit et meritū. Ipse enim est
 sanctificatio nostra et redemptio: ipse cōsolatio via
 torum et scōrū eterna fructio. Dolendū itaq; valde
 q̄ multā tam par hoc salutare mysteriū aduertunt
 quod celū letificat et mundū cōseruat vniuersū. Den
 cecitas et duritia cordis humani: tā ineffabile donū
 nō magis attēdere et ex quotidiano vsu etiā ad sad
 uertentiam defluere. Si enī hoc sanctissimū sacra
 mentū in vno iñ celebrare loco et ab vno tantum
 cōsecrare sacerdote in mundo quāto putas deside
 rio ad illū locū et talē dei sacerdotē hoīes afficerent
 vt diuina mysteria celebrare audirent? Illū autem
 multi facti sunt sacerdotes et in multis locis offerēt
 xpūs: vt tanto maior appareat gratia et dilectio dei
 ad hoīem q̄ āto latius est sacra cōlo diffusa p̄ orbē.
 Et as tibi bone iesu pastor eterne: q̄ nos pauperes
 et exules dignatus es p̄cioso corpore et sanguine tuo
 reficere et ad hec mysteria p̄cipiēda etiā p̄p̄itioris
 tui alloq̄o inuitare dicēdo. Venite ad me oēs qui la
 boratis et onerati estis et ego reficiam vos.

¶ Quod magna bonitas et caritas dei in sacra
 mento exhibetur hoīni.

Ep̄m. ii.

Sper bonitate tua et magna mīa tua domine
 confisus accedo eger ad saluatorem esuriens
 et sitiens ad fontē vite: egenus ad regem celi seruus
 ad dñm creatura ad cratorē: desolatus ad meū p̄iū
 cōsolatorē. Sed vnde michi hoc vt venias ad me?
 Quis ego sū vt p̄stes michi teipm? Quō audet pec
 cator corā te apparere? Et quō tu dignaris ad pctō
 rē venire? Tu nosti seruū tuū et scis q̄ nil boni in se
 habet/ vñ hoc illi p̄stes. Confiteor igit vilitatē meā

agnosco bonitatē tuā: laudo pietatē: et grās ago pro
pter nimīā caritatē. Propter temetipsum enim hoc
facis: non ppter mea merita: vt bonitas tua michi
magis innotescat caritas aplorū gerat: et humilitas
pfectius cōmēdet. Quia ergo tibi hoc placet et sic fieri
iussisti: placeat et michi dignatio tua: et vtinā iniquitas
mea non obstat. O dulcissime et benignissime Iesu
Christe: quanta tibi reuerentia et gratiarū actio cū perpetua
laude p susceptione sacri corporis tui debet: cuius di
gnitatē nullus hoīm explicare potēs inuenit. Sed
qd cogitabo in hac cōlone: in accessu ad dñm meū quē
debite venerari nequeo/et tñ deuote inscipe deside
ro: Quid cogitabo meli⁹ et salubri⁹ iussisti meipm con
soliter huiliādo corā te: et tuā infinitā bonitatē ex
altando supra me. Laudo te de⁹ meus et exalto in
eternū. Despicio me et subdico tibi in p fūdā vilitas
tis mee. Ecce tu scis scōrū et ego sordes pctōrū et tu
inclinās ad me qui nō sum dignus ad te respicere.
Ecce tu venis ad me: tu vis esse meū: tu inuitas ad
cōuinīū tuū: tu michi dare vis celestē cibū: et panem
angelorū ad manducādū: nō aliū fane q̄ teipm pa
nē vīnū: qui de celo descēdisti et das vitā mōdo. Ec
ce vnde dilectio pcedit qualis dignatio illucescit q̄
magne gratiarū actiones et laudes tibi p his debet
O q̄ salutare et vtile cōsiliū tuū cum istud iussis
tuisti. q̄ suauē et lectūdum conuinīū cum teipm in ci
bum donasti. O q̄ admirabilis operatio tua dñe:
q̄ potēs virtus tua: q̄ ineffabilis veritas tua. Miri
fici enī et facta sunt omīa et hoc factū est qd ipe iussisti
Adira res efide digna achumanum vincens intel
lectū: qui tu dñe de⁹ me⁹ ver⁹ deus et hō sub modica

specie panis ⁊ vini integer contineris et sine cōsumptione a sumente māducaris. Tu dñe vniuersorum qui nullus habes indigentiā voluisti p sacramentum tuū hñtare in nobis: conserua cor meum et corpus meū immaculatū vt leta ⁊ pura conscientia sepius valeā tua celebrare mysteria: ⁊ ad meā ppetuam accipere salutē/ q̄ ad tuū p̄cipue honorem et memoriale perenne sanxisti et instituisti. Letare anima mea ⁊ gratias age deo p tā nobili munere et solatio singulari i hac lacrimarū valle tibi relicto. Nam quotiēs hoc mysterium recolis ⁊ christi corpus accipis/ totiēs tue redēptionis opus agis/ et particeps oīm meritōrū christi efficeris. Caritas etenim xp̄i nūq̄ minuit ⁊ magnitudo propiciatōis eius nunq̄ exhaurit. Ideo noua semp mentis renouatiōe ad hoc dīponere te debes/ ⁊ magnū salutis mysteriū attenta consideratione p̄sare. Ita magnū nouū ⁊ locum tibi videri debes cū celebras aut missam audis/ ac si eodē die christus p̄mū in vterū virginis descendens homo factus esset/ aut in cruce pro salute hominū pateretur et moreretur.

¶ Quod vtile sit semp cōlcare. Ep̄m. lli.

Ecce ego venio ad te domine vt bene michi sit ex munere tuo et iustificer in conuinculo sancto tuo quod paraisti i dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo tu salus mea et redemptio/ spes et fortitudo/ decus ⁊ gloria. Retifica ergo hodie aīam serui tui/ quoniam ad te dñe iesu aīam meā leuavi. Desidero te nunc de nocte ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam introducere quatenus cum iaceo merear a te

benedicti ac licet filios abaspe pputari. Anima mea corpus tuū concupiscit: cor meum recti vñri desiderat. Trade te michi et sufficit. Nam ppter te nulla cōsolatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione tua vivere nō valeo. Ideoq; oportet me frequēter ad te accedere et i remediū salutis mee recipere: ne forte deficiam in via si fuero celesti frandat' animonia. Sic enim tu misericordissime iesu p'dicās populi et varios curans languores aliquando dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere in domum suā ne deficiant in via. Elge igit' hoc modo meū qui te p fide lum consolatione in sacramento reliquisti. Tu es enim suavis refectio anime et qui te digne māducauerit participes et heres erit eterne glorie. Necessarium quidē michi est qui tā sepe laboro et pecco tā cito torpesco et deficio: vt per frequentes orationes et confessiones et sacrā tui corporis pceptionem me renouē mundē: et accendā: ne forte diutius abstinēdo a sancto pposito defluā. Propterea enī sunt sensus hominis ad malū ab adolescentia sua: et nisi succurrat diuina medicina/labitur homo mox ad peiora. Betrahit ergo sancta cōmunio a malo et confortat in bono. Si enī modo tā sepe negligēs sum et tepidus qū cōico aut celebraz: quid fieret si medelā non sumerē et tā grande iuuamē nō quererē? Et licet oī die nō sim aptus nec ad celebrandū bene disposit'. Dabo tñ operā congruis t'pibus diuina p'cipere mysteria actante gratie participē me exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis aie consolatio q̄ diu peregrina' a te in mortali corpore: vt sit sepius me mor dei sui/dilectum suum deuota suscipiat mente.

specie panis et vini integer contineris et sine consumptione a sumente manducaris. Tu domine vniuersorum qui nullius habes indigentiam voluisti per sacramentum tuum habitare in nobis: conserua cor meum et corpus meum immaculatum ut leta et pura conscientia sepius valeam celebrare mysteria: et ad meam perpetuam accipere salutem quam ad tuum precipue honorem et memoriale perenne sanctificasti et instituisti. Letare anima mea et gratias age deo pro tanto nobili munere et solatio singulari in hac lacrimarum valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis et christi corpus accipis/toties tue redemptionis opus agis/et particeps omnium meritorum christi efficeris. Caritas etenim christi nunquam minuit et magnitudo propiciationis eius nunquam exhaurit. Ideo noua semper mentis renouatione ad hoc disponere te debes/et magni salutis mysterii attentam considerationem persequi. Ita magni noui et locum dum tibi videri debes cum celebras aut missam audis/ac si eodem die christus primus in utero virginis descendens homo factus esset/aut in cruce pro salute hominum pateretur et moreretur.

Quod utile sit semper concitare. Lpm. lli.

Ecce ego venio ad te domine ut bene michi sit ex munere tuo et iustificer in conuiuio sancto tuo quod parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo tui salus mea et redemptio/spes et fortitudo/decus et gloria. Rectifica ergo hodie animam serui tui/quoniam ad te domine iesu animam meam leuaui. Desidero te nunc deuote ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam introducere quatenus cum zacheo merear a te

benedicti ac licet filios abrahe deputari. Anima mea corpus tuum concupiscit: cor meum recti viri desiderat. Trade te michi et sufficit. Nam propter te nulla consolatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione tua vivere non valeo. Ideoque oportet me frequenter ad te accedere et in remedium salutis mee recipere: ne forte deficiam in via si fuero celesti frandatus animonia. Sic enim tu misericordissime iesu predicans populis et varios curans languores aliquando dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere in domum suam ne deficiant in via. Elige igitur hoc modo mecum qui te per fideliū consolatione in sacramento reliquisti. Tu es enim suavis refectio anime et qui te digne māducas uerit particeps et heres erit eterne glorie. Necessarium quidē michi est qui tā sepe laboro et pecco tā cito torpesco et deficio: ut per frequentes orationes et confessiones et sacrā tui corporis pceptionem me renouē mundē: et accendā: ne forte diutius abstinēdo a sancto pposito defluā. Porro enim sunt sensus hominis ad malū ab adolescentia sua: et nisi succurrat diuina medicina/ labitur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta cōmunio a malo et confortat in bono. Si enim modo tā sepe negligēs sum et tepidus quā cōico aut celebraz: quid fieret si medelā non sumerē et tā grande iuuamē non quererē? Et licet oī die non sim aptus nec ad celebrandū bene dispositus. Dabo tñ operā congruis tēpibus diuina picipere mysteria actante gratie participē me exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis aīe consolatio quā diu peregrinā a te in mortali corpore: ut sit sepius me mor dei sui/dilectum suum deuota suscipiat mente.

Mira circa nos tue pietatis dignatio q tu domi
ne, deus creator et uiuificator omniū spiritū ad pau
perculā dignaris venire aliam / et cū tota deitate tua
achumanitate eius impinguare esuriem. **O** felice
mens et beata anima que te dñm deū suū mereſ de
uote ſuſcipere et in tua ſuſceptione ſpirituāli gaudio
repleri. **O** q magnū ſuſcipit dñm: q dilectum indu
cit hoſpitē: q iocundū recipit ſocium. q fidelē acce
ptat amicū: q ſpectoſum et nobilē amplectit ſpōſum
pre oībus dilectis et ſup oīa deſiderabilia amandū
Sileāt a facie tua dulciſſime dilecte meus celum et
terra et omnis ornatus eorum: quoniā quicquid lau
dis habent ac decoris ex dignatione tue eſt largita
tis: nec ad decorem tuū peruenient nominis cuius
ſapientie non eſt numerus.

Quod multa bona preſtantur deuote commu
nicantibus.

Capitulum. iiii.

Domine deus meus preueni ſeruū tuū in bene
dictionibus dulcedinis tue ut ad tuum magnū
ſacramentum digne ac deuote merear acce
dere. Excita cor meum in te / et a graui corpore exue
me. Viſita me in ſalutari tuo ad guſtandum in ſpi
ritu tuā ſuauiſſimam / que in hoc ſacramento tanq in
fonte plenarie latet. Illumina quoq oculos meos
ad intueūdu tantū myſteriū / et ad credēdu illud
indubitata fide me roborā. Eſt enim operatio tua
nō humana: potentia tua ſacra inſtitutio non hoī
adīnuentio. Non enī ad hec capiēda et intelligēda
aliqſ idoneus p ſe reperit / q angelicā etiā ſubtilita
tem trāſcēdat. Quid ergo ego pctōr lāgn⁹ terra et
cūis de tā alto ſacro ſecreto potero inueſtigare et ca

pare: Dñe in simplicitate cordis: in bona firma fl-
 det in tua inſſione ad te cū ſpe ⁊ reuerentia accedo
 ⁊ vere credo qz tu pſens es hic in ſacramento deus
 ⁊ homo. Eius ergo vt te ſuſcipiā ⁊ meipm tibi in cari-
 tate uniā. Tñ tuā pcor clemētiam ⁊ ſpectatē ad hoc
 ipſoro michi donari grām vt tot⁹ in te liqueſiam ⁊
 amore pfluā atqz de nulla aliena cōſolatione āpli⁹
 me intromittā. Et enī hoc altiffimū ⁊ digniffimū
 ſacramētū: ſalus aīe ⁊ corporis: medicīna oīs ſpūa-
 lis lāguoris: in quo vitia mea curant⁹/ paſſiones fre-
 nant⁹: tērationes vincunt⁹ ac minuit⁹: grā maior
 infundit⁹: virtus incepta augeſ: firmatur fides: ſpes
 roborat⁹: ⁊ caritas igneſcit ac dilatat⁹. Multa nāqz
 bona largit⁹ es ⁊ adhuc ſepius largiris in ſacramē-
 to dilectis tuis deuote cōicantibus deus meus ſuſ-
 ceptor aīe mee: repator infirmitatis hūane et tot⁹
 dator cōſolationis interne. Mā multā ipſis cōſolationē
 aduerſus varias tribulatiōes iſtūdis: ⁊ de imo dele-
 ctionis pprie ad ſpē nie ptectionis erigis: atqz noua
 quadā grā eos it⁹ recreas ⁊ illuſtras: vt qd anxii pri-
 mū ⁊ ſine affectiōe ſe āte cōlonē ſenſerāt: poſtea refe-
 cti cibo potuqz celeſti in meli⁹ ſe mutatos inueniāt.
 Quod idcirco cū electis tuis ita diſpēſanter agis vt
 veraciter agnoſcāt ⁊ patēter experiant⁹ qd nichil ex
 ſemetipſis habeāt: ⁊ qd bonitatis ac grēe ex te cōſe-
 quātur. qz ex ſemetipſis frigidi vni ac induturi: ex
 te autē ſeruētes alacres ⁊ deuoti eſſe merent⁹. Quis
 enim ad fontē ſuauitatis humiliter accedēs nō mo-
 diſ ſuauitatis inde reportat⁹: aut qd iuxta ignē co-
 pioſum ſtās nō parū caloris inde percipit⁹. Et tu fōs es
 ſp plen⁹ ⁊ ſuperbūdās ignis iugit⁹ ardēs ⁊ nūqz deſi-

dens. Unde si michi non licet haurire de plenitudine fontis nec usque ad satietatem potare/ apponam tibi os meum ad fontem celestis fistule ut saltem inde guttulum modicum capiam ad refocillandam sitim meam ut non peream exarescam. Et si necdum totus celestis et tam ignitus ut seraphim et cherubin esse possim/ conabor tibi deuotioni insistere et cor meum preparare ut vel modicum diuini incendii flammam ex humili sumptione viuifici sacramenti conquiram. quicquid autem michi deest bone iesu saluator sanctissime/ tu pro me sumpe benigne ac gratiose/ qui oes ad te dignatus es vocare dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Ego quidem laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor/ peccatis oneror/ temptationibus inquietor/ multis malis passionibus implicor et premior et non est qui adiuuet non est qui liberet et saluum faciat nisi tu ois deus saluator meus cui committo me et omnia mea ut me custodias et producas in vitam eternam. Suscipe me in laudem et gloriam nominis tui qui corpus tuum et sanguinem in calicem et potum michi parasti. Preesta ois deus salutaris meus ut cum frequentatione misterii tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali.
Capitulum. v.

Si haberes angelicam puritatem et sancti iohannis baptiste sanctitatem non esses dignus hoc sacramentum accipere nec tractare. Non enim hoc meritis debet hominum quod homo consecret et tractet christi sacramentum et sumat in cibum panem angelorum. Grate mysterium et magna dignitas sacerdotum: quibus vatum est

quod agellis nō est cōcessum. Soli nāq; sacerdotes
in ecclesia rite ordinati potestatem habēt celebran-
di et corpus christi consecrandi. Sacerdos quidem
minister est dei utens verbo dei p iussione et institū-
tione dei. Deus autē ibi pīcipalis est auctor et inuisi-
bilis operator cui subest oē quod voluerit et paret
oē qđ iusserit. Plus ergo credere debes deo omni-
potēti in hoc excellentissimo sacramento qđ p pīo
sensu aut alicui signo visibili. Ideoq; cum timore
et reuerentia ad hoc opus est accedendum. Atten-
de igit et vide cuius ministeriū tibi traditū est p im-
positionē manus episcopi. Ecce sacerdos factus es
et ad celebrandū consecratus / vide nunc ut fideliter
et deuote in suo tpe deo sacrificiū offeras et teipsum
irreprehensibilē exhibeas. Non alleuiasti onus tuū
sed artiori tam alligatus es vīculo discipline et ad
maiorē tenentis pfectionē sanctitatis. Sacerdos
oībus virtutibus debet esse ornatus et aliis bonē vi-
te exemplum prēbere. Eius cōuersatio nō cū popu-
laribus et cōibus hoīm vīs: sed cum angelis in cea-
lo aut cū pfectis viris in terra. Sacerdos sacris ve-
stibus indatus christi vices gerit ut deū p se et pro
oī populo suppliciter et hūiliter roget. Habet nāq;
ante se et retro vīce crucis signum ad memorandā
ingiter christi passionē. Ante se crucē in casula por-
tat ut christi vestigia diligēter inspiciat et sequi fer-
uenter studeat. Post se cruce signatus est ut aduer-
sa quolibet illata ab aliis clementer p deo toleret.
Ante se crucē gerit ut pīa peccata lugeat. post se
ut aliorū etiā cōmissa p cōpassionē defleat et se me-
diū inter deum et peccatōrē constitutū esse sciat / nec

ab orōne: nec ab oblatione sancta torpescat/ bonae
gratiā et misericordiā impetrare mereatur. Si sa-
cerdos celebrat/ deū honorat/ āgelos letificat/ eccle-
siam edificat/ viuos adiuuat/ defunctis requiē pre-
stat/ et sese omniū bonorum participem efficit.

¶ Interrogatio de exercitio ante communionem
Capitulum. vi.

Quam tuam dignitatem oñe et meā vtilitatē pen-
so: valde cōtremisco et in meipso cōfundo. Si
enim nō accedo: vitā fugio: et si indigne me ingesse-
ro offensam incurro. Quid ego faciā de me? auxi-
liator meus/ et cōsiliator in necessitatibus? Tu doce
me viā rectā, ppone breue aliquod exercitium sacre
cōioni cōgruū. Utile est enī scire qualiter. s. deuote
ac reuerēter tibi pparare debeā cor meū ad recipiē-
dum salubriter tuum sacramētum seu etiā celebra-
dum tam magnum et diuinum sacrificium.

**¶ De discussione proprie conscientie et emenda-
tionis proposito.** **Capitulum. vii.**

Super oīa cū summa humilitate cordis et suppli-
ci reuerētia cū plena fide et pia intētiōne hono-
ris dei ad hoc sacramentum celebrandum tractan-
dum: et sumendum: oportet dei accedere sacerdotē.
Diligenter examina cōsciētiam tuā et pro posse tuo
vera p̄tritione et humili cōfessione eā nuda et clarifi-
cata vt nil graue habeas aut scias quod te remor-
deat et liberū accessum impediat. Habeas displicētiā
oīm p̄ctōr tuor in generali/ et p̄ quotidianis excessi-
bus magis in speciali doleas gemas/ et si tēpus pas-
titur deo in secreto cordis cunctas confitere passio-
num tuar miseras. Ingemisce et dole q̄ adhuc ita

carnalis sis et mundanus tam imortificatus a passionibus / tam plenus concupiscentiarum motibus / tam incustoditus in sensibus exterioribus / tam sepe multis vanis fantasias implicatus / tam multum inclinatus ad exteriora / tam negligens ad interiora / tam levis ad risum et dissolutionem / tam durus ad fletum et compunctionem / tam propius ad laxiora et carnis comoda / tam segnis ad vigorem et feruorem / tam curiosus ad noua audienda et pulchra intuentia / tam remissus ad humilia et abiecta amplectenda / tam cupidus ad multa habenda / et tam parcus ad dandum / tam tenax ad retinendum / tam inconsideratus in loquendo / tam incontinens ad tacendum / tam incompotus in moribus / tam importunus in actibus / tam effusus super cibum / tam surdus ad dei verbum / tam velox ad quietem / tam tardus ad laborem / tam vigilans ad fabulas / tam somnolentus ad vigilias sacras / tam festinus ad finem / tam vagus ad attendendum / tam negligens in horis persoluedis / tam tepidus in celebrando / tam aridus in concionando / tam cito distractus / tam raro tibi bene collectus / tam subito commotus ad iram / tam facilis ad alterius displicentiam / tam propius ad iudicandum / tam rigidus ad arguendum / tam letus ad prospera / tam debilis in aduersis / tam sepe multa bona proponens et modicum ad effectum perducens. His et aliis defectibus tuis cum dolore et magna displicentia proprie infirmitatis confessis ac deploratis firmum statue propositum semper emendandam vitam tuam et in melius proficiendi. Deinde cum plenam resignatione et integra voluntate offer teipsum in honorem nominis mei in ara cordis tui olocans tuum perpetuum corpus tuum scilicet et animam michi fideliter committendo quatenus sic digne merearis ad offerre

cum deo sacrificiū accedere et sacramentū corporis
 mei salubriter suscipere. Nō est enī oblatio dignior
 et satisfactio maior pro peccatis diluendis q̄ seipm
 pure et integre cū oblatione corporis christi i. missa
 et in cōione deo offerre. Si homo fecerit quod in se
 est et vere penituerit: quotienscūq; p venia et gratia
 ad me accesserit vno ego dicat dñs: quia nolo mori-
 tem peccatoris: sed magis vt conuertat̃ et vivat: quo-
 niam peccatorum suorum non recordabor ampli⁹:
 sed cuncta sibi indulta erunt.

De oblatione christi in cruce et propria resigna-
 tione. Capitulum. viii.

Sicut ego meipsum expansis in cruce manib⁹
 et nudo corpore pro peccatis tuis deo patri spō-
 te obtuli: ita vt nichil in me remaneret quin totum
 in sacrificium diuine placationis transierit: ita de-
 bes et tu temetipsum michi voluntarie in oblationē
 puram et sanctā quotidie in missa cum omnibus vi-
 ribus et affectibus tuis/quāto intumescas offer-
 re. Quid magis ad te requiro q̄ vt. te studeas mi-
 chi ex integro resignare? Quicquid preter teipm
 das nichil curo: quia nō quero datum tuum sed te.
 Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis preter me
 ita nec michi placere poterit quicquid dederis te non
 oblato. Offer te michi et da te totū p deo et erit acce-
 pta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri/pro te
 dedi etiā totū corpus meū et sanguinē in cibū vt to-
 tus tuus essem et tu me⁹ pmaneres. Si aut in teipso
 steteris nec sponte te ad voluntatem meam obtule-
 ris: non est plena oblatio nec integra erit inter nos
 unio. Ideo omnia opera tua pcedere debet sponta

nea tui ipsius in manus dei oblatio si libertatē consequi vis et gratiā. Ideo tā pauci illuminati et liberati intus efficiuntur/quia seiplos ex toto abnegare nesciunt est firma scientia mea nisi quis renunciaverit omnibus nō potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus offer teipsum michi/cum omnibus affectibus tuis.

¶ Quod nos et oīa nostra deo debemus offerre et pro omnibus orare. Capitulum. ix.

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et in terra. Desidero meipsum tibi in spontaneam oblationem offerre et tuus perpetue permanere. Domine in simplicitate cordis mei offero meipsum tibi hodie in servum sempiternum/in obsequium et sacrificium laudis perpetue. Suscipe me cum hac sancta oblatione tui preciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorum invisibiliter assistentia offero ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutē. Domine offero tibi oīa peccata et delicta mea que commisi coram te et sanctis angelis tuis a die quo primum peccare posui usque ad diem hanc super placabilem altari tuo/ut tu omnia pariter incendas et conturbas igne caritatis tue et deleas universas maculas peccatorum meorum et conscientiam meam ab omni delicto emundes et restituas michi gratiam tuam quam peccando amisi oīa michi plenarie indulgendo et in osculum pacis me misericorditer assumendo. Quid possum agere pro peccatis meis/nisi humiliter ea confitendo et lamentando et tuam propitiationem incessanter deprecando. Deprecor te exaudi me propitius ubi assisto coram te deus meus. Oīa peccata mea michi maxime displicent. Nolo ea unquam

specie panis et vini integer contineris et sine consumptione a sumente manducaris. Tu dñe vniuersorum qui nullius habes indigentiam voluisti per sacramentum tuum habitare in nobis: conserua cor meum et corpus meum immaculatum vt leta et pura conscientia sepius valeam tua celebrare mysteria: et ad meam perpetuam accipere salutem quam ad tuam precipue honorem et memoriale perenne sanxisti et instituisti. Letare anima mea et gratias age deo pro tanta nobili munere et solatio singulari in hac lacrimarum valle tibi relicto. Nam quoties hoc mysterium recolis et christi corpus accipis/ toties tue redemptionis opus agis/ et particeps olim meritorum christi efficeris. Caritas etenim christi nunquam minuitur et magnitudo propiciationis eius nunquam exhauritur. Ideo noua semper mentis renouatione ad hoc disponere te debes/ et magni salutis mysterium attenta consideratione perscrutari. Ita magni noui et locundum tibi videri debes cum celebras aut missam audis/ ac si eodem die christus primus in utero virginis descendens homo factus esset/ aut in cruce pro salute hominum pateretur et moreretur.

Quod utile sit semper colicare.

Capitulum. llii.

Ecce ego venio ad te domine vt bene michi sit ex munere tuo et iustificer in conuiuio sancto tuo quod parasti in dulcedine tua pauperi deus. Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo tui salus mea et redemptio/ spes et fortitudo/ decus et gloria. Retifica ergo hodie animam serui tui/ quoniam ad te dñe iesu animam meam leuaui. Desidero te nunc de nocte ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam introducere quatenus cum iacheo merear a te

benedicti ac licet filios abrahe deputari. Anima mea corpus tuū concupiscit: cor meum recti viri desiderat. Trade te michi et sufficit. Nam propter te nulla consolatio valet: sine te esse nequeo/et sine visitatione tua vivere non valeo. Ideoque oportet me frequenter ad te accedere et in remedium salutis mee recipere: ne forte deficiam in via si fuero celesti fraudatus animonia. Sic enim tu misericordissime iesu predicās populis et varios curans languores aliquando dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere in domum suā ne deficiant in via. Elige igitur hoc modo mecum qui te per fideliū consolatione in sacramento reliquisti. Tu es enim suavis refectio anime et qui te digne manducauerit particeps et heres erit eterne glorie. Necessarium quidē michi est qui tā sepe laboro et pecco tā cito torpesco et deficio: ut per frequentes orationes et confessiones et sacrā tui corporis perceptionem me renouē mundē: et accendā: ne forte diutius abstinēdo a sancto proposito defluā. Porro enim sunt sensus hominis ad malū ab adolescentia sua: et nisi succurrat diuina medicina/labitur homo mox ad peiora. Retrahit ergo sancta cōmunio a malo et confortat in bono. Si enī modo tā sepe negligēs sum et tepidus quā cōico aut celebraz: quid fieret si medelā non sumerē et tā grande iuuamē non quererē? Et licet oī die non sim optus nec ad celebrandū bene dispositus. Dabo tñ operā congruis tēpibus diuina percipere mysteria ac tante gratie participē me exhibere. Nam hec est vna principalis fidelis aīe consolatio quā diu peregrinā a te in mortali corpore: ut sit sepius me mor dei sui/dilectum suum deuota suscipiat mente.

Mira circa nos tue pietatis dignatio q tu domi
ne, deus creator & uiuicator omniū spiritū ad pau
perculā dignaris venire aīam / & cū tota deitate tua
achumanitate eius impinguare esuriem. **O** felix
mens & beata anima que te dñm deū suū meret de
uote suscipere & in tua susceplione spiritali gaudio
repleri. **O** q magnū suscipit dñm: q dilectum indu
cit hospite: q locundū recipit socium. q fidelē acces
ptat amicti: q speciosum & nobilē amplectit spōsum
pre oībus dilectis & sup oīa desiderabilia amandū
Sileāt a facie tua dulcissime dilecte meus celum &
terra & omnis ornatus eorum: quonīa quicquid lau
dis habent ac decoris ex dignatione tue est largita
tis: nec ad decorem tui peruenient nominis cuius
sapientie non est numerus.

Quod multa bona prestantur deuote commu
nicantibus. Capitulum. llll.

Domine deus meus preueni seruū tuū in bene
dictionibus dulcedinis tue ut ad tuum magnū
ficum sacramentum digne ac deuote merear acce
dere. Excita cor meum in te / & a graui corpore exue
me. Visita me in salutari tuo ad gustandum in spi
ritu tuā suauitatem / que in hoc sacramento tanq in
fonte plenarie latet. Illumina quoq; oculos meos
ad intueū dum tantū mysteriū / et ad credēdum illud
indubitata fide me roborā. Est enim operatio tua
nō humana: potentia tua sacra institutio non hoīs
adīnuentio. Non enī ad hec capiēda et intelligēda
aliq; idoneus p se reperit / q angelicā etiā subtilita
tem trāscēdāt. Quid ergo ego pctōr īdign⁹ terra &
cūis de tā alto sacro-secreto potero intelligere & ca

perere: Dñe in simplicitate cordis: in bona firma fl-
 det in tua inſione ad te cū ſpe ⁊ reuerentia accedo
 ⁊ vere credo qz tu pſens es hic in ſacramento deus
 ⁊ homo. Eius ergo vt te ſuſcipiā ⁊ meipm tibi in carī-
 tate uniā. Tñ tuā pcor clemētiā ⁊ ſpecialē ad hoc
 ipſoro michi donari grām vt tot⁹ in te liqueſciam ⁊
 amore pfluā atqz de nulla aliena cōſolatione āpli⁹
 me intromittā. Et enī hoc altiffimū ⁊ digniffimū
 ſacramētū: ſalus aīe ⁊ corporis: medicina oīs ſpūa-
 lis lāguoris: in quo vitia meſ curant/ paſſiones fre-
 nantur: tētatōnes vincūt ac minūtur: grā maior
 infundit: virtus incepta auget: firmatur fides: ſpes
 roborat: ⁊ caritas igneſcit ac dilatat. Multa nāqz
 bona largit⁹ es ⁊ adhuc ſepius largiris in ſacramē-
 to dilectis tuis deuote cōicantibus deus meus ſus-
 ceptor aīe mee: repator infirmitatis hūane et tot⁹
 dator cōſolatiōis interne. Mā multā ipſis cōſolationē
 aduerſus varias tribulatiōes iſſūdis: ⁊ de imo dele-
 ctionis pprie ad ſpē tue ptectiōis erigis: atqz noua
 quodā grā eos it⁹ recreas ⁊ illuſtras: vt qd anxii pri-
 mū ⁊ ſine affectiōe ſe āte cōlonē ſenſerāt: poſtea refe-
 cti cibo potuqz celeſti in meli⁹ ſe mutatos inueniāt.
 Quod idcirco cū electis tuis ita diſpēſanter agis vt
 veraciter agnoſcās ⁊ patēter experiant qd nichil ex
 ſemetipſis habeāt: ⁊ qd bonitatis ac grēe ex te cōſe-
 quātur. qz ex ſemetipſis frigidi dñi ac indeuoti: ex
 te autē ſeruētes alacres ⁊ deuoti eſſe merent. Quis
 enim ad fontē ſuauiſſimū humiliter accedēs nō mo-
 diſ ſuauiſſimū inde reportat: aut qd iuxta ignē co-
 pioſum ſtās nō parū caloris i de pcepit: Et tu fōs eo
 ſp plen⁹ ⁊ ſupēbūdās ignis iugit ardēs ⁊ nūqz deſi-

dens. Unde si michi non licet haurire de plenitudine fontis nec usq; ad satietatem potare/apponā tñ os meū ad foramē celestis fistule vt saluē inde guttū lam modicā capiā ad refocillandā sitim meā vt nō penit? exarescā. Et si necdū totus celestis ⁊ tā ignitus vt seraphin ⁊ cherubin esse possum/ conabor tñ deuotioni uisitare ⁊ cor meū pparare vt vel modicam diuini incendii flāmam ex humili sumptione uisifici sacramenti conquirā. quicquid autē michi deest bone iesu saluator sanctissime/ tu pro me supple benigne ac gratiose/ qui oēs ad te dignatus es vocare dicens. Venite ad me omēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Ego quidē laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor/ peccatis oneror/ rērationibus inquietor/ multis malis passionibus implicor ⁊ premor ⁊ non est qui adiuuet non est qui liberet ⁊ saluum faciat nisi tu dñe deus saluator me⁹ cui cōmitto me et oīa mea vt me custodias et pducas in vitam eternā. Suscipe me in laudem ⁊ gloriā noīis tui qui corpus tuū ⁊ sanguinem in calicem ⁊ potū michi parasti. Presta dñe deus salutaris meus vt cum frequentatione misterii tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali.

Capitulum. v.

Si haberes angelicā puritatē ⁊ sancti iohannis baptiste sanctitatē non esses dignus hoc sacramentū accipere nec tractare. Non enī hoc meritis debet hominū q; homo consecret ⁊ tractet christi sacramētū ⁊ sumat in cibū panē angelorū. Grāde mysteriū ⁊ magna dignitas sacerdotū: quibus datū est

quod agellis nō est cōcessum. Soli nāq; sacerdotes
in ecclesia rite ordinati potestatem habēt celebran-
di et corpus christi consecrandi. Sacerdos quidem
minister est dei utens verbo dei p iussione et institu-
tione dei. Deus autē ibi p̄cipalis est auctor et inuisi-
bilis operator cui subest oē quod voluerit et paret
oē qd iusserit. Plus ergo credere debes deo omni-
potenti in hoc excellentissimo sacramento q̄ pprio
sensui aut alicui signo visibili. Ideoq; cum timore
et reuerentia ad hoc opus est accedendum. Attende
igit et vide cuius ministeriū tibi traditū est p im-
positionē manus episcopi. Ecce sacerdos factus es
et ad celebrandū consecratus / vide nunc vt fideliter
et deuote in suo tpe deo sacrificiū offeras et teipsum
irreprehensibilē exhibeas. Non alleuiasti onus tuū
sed artiori iam alligatus es vīculo discipline / et ad
maiorē teneris pfectionē sanctitatis. Sacerdos
omnibus virtutibus debet esse ornatus / et aliis bonē vi-
te exemplum prēbere. Eius cōuersatio nō cū popu-
laribus et cōibus hoīm vils: sed cum angelis in cea-
lo aut cū pfectis viris in terra. Sacerdos sacris ve-
stibus indatus christi vices gerit vt deū p se et pro
oī populo suppliciter et hūiliter roget. Habet nāq;
ante se et retro vñce crucis signum ad memorandā
iugiter christi passionē. Ante se crucē in casula poz-
tat vt christi vestigia diligēter inspiciat et sequi fer-
uenter studeat. Post se cruce signatus est vt aduer-
sa quelibet illata ab aliis clementer p deo toleret.
Ante se crucē gerit vt ppria peccata lugeat. post se
vt aliorū etiā cōmissa p cōpassionē defleat / et se me-
diū inter deum et peccatōrē constitutū esse sciat / nec

ab orōne: nec ab oblatione sancta torpescat/ bonae
gratiā z misericordiā impetrare mereatur. **E**nī sa-
cerdos celebrat/ deū honorat/ āgelos letificat/ ecclē-
siam edificat/ viuos adiuuat/ defunctis requiē pre-
stat/ et sese omnīū bonorum participem efficit.

Interrogatio de exercitio ante communionem
Capitulum. vi.

Quam tuam dignitatem dñe z meā vtilitatē pen-
so: valde cōtremisco z in mēpso cōfundor. Si
enim nō accedo: vitā fugio: z si indigne me ingesse-
ro offensam incurro. Quid ego faciā de? me? auxi-
liator meus/ z cōsiliator in necessitatibus? Tu doce
me viā rectā, ppone breue aliquod exercitium sacre
cōioni cōgruū. Utile est enī scire qualiter. s. deuote
ac reuerēter tibi pparare debeā cor meū ad recipiē-
dum salubriter tuum sacramētum seu etiā celebra-
dum tam magnum z diuinum sacrificium.

De discussione proprie conscientie et emenda-
tionis proposito. Capitulum. vii.

Super oīa cū summa humilitate cordis z suppli-
ci reuerētis cū plena fide z pia intētiōe hono-
ris dei ad hoc sacramentum celebrandum tractan-
dum: z sumendum: oportet dei accedere sacerdotē.
Diligenter examina cōsciētiam tuā z pro posse tuo
vera ptritōne z humili cōfessione eā nuda z clarifi-
cata vt nil graue habeas aut scias quod te remor-
deat z liberū accessum impediāt. Habeas displicētiā
olimpctōz tuoz in generali/ z pquotidianis excessi-
bus magis in speciali doleas gemas/ z si tēpus pas-
titur deo in secreto cordis cunctas confitere passio-
num tuarū miseras. Ingemisce z dolo q̄ adhuc ita

carnalis sis et mundanus tam imortificatus a passionibus / tam plenus concupiscentiarum motibus / tam incustoditus in sensibus exterioribus / tam sepe multis vanis fantasmatibus implicatus / tam multum inclinatus ad exteriora / tam negligens ad interiora / tam levis ad risum et dissolutionem / tam durus ad fletum et compunctionem / tam promptus ad laxiora et carnis comoda / tam segnis ad vigorem et ferocem / tam curiosus ad nova audienda et pulchra intuentia / tam remissus ad humilia et abiecta amplectenda / tam cupidus ad multa habenda / et tam parcus ad dandum / tam tenax ad retinendum / tam inconsideratus in loquendo / tam incontinens ad tacendum / tam incompotus in moribus / tam importunus in scribis / tam effusus super cibum / tam surdus ad dei verbum / tam velox ad quietem / tam tardus ad laborem / tam vigilans ad fabulas / tam somnolentus ad vigilias sacras / tam festinus ad finem / tam vagus ad attendendum / tam negligens in horis persolvendis / tam tepidus in celebrando / tam aridus in concinendo / tam cito distractus / tam raro tibi bene collectus / tam subito commotus ad iram / tam facilis ad alterius displicentiam / tam propius ad iudicandum / tam rigidus ad arguendum / tam letus ad prospera / tam debilis in adversis / tam sepe multa bona proponens et modicum ad effectum perducens. His et aliis defectibus tuis cum dolore et magna displicentia proprie infirmitatis confessis ac deploratis firmum statue propositum semper emendandam vitam tuam et in melius proficiendi. Deinde copiosa resignatione et integra voluntate offer teipsum in honorem nominis mei in ara cordis tui collocasti perpetuum. corpus tuum scilicet et animam michi fideliter committendo quatenus sic digne merearis ad offerre

dum deo sacrificiū accedere et sacramentū corporis
mei salubriter suscipere. Nō est enī oblatio dignior
et satisfactio maior pro peccatis diluendis q̄ setp̄m
pure et integre cū oblatione corporis christi i missa
et in cōione deo offerre. Si homo fecerit quod in se
est et vere penituerit: quotienscūq; p venia et gratia
ad me accesserit vno ego dicat dñs: quia nolo more
tem peccatoris: sed magis vt conuertat et viuat: quo
niam peccatorum suorum non recordabor ampli⁹:
sed cuncta sibi indulta erunt.

**De oblatione christi in cruce et propria resigna
tione.**

Capitulum. viii.

Sicut ego me ipsum expansis in cruce manib⁹
et nudo corpore pro peccatis tuis deo patri spō
te obtuli: ita vt nichil in me remaneret quin totum
in sacrificium diuine placationis transierit: ita de
bes et tu temetipsum michi voluntarie in oblationē
puram et sanctā quotidie in missa cum omnibus vi
ribus et affectibus tuis/quāto intumius vales offer
re. Quid magis ad te requiro q̄ vt, te studeas mi
chi ex integro resignare? Quicquid preter teip̄m
das nichil curo: quia nō quero datum tuum sed te.
Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis preter me
ita nec michi placere poterit quicquid dederis te non
oblato. Offer te michi et da te totū p deo et erit acce
pta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri/pro te
dedi etiā totū corpus meū et sanguinē in cibū vt to
tus tuus essem et tu me⁹ pmaneres. Si aut in teip̄o
steteris nec sponse te ad voluntatem meam obtule
ris: non est plena oblatio nec integra erit inter nos
vniō. Ideo omnia opera tua pcedere debet sponta

nea tui ipsius in manus dei oblatio si libertate consequi vis et gratiam. Ideo tam pauci illuminati et liberi intus efficiuntur/quia seiplos ex toto abnegare ne scilicet est firma scientia mea nisi quis renunciaverit omnibus non potest meus esse discipulus. Tu ergo si optas meus esse discipulus offer teipsum michi/cum omnibus affectibus tuis.

¶ Quod nos et omnia nostra deo debemus offerre et pro omnibus orare. Capitulum. ix.

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et in terra. Desidero meipsum tibi in spontaneam oblationem offerre et tuus perpetue permanere. Domine in simplicitate cordis mei offero meipsum tibi hodie in servum sempiternum/in obsequium et sacrificium laudis perpetue. Suscipe me cum hac sancta oblatione tui preciosi corporis quam tibi hodie in presentia angelorum invisibiliter assistentium offero ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutem. Dñe offero tibi omnia peccata et delicta mea que commisi coram te et sanctis angelis tuis a die quo promisi peccare potui usque ad diem hanc super placabilem altari tuo/ut tu omnia pariter incendas et conturbas igne caritatis tue et deleas universas maculas peccatorum meorum et consciam meam ab omni delicto emundes et restituas michi gratiam tuam quam peccando amisi omnia michi plenarie indulgendo et in osculum pacis me misericorditer assumendo. Quid possum agere pro peccatis meis/nisi humiliter ea confitendo et lamentando et tuam propitiationem incessanter deprecando. Deprecor te exaudi me propitius ubi assisto coram te deus meus. Omnia peccata mea michi maxime displicent. Nolo ea unquam

amplius ppetrare sed pro eis deleo et dolebo quia
vixero/paratus penitentiam agere et pro posse satisfacere.
Dimitte michi deus. dimitte michi peccata
mea propter nomen sanctum tuum salua animam meam quam
precioso sanguine redemisti. Ecce committo me misere
ricordie tue: resigna me in manibus tuis: age mea
cum secundum bonitatem tuam non secundum meam malitiam et iniqui
tatem. Offero etiam tibi omnia bona mea: quis valde
paucis et imperfectis ut tu ea emendes et sanctifices ut ea
grata habess et accepta tibi facias et semper ad mell
ora trahas necnon ad beatum et laudabilem finem me progre
ssum et inutilem hominationem producas. Offero quoque
tibi omnia desideria deuotorum necessitates parentum
amicorum fratrum: sororum omniumque carorum meorum et eorum qui
michi vel aliis propter amorem tuum benefecerunt: et de
orationes et missas pro se suisque omnibus dicta a me desi
derauerunt et petierunt siue in carne adhuc viuunt siue
iam seculo defuncti sint ut omnes sibi auxilium gratie tue
opem consolationis protectionem a periculis liberationem
a penis aduenire sentiant: et ut ab omnibus malis ere
pti gratias tibi magnificas laudes persoluant. Offero
etiam tibi preces et hostias placationis pro illis specialiter
qui me in aliquo leserunt: contristauerunt aut vitio
perauerunt vel aliquod damnum vel grauiorem intulerunt
pro his quoque omnibus quos aliqui contristant contribulant
grauant et scandalizant verbis factis scienter et igno
ranter ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra
et mutuas offensiones. Effrae domine a cordibus nostris
omnem suspicionem indignationem iram et disceptationem
et quicquid potest caritatem ledere et fraternam dilectionem
minuere. Misere misere domine misericordiam tuam poscimus

et ibi da gratiam indigentibus et fac nos tales existere ut sumus
digni gratia tua perfrui et ad vitam perficiamur eternam. Amen
¶ Quod sacra communio de facili non est relin-
quenda. Capitulum. x.

E Requenter recurrendum est ad fontem gratie et
diuine misericordie ad fontem bonitatis et to-
tus puritatis quatenus a passionibus suis et vitis
curari valeas et contra vniuersas tentationes et fallas
cias dyaboli fortior atque vigilatior effici merearis.
Inimicus sciens fructum et remedium in axima in sa-
cra comunione positum omni modo et occasione ni-
titur fideles et deuotos quantum preualet retrahere et la-
pedire. Cum enim quidam sacre comunione se aptare dispo-
nunt peiores sathane inuersiones patiuntur. Ipse enim
neque spiritus ut in iob scribitur venit inter filios dei ut
solita eius nequitia pertubet aut timidos nimium
reddat et perplexos quatenus affectum eorum minuat vel
fidem impugnando auferat si forte aut oino comunione
relinquant aut christum accedant. Sed non est quicquam
curandum de versutis et fantasie illius quantum li-
bet turpibus et horridis sed cuncta fantasmata in ca-
put eius sunt torquenda. Contemnendus est miser et de-
ridendus nec propter insultus eius et commotiones
quas suscitatur sacra est obmittenda munio. Sepe
etiam impedit nimia solitudo pro deuotione huiusmodi et anxie-
tates quidam de confessione facienda. Terge semper nihil
sapientiam et depone anxietatem et scrupulum quia gratia
dei impedit et deuotionem mentis destruit. Propter alia
quam primum tribulationem vel grauitatem sacram ne dimittas
comunione sed vade citius confiteri et omnes offensiones
alios libenter indulge. Si vero tu aliquem offendis

si ueniam huius in te precare. et deus libenter indul-
 gebit tibi. Quid prodest diu tardare confessionem aut
 sacram differre communionem? Expurga te cum primis expue
 velociter uenenum: festina accipere remedium et sentis
 ea melius quam si diu distuleris. Si hodie propter istud
 dimittis cras forsitan illud magis eueniet et sic diu
 posses a communione impediri et magis ineptus fieri.
 Quanto ergo citius uales: a presenti grauitate et in-
 ertia te excutias: quia nichil importat diu anxiam
 diu cum tribulatione transire et ob quotidiana obstacu-
 la se a diuinis sequestrare. Immo plurimum nocet diu com-
 munionem procelare nam et graue torpore consuevit inducere.
 Prothodolo quidam tepidi et dissoluti moras com-
 fitendi libenter accipiunt et communionem sacram idcirco
 differre cupiunt ne ad maiorem sui custodiam se
 dare teneant. Huiusmodi modicam caritatem et debilem de-
 uotionem habet qui sacram communionem tam faciliter post-
 ponit. Quam felix ille et deo acceptus habetur qui sic ui-
 uit et tali puritate conscientiam suam custodit ut et omni-
 die comitari paratus et bene affectatus esset si ei lice-
 ret et sine nota agere posset. Si quis interdum ab-
 stinet humilitatis gratia aut legitima impediante
 causa laudandus est de reuerentia. Si autem tor-
 por obrepserit seipsum excitare debet et facere quod
 in se est et omnis aderit desiderio suo pro bona volun-
 tate quam specialiter respicit. Quia uero legitime prepe-
 ditus est habebit semper bonam uoluntatem et piam inten-
 tionem comendandi et sic non carebit fructu sacramenti.
 Potest enim quilibet deuotus omni die et omni hora ad
 spiritualem christi communionem salubriter et sine prohibi-
 tione accedere et tamen certis diebus et statuto tempore

corpus sui redēptoris cū affectuosa reuerētia sacramentaliter debet suscipere et magis laudē dei et honorē p̄tendere q̄ suā consolationē q̄rere. Nā toties mystice cōcat et inuisibiliter reficiē quoties icarnas tōis xp̄i misteria passionēq; deuote recolit et i amore ei⁹ accenditur. Qui aliter se nō preparat nisi instante festo vel cōsuetudine compellente sepius impars erit. Beatus qui se dñō in olocustum offert quotiens celebrat aut communicat. Non sit in celebrando nimis prolixus aut festinus s; serus bonum communem modū cum quibus uiuit. Non debes aliis generare molestiam et tedium sed communem seruāuiam scōm malozum institutionem et potius aliozum seruire utilitati q̄ pprie deuotioni vel affectui.

¶ Quod corpus christi et sacra scriptura maxime sunt anime fideli necessaria. **Capitulum. xi.**

O Dulcissime domine iesu q̄ta est dulcedo deuote anime te cū epulantis in conuiuiū tuo ubi et non alius cibus manducandus proponitur nisi tu vnicus dilectus eius super omnia desideria cordis eius desiderabilis. Et michi quidem dulce foret in presentia tua ex intimo affectu lacrimas fundere: et cum pia magdalena pedes tuos lacrimas irrigare. Sed ubi est hec deuotio: ubi lacrimarum sanctarū copiosa effusio? Certe in conspectu tuo et sanctorum angelozum tuozum totum cor meū ardere deberet et ex gaudio flere. Nā habeo enī te in sacramento vere p̄sensetē: q̄uis aliena specie occultatum. Nā in propria et diuina claritate te conspiciere oculi mei ferre non possent: sed nec totus mundus in fulgore gl̄ie

maiestatis tue subsisteret. In hoc ergo libecillitati mee psulis q te sub sacramēto abscondis. Habeo vero et adoro quē angeli adorāt in celo: sed ego adhuc interim in fide illi autem in specie et sine velamine. Ne oportet esse contentum in lumine vere fidei et in ea ambulare donec aspirat dies eterne claritatis et vmbre figurarū inclinētur. Cū autē venerit quod pfectū est cessabit vñs sacramentorū: qz beati i gloria celesti non egēt medicamine sacramentali: gaudēt enī sinē fine in presentia dei facie ad faciē gloriā eius speculātes et de claritate in claritatem abyssalis deitatis transformati gustant verbū dei carnē factū sicut fuit ab initio et manet in eternū. Demorhor mirabilis grane michi sit tediu etiam quolibet spūale solatium quia qdū dñm meū aperte in sua gloria non video p nichilo duco omne quod in mēdo cōspicio et audio. Testis es tu michi deus q nulla potest me res consolari nulla creatura quietare nisi tu deus meus quē desidero eternaliter contemplari. Sed non est hoc possibile durante me in hac mortalitate. Ideo oportet vt me ponam ad magnā patientiam et meipm in omni desiderio tibi submittam. Nam et sancti tui dñe qui tecum iam in regno celozū exultāt: in fide et patientia magna dum viderent aduentū glorie tue expectabant. Quod illi crediderūt ego credo quod illi sperauerūt ego spero quo illi puenerūt p gratiā tuā me venturū confido. Ambulabo interim in fide exemplis confortatus sanctozū. Habeo etiam libros sanctos pro solatio et vite speculo: atqz sup hec omnia sanctissimū corp⁹ tuū p singulari remedio et refugio. Duo nāqz

michi necessaria permaxime sentio in hac vita si-
ne quibus michi importabilis foret ista miserabi-
lis vita. In carcere corporis huius detentus duobus
me egere fateor cibo. s. et lumine. Dediti itaq; mi-
chi infirmo sacrum corpus tuum ad refectionem mentis
et corporis et posuisti lucernam pedibus meis verbum
tuum. Sine his duobus bene vivere non posse: nam ver-
bum dei lux anime mee: et sacramentum tuum panis
vite. Hec possunt etiam dici mense tue hinc et inde i
gazophilacio sancte ecclesie posite. Una mensa est
sacri altaris habens panem sanctum. i. corpus christi pre-
ciosum. Altera est diuine legis continens doctrinam
sanctam/erudiens fidem rectam et firmiter usque ad in-
teriora valeamus ubi sunt scripta scriptorum producere. Gra-
tias tibi domine iesu lux lucis eterne pro doctrine sacre
mensa quam nobis per seruos tuos prophetas et apostolos
et aliosque doctores ministrasti. Gratias tibi crea-
tor et redemptor hominum qui ad declarandum toti mun-
do caritatem tuam cenam parasti magnam in qua non agnoscit
typicum: sed tuum sanctissimum corpus et sanguinem
proposuisti adducendum letificans omnes fideles communi
sacro et calice inebrians salutaris: in quo sunt omnes de-
lectatione paradisi/et epulantur nobiscum angeli sancti/sed
suauitate feliciores. Quod magni et honorabile est of-
ficiu sacerdotum quibus datum est officium maiestatis
verbis sacris consecrare labris benedicere mani-
bus tenere/ore proprio sumere/et ceteris ministrare.
Quod minime debent esse manus ille. Quod puri omnes
Quod sanctum corpus Quod immaculatum erit cor sacra-
dotis/ ad quem totiens ingreditur auctor puritas
tis. Ex ore sacerdotis nichil nisi sanctum: nichil ali-

Et honestum et utile pcedere debet verbū qui tam se
pe christi accipit sacramentū. Oculi eius simplices
et pudici qui christi corpus solent intueri. Manus
pure in celsi eleuate que creatorem celi et terre so
lent contrectare. Sacerdotibus specialiter in lege
dicit. Sancti estote quoniā ego sanctus sum domi
nus deus vester. Adiunget nos gratia tua omnipot
ens deus ut qui officium sacerdotale suscipim⁹ di
gne ac deuote tibi in omni puritate et conscientia bo
na famulari valeamus. Et si non possumus in tan
ta innocentia vi te conuersari ut debemus: concede
nobis tamen digne flere mala que gessimus: ut in
spīritu humilitatis ac bone voluntatis proposito tibi
feruentius de cetero deservire valeamus.

¶ Quod magna diligētia se debeat cōmunicat⁹
nus christo pparare. Cpm. xli.

Ego sum puritatis amator et dator omnis sana
citatis. Ego cor purum quero et ibi est locus
requietionis mee. Para michi censculum grande
stratum et faciam apud te pascha cū discipulis meis.
Si vis ventam ad te et apud te maneam expurga
vetus fermentum et munda cordis tui habitaculum.
Exclude totū seculū et oēm viciōrū tumultum. sede
tanq̃ passer solitarius in tecto et cogita excessus tu
os in amaritudine anime tue. Omnis nāq; amans
suo dilecto amatori optimū et pulcherrimum pparat
locū quis in hoc cognoscitur affectus suscipiētis di
lecti. Scito tamen te nō posse satisfacere huic pre
paratiōi ex merito tue actionis etiā si per integrum
annū preparares et nichil aliud in mente haberēs
si ex sola pietate et gratia mea permittaris ad mē

sam meā accedere ac si mendicus ad prandium voca-
 retur diuinus: et ille nichil aliud habeat ad retribuen-
 dum beneficiis eius nisi se humiliando et re gratia-
 do. Fac quod in te est et diligenter facito non ex con-
 suetudine: non ex necessitate: sed cum timore et reue-
 rentia et affectu accipe corpus dilecti dñi dei tui di-
 gnantis ad te venire. Ego sum qui vocauit ego iussu
 fieri ego supplebo quod tibi deest veni et suscipe me.
 Cum gratiam deuotionis tribuo gratias age deo
 tuo: non quia dignus es: sed quia tuus misertus sum.
 Si non habes sed magis aridus te sentis: insiste ora-
 tionem ingemisce et pulsa: nec desistas donec mereas
 vis mucam aut guttā gratie salutaris accipere. Tu
 mei indiges non ego tu indigeo. Nec tu me sanctifi-
 care venis sed ego te sanctificare et meliorare venio.
 Tu venis ut ex me sanctificeris et michi vnarius ut
 nouam gratiam recipias et de nouo ad emendatio-
 nem accendaris. Noli negligere hanc gratiā sem-
 per prepara cū omni diligentia cor tuū et introduc
 ad te dilectū tuū. Oportet aut ut non solum te ppareas
 ad deuotionē ante cōmunionē: sed ut etiā te sollicitè
 conserues in ea post sacramenti perceptionem: nec
 minor custodia post exigitur quā deuota preparatio
 prius. Nam bona postmodū custodia optima iterū
 est preparatio ad maiorem gratiam consequendam.
 Ex eo quippe valde indispositus quis reddat si sta-
 tim fuerit nimis effusus ad exteriora solatia. Caue
 a multiloquio mane in secreto et frui deo tuo. Ipsum
 enim habes quem totus mundus tibi auferre non po-
 test. Ego sum cui te totū dare debes ita ut iam vlti-
 non in te: sed in me absque omni sollicitudine viuas.

Quod toto corde anima deuota christi vnionem
in sacramento affectare debet. **Capitulum. xlii.**

Quis michi det dñe vt inueniam te: solum ⁊ ap-
eriam tibi totum cor meū ⁊ fruor te sicut deside-
rat anima mea et iam me nemo despiciat nec vlla
creatura me moueat vel respiciat: s; tu solus michi
loquaris ⁊ ego tibi: sicut solet dilect⁹ ad dilectū loq̃
⁊ amic⁹ cū amico cōtutari. Hoc oro hoc desidero vt
tibi tot⁹ vniar ⁊ cor meū ab oib⁹ creatis reb⁹ abstra-
ham magisq; p̃ sacrā cōlonē ac frequētē celebratio-
nē celestia ⁊ etna sapere discā. Ah dñe deus quādo
ero tecum totus vnitus ⁊ absorptus meiq; totaliter
oblitus. Tu in me ⁊ ego ī te ⁊ sic nos pariter inuicē
manere concede. Vere tu es dilectus meus electus
ex nulib⁹ in quo cōplacuit aīe mee habitare oībus
diebus vite sue. Vere tu pacificus meus in quo pax
summa ⁊ requies vera extra quē labor ⁊ dolor ⁊ in-
finita miseria. Vere tu es deus absconditus: ⁊ consi-
liū tuū nō est cū impis sed cū humilibus ⁊ simplici-
bus sermo tuus. **Q**uā suavis est dñe spūs tuus: quī
vt dulcedinē tuā in filios demonstrares pane sua-
nissimo de celo descendente illos reficere dignaris
Vere non est alia natio tā grādīs que habeat deos
appropinquātes sibi sicut tu deus noster. ades vnī-
uersis fidelibus tuis. quibus ob quotidianum sola-
tū ⁊ cor erigendū in celū te tribuis ad edendum et
fruendū. Que est enī alia gēs tā inclita sicut plebs
christiana: aut q̃ creatura sub celo tā dilecta vt aīa
deuota ad quā ingredī deus vt pascat eā carne sua
gloriosa: **Q** ineffabilis gratia o admirabilis digna-
tio o amor imēsus hōī singulariter ip̃sū. Sed qd

retribuam tibi pro gratia ista / pro caritate tam cari-
mā. Non est aliud quod gratius donare queā : q̄
ut cor meū deo meo totaliter tribuam ⁊ intime con-
iungam. Tunc exultabunt omnia interiora mea.
cum p̄fecte fuerit unita deo anima mea. Tūc dicet
michi si tu vis esse mecum ego volo esse tecum. Et
ego respondebo illi. Dignare dñe manere mecum
ego volo libenter esse tecum. Hoc est totum dñdes-
rium meum ut cor meum tibi sit unitum.

¶ De quorūdam deuotorū ardentē desiderio ad
corpus christi. Capitulum. xiiii.

O Quā magna multitudo dulcedinis tue domi-
ne quā abscondisti timentibus te. Quādo re-
cordor deuotoꝝ aliquoꝝ ad sacramētum tuum dñe
cum maxima deuotione ⁊ affectu accedētium tunc
sepius in meipso confundor ⁊ erubesco q̄ ad altare
tuum ⁊ sacre cōionis mēsaꝝ tā tepide ⁊ frigide acce-
do: q̄ ita aridus ⁊ sine affectiōe cordis maneo et q̄
nō sum totaliter accēsus corā te deo meo nec ita ve-
hemēter attractus ⁊ affectus sicut multi deuoti fue-
runt q̄ p̄e nimo desiderio cōionis ⁊ sensibili cordis
amore ⁊ fletu se nō potuerunt cōtinere s; ore cordis
⁊ corporis pariter ad te deū fontē viuū medullitus
inhabitāt suā esurientem nō valentes aliter tēperare
nec satiare nisi corp⁹ tuū cū omni iocunditate ⁊ spūa-
li auiditate accepissent. ¶ Vera ardēs fides eoꝝ p̄-
babile existēs argumētū sacre p̄sentie tue. p̄stienti
veraciter cognoscit dñm suum in fractione panis:
quorū cor tam valide ardet in eis de lesu ambulante
cum eis. Longe est a me sepe talis affectus et deu-
tio tam vehemens ardor et amor. Esso michi pro-

placitum leui bone dulcis et benigne et cōcedere pauperi
mēdico tuo vel iterdā modicum de cordiali affectu
amoris tui in sacra cōlone sentire ut fides mea ma
gis cōualeſcat: spes i bonitate tua p̄ficiat et caritas
semel p̄fecte accensa et celeste māna expta nunq̄ de
ficiat. Potēs ē autē mīa tua etiā grām desideratā
nichil p̄stare et in spū ardoris cum dies beneplacitū
tui aduenerit me clementissime visitare. Etenī licet
tāto desiderio tā specialitū deuotoꝝ tuoz non ardeo
tū de gratia tua illū magni inflāmati desiderii des
derium habeo orans et desiderans omnium talium
seruidozū amatoꝝ tuozū participē me fieri ac eozū
sancto consortio annumerari.

¶ Quod gratia deuotionis humilitate et submissio
abnegatione acquiritur. Capitulum. xv.

Oportet te deuotionis grām instāter querere:
indefinēter petere: patiēter et fiducialiter expe
ctare / gratanter recipere / humiliter conseruare / stu
diose cum ea operari / ac deo tēpus et modū superne
uiscitationis donec ueniat cōmittere. Humiliare pre
cipue te debes cū parum aut nichil deuotionis inte
rius sentis sed non nimis deficis: nec inordinate con
tristari. Dat sepe deus in vno breui momēto qđ lon
go negauit tēp. Da etiam qñq; in fine qđ in princi
pio oratiōis largiri distulit. Si semp esto grā dare
tur et pro toto adesset nō esset infirmo hōi bene pos
sibile. Propterea in bona spe et humili patientia
expectāda est deuotiōis gratia. Libet tū et peris tuis
imputa cū nō datur vel etiā occulte tollitur. Modū
cū qñq; est qđ gratiā impedit et abscondit. si tū mo
dicū et nō potius grande vici debeat qđ tantū bonū

phibet. Et si hoc spm modicū vel grāde amoueris
 ē perfecte viceris erit quod petisti. Statim nāq; ve
 te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro
 tuo libitu seu velle q̄sieris s; integre te in ipso posue
 ris vn̄tam te inuenies / et paccatū. qz nil ita bene sa
 p̄et et placebit sicut beneplacitū diuine voluntatis.
 Quisquis ergo int̄tionē suā simplici corde sursum
 ad deū leuauerit seq; ab oī inordinato amore seu di
 sp̄icētia cuiuslibet rei create euacuauerit aptissim⁹
 gr̄e percipiēde ac dignus deuotionis munere erit.
 Dat enim dñs ibi benedictionē suā ubi vasa vacua
 inuenit. Et quāto p̄fectius quis infimis renūcia
 uerit et magis sibiipsi p̄ contemptum sui morit: tanto
 gratia celerius venit / copiosius intrat / et altius libe
 rā cor eleuat. Tunc videbit et affluet et mirabit et di
 latabit cor eius in ipso qz manus dñi cū eo / et ipse se
 posuit totaliter in manu eius vsq; in seculum. Ecce
 sic benediceſt homo qui querit deū in toto corde suo
 nec inmanū accipit animā suā. Hic in accipiēdo sa
 crā eucharistiā magnā p̄meret diuine vn̄ionis gra
 tiā. qz non respicit ad p̄palam deuotionem et conso
 lationem / sed ad dei gloriā et honorem.

¶ Quod necessitates nostras christo aperire et ei⁹
 gratiam postulare debemus. Lpm. xvi.

O dulcissime atq; amantissime dñe quem nunc
 deuote desidero suscipere in scis infirmitatem
 meam et necessitatem quam patior: in quantis ma
 lis et vitiis laceo q̄ sepe sum grauatus / t̄tatus / tur
 battis et inquinatus. Pro remedio ad te venio pro
 p̄solatione et subleuamēte te de p̄cor. Ad oīa scientē
 loquor cui manifesta sunt oīa interiora mea / et q̄ lo

placius lesu bone dulcis et benigne et cōcedē pauperi
mēdico tuo vel iterdā modicum de cordiali affectu
amoris tui in sacra cōlone sentire ut fides mea ma
gis cōualeſcat: spes i bonitate tua p̄ficiat et caritas
semel p̄fecte accensa et celeste māna expta nunq̄ de
ficiat. Potēs ē autē mia tua etiā grām desideratā
michi p̄stare et in spū ardoris cum dies beneplaciti
tui aduenerit me clementissime visitare. Etenī licet
tāto desiderio tā specialit̄ deuotoz tuoz non ardeo
tū de gratia tua illi⁹ magni inflāmati desiderii des
derium habeo orans et desiderans omnium talium
feruidozū amatoz tuozū participē me fieri ac eozū
sancto consortio annumerari.

¶ Quod gratia deuotionis humilitate et suūpino
abnegatione acquiritur. Capitulum. xv.

Oportet te deuotionis grām insistēter querere;
indessinēter petere: patiēter et fiducialit̄ expē
tare / gratanter recipere / humiliter conseruare / stu
diose cum ea operari / ac deo tēpus et modū superne
uiscitationis donec ueniat cōmūtare. Humiliare p̄e
cipue te debes cū parum aut nichil deuotionis inte
rius sentis sed non nimis desici: nec inordinate con
tristari. Dat sepe deus in vno breui momēto qđ lon
go negauit tēpe. Da etiam qñq; in fine qđ in princi
pio oratiōis largiri distulit. Si semp cōto grā dare
tur et pro toto adesset nō esset infirmo hōi bene pos
sibile. Propterea in bona spe et humili patientia
expectāda est deuotiōis gratia. Tibi tñ et peris tuis
imputa cū nō datur vel etiā occulte tollitur. Modi
cū qñq; est qđ gratiā impedit et abscondit. si tñ mo
dici et nō potius grande vici debeat qđ tantā bonā

phibet. Et si hoc ipsum modicum vel grāde amoueris
 e perfecte viceris erit quod petisti. Statim nāq; vt
 te deo ex toto corde tradideris nec hoc vel illud pro
 tuo libitu seu velle q̄sieris s; integre te in ipso posue
 ris vntum te inuenies / r paccatū. qz nil ita bene sa
 pter r placebit sicut beneplacitū diuine voluntatis.
 Quisquis ergo intētionē suā simplici corde sursum
 ad deū leuauerit seq; ab ol inordinato amore seu di
 splicetia cuiuslibet rei create euacuauerit aptissim⁹
 gfe percipiede ac dignus deuotionis munere erit.
 Dat enim dñs ibi benedictionē suā vbi vasa vacua
 inuenerit. Et quāto pfectius quis infimis renūcia
 uerit r magis sibi ipsi p contemptum sui morit: tanto
 gratia celerius venit / copiosius intrat / r altius libe
 rri cor eleuat. Tunc videbit r affluet r mirabit r di
 latabit cor eius in ipso qz manus dñi cū eo / r ipse se
 posuit totaliter in manu eius vsq; in seculum. Ecce
 sic benediceſ homo qui querit deū in toto corde suo
 nec immanū accipit animā suā. Hic in accipiendo sa
 crā eucharistiā magnā pmereſ diuine vnionis gra
 tiā. qz non respicit ad ppriam deuotionem r conso
 lationem / sed ad dei gloriā r honorem.

¶ Quod necessitates nostras christo aperire r ei⁹
 gratiam postulare debemus. Lpm. xvi.

O dulcissime atq; amantissime dñe quem nunc
 deuote desidero suscipere in scis infirmitatem
 meam r necessitatem quam patior: in quantis ma
 lis r vitiis laceo q̄ sepe sum grauatus / tētatus / tur
 batus r inquinatus. p̄ro remedio ad te venio pro
 consolatione r subleuamine te deprecor. Ad olā scientē
 loquor cui manifesta sunt olā interiora mea / r q̄ ſeo

his potes me pfecte solari & adiuuare. Tu scis qui
 bus indigeo pre omnib⁹ / & q̄to paup sum i virtutib⁹.
 Ecce sto atete paup & nud⁹ gr̄am postulās & miā
 plorās. Refice esuritē mēdicū tuū: accēde frigidū
 tatē meā igne amoris tui / illūna cecitatē meā clarī
 tate p̄sentie tue. Terte michi om̄ia terrena in amas
 ritudinē: om̄ia graua & p̄ria in patiētiā: ola infirma
 & creata in cōtēptū & obliuionē. Erige cor meū ad te
 in celū: & ne dimittas me vagari sup̄ terrā. Tu sol⁹
 michi ex hoc iā dulcescas vsq; in seculū: q̄ tu solus
 cibus & potus me⁹ amor me⁹ & gaudiū meū: dulces
 do mea et totū bonū meū. Et inam me totaliter ex
 tua p̄sentia accendas: cōbures: & in te trāsmutes: vt
 vn⁹ tecū efficiar sp̄s p̄ gr̄as lterne vnionis & liquo
 factionē ardētis amoris. Ne patiaris me ieiunū
 et aridū a te recedere s; opare meū misericōrditer
 sicut sepius operat⁹ es cū sanctis tuis mirabiliter.
 Quid mirū si totus ex te ignescerē & in meipso defi
 cerē cū sis ignis semp ardēs & nunq̄ deficiēs / amor
 corda purificans & intellectum illuminans.

**De ardenti amore & vehementi affectu suscipien
 di christum. Glor discipulis. Ep̄m. xvii.**

Quam summa deuotione & ardētī amore cū toto
 cordis affectu & feruore desidero te domine sus
 cipere quēadmodū multi sancti et deuote p̄sone in
 edican̄do te desiderauerunt / qui tibi maxime in san
 ctitate vite placuerūt / & in ardētissima deuotiōe fue
 runt. O deus me⁹ amor etern⁹ totū bonū meū felī
 citas interminabilis cupio te suscipere cū vehemen
 tissimo desiderio & dignissima reuerentia quā aliq̄s
 scōp vnq̄ habuit & sentire potuit. Et licet indign⁹

sum' oia illa sentimēta deuotionis h'c tibi offero. tibi
 totū meū cordis affectū ac si oia illa gratissime inflā
 mata desiderio solus haberē. Sed et q'cūq; pōt pia
 mens cōcipere et desiderare: hec oia tibi cū sūma re
 uerētia ueneratione ac intimo fauore p'beo et offero.)
 Nichil opto nichil referuare sed me et oia mea tibi
 sponte et libētissime imolare. Dñe deus meus crea
 tor meus et redēptor me⁹: cū tali affectu: reuerentia
 laude et honore: cū tali gratitudine dignitate et amo
 re: cum tali fide: spe et puritate te affecto hodie susci
 pere sicut te suscepit et desiderauit scīssima mater
 tua glorioſa & go maris qm angelo euāgelizāti sibi
 incarnatiōis mysteriū hūiliter et deuote r'ndit. Ecce
 ancilla dñi fiat michi scdm & bā tuū. Et sicut beat⁹
 p'curſor tu⁹ excellētissim⁹ scōrū Iohannes baptista
 in p'ſia tua letabund⁹ exultauit in gaudio spūs scī
 dñi adhuc maternis clauderet uisceribus / et postmo
 dū cernēs inter hoīes iesuz ābulantē valde se humi
 liās deuoto cū affectu dicebat. Amicus autē sponsi
 q' stat et audit cū gaudio gaudet propter vocē sponsi
 sic et ego magnis et sacris desideriis opto inflāmarī
 et tibi ex toto corde meipsum p'sentare. Unde et oīm
 deuotoꝝ cordiū inbilationes ardētes affectus: men
 tales excessus ac spūales illuminationes et celicas
 uisiones tibi offero et exhibeo cū oīb⁹ uirtutibus et
 laudib⁹ ab oīni creatura in celo et in terra celebratis
 et celebrādis p me et oīb⁹ michi in orōne cōmēda
 tis quaten⁹ ab oīb⁹ digne lauderis et l'petuū gl'ifi
 ceris. Accipe vota mea dñe de⁹ me⁹ et desideria in
 finite laudatiōis et imēse bñdictiōis q' tibi sm multi
 tudinē ineffabilis magnitudinis tue iure debetur:

De tibi reddo et reddere desidero p singulos dies
et in omnia tēpor atq ad reddendū meā tibi gra-
tias ⁊ laudes omēs celestes spūs ⁊ cunctos fideles
tuos p cibis ⁊ affectibus inuito et exoro. Laudēt te
vniuersi populi: tribus ⁊ lingue ⁊ sanctum ac mellī
flui nomē tuū cū summa iubilatione ⁊ ardētī deu-
tione magnificent. Et quicūq reuerenter ac deuotē
te altissimū sacramētū tuum celebrāt ⁊ plena fide
recipiunt: gratiam ⁊ misericordiā apud te inuenire
mereant ⁊ p me pctōre supplicis exorēt. Cūq opta-
ta deuotione ac fruibili vnione potiti fuerint ⁊ bene
consolatis mirifice relecti et de sacramenta celesti
abcesserint mei pauperis recordari dignentur.

¶ Quod homo non sit curiosus scrutator sacramē-
ti: sed humilis imitator xpī/ subdendo sensum suum
sacre fidei.

Capitulum. xviii.

¶ Quidē est tibi a curiosa ⁊ inutili pscrutazione
hui⁹ pfundissimi sacramēti si nō vis in dubita-
tionis pfundum demergi. Qui scrutator ē maesta-
tis: opprimet a gloria. Plus valet de⁹ opari q̄ ho-
mo itelligere pōt. Tolerabilis pia ⁊ hūilis inq̄siti-
o veritatis parata semp doceri ⁊ p sanas patrū sūas
studēs ābulare. Beata simplicitas q̄ difficiles q̄siti-
onū relinq̄t vias ⁊ plana ac firma pgit semita mā-
datorū dei. Multi deuotionē pdiderūt dum altiora
scrutari voluerunt. Fides a te exigit ⁊ sincera vita:
nō altitudo intellectus neqz pfunditas misteriorū
dei. Si nō itelligis nec capis q̄ infra te sunt quō cō-
prehēdes ea q̄ supra te sunt? Subde te deo ⁊ hūilia
sensem tuū fidei ⁊ dabit tibi scē lūmē. put tibi fue-
rit vtile ac necessariū. Quidā grauitē tētantur de

Ide ac sacramēto/ s; nō est hoc ipse sputandū s; po-
 tius limico. Noli curare/ noli disputare cū cogita-
 tionibus tuis nec admissas a dyabolo dubitatōes
 rīde sed crede vobis dei crede scīs ei⁹ ⁊ pphētis et
 fugiet a te neq; iūmic⁹. Sepe mltū pdest q; talia su-
 sinet dei seru⁹. Nā ifideles ⁊ pctōres nō tētāt quos
 secure iam possidet/ fideles autē deuotos variis mo-
 dio tētāt ⁊ vexat. Berge ergo cū simplici ⁊ idubita-
 ta fide/ ⁊ cū simplici reuerētia ad sacramentū acce-
 de. Quicqd itelligere nō vales deo oīpotētī secure
 cōmitte. Nō fallit te deus/ fallit q; sibi nimis credit
 Gradit de⁹ cū simplicib⁹/ reuelat se humilibus dat in-
 tellectū pūllis/ aperit sensū parīs mētib⁹ ⁊ abscon-
 dit grām curiosis ⁊ supbis. Ratio hūana debilis est
 et falli pōt/ fides autē vera falli nō pōt. Dis rō ⁊ na-
 turalis inuestigatio fidē seq; debet/ nō pcedere nec in-
 fringere. Nā fides ⁊ amor ibi maxie pcellāt ⁊ occu-
 pis modis i hoc scīssimo ⁊ superexcellētissimo sacra-
 mento opant. De⁹ etern⁹ ⁊ īmensus īfiniteq; poten-
 tie facit magna ⁊ īscrutabilia i celo ⁊ i terra/ nec est
 inuestigatio mirabilis operū ei⁹. Si talia eēt opa
 dei vt facile ab hūana rōe caperent/ non essent mi-
 rabilia nec ineffabilia dicenda.

¶ Explicit liber quartus et vltimus de
 sacramento altaris.

¶ Johannis gerson cancellarij parisiēsis decōte-
 ptu mundi deuotum ⁊ vtile opusculum fuit.

Sequitur tractatus de meditatione cordis ad eu-
 angelium M. iohanne de gersono. Cym. 1.

Meditatio cordis mei in conspectu tuo semper
 Felix certe qui cum propheta potest ex sententia
 dicere verbum istud deo. Sed videamus impetrans
 quid sit meditatio cordis non pro carnati solo sed
 spiritali corde. ¶ Est autem meditatio vehemens cor-
 dis applicatio ad aliquid inuestigandum et inueni-
 endum. Est hec applicatio fortis habet difficultatem:
 que quicquid maior est quicquid minor. Quod ut intelligi-
 tur presupponatur ex creditis et ab experientia cor non
 solum conditum esse et tres habere species octo mentales
 octos rationales octos sensuales. Et ex illis est vtro-
 biusque vnus oculus in cognitione/alius in affectu. Sum-
 dat hec distinctio in altera qua dicimus hominem habere
 portionem seu faciem rationis duplicem quarum superior virtus ad
 leges eternas altera ad temporales. Mentis actus in actu suo
 dependet ab organo corporeo. Sub istis est ratio demer-
 sa corpori que sensualitas appellatur. Primus oculorum
 vocatur ab aliis oculus mentis alter oculus rationis ter-
 tius oculus carnis.

Capitulum.ii.

Erat ab initio bene condite rationalis natu-
 re talis ordo ordinisque tranquillitas: quod ad naturam
 et merum imperium sensualitas rationi inferiori/
 et inferior ratio superiori seruiebat: et erat ab interio-
 ribus ad superna pronus et facilis ascensus facien-
 se hoc lenitate originalis iusticie subleuatis sursum
 corda/quod admodum naturaliter ignis sua lenitate
 sursum fert. At vero postquam aduersus usum supernum
 ingrata perditio demeruit auferri iusticiam hanc origi-
 nalem subintrofuit pondus grauissimum comitans
 peccatum/quod miseram et captiuam animam trahere non
 cessat ad infima/tantum circumligata sit funibus/cor-

phenis et compedibus vincta: in mendicitate et ferro. Sicq; mirabili imo miserabili confusione facta est ordinis prioris puerio: q; in hōe sic mēso tenebris et carcere ceco: turbatus est in ira triplex vtriusq; oculus: p impfectionē in sensualitate: p obnubilationē in inferiori rōis pfectione et p quādā excelsationē in supiori rōis portione. Ep̄m. iii.

Habemus ecce causam primam difficultatis: quam in meditatione sentimus quam in habendis sēper ad dñm oculis experimur. Facit hoc penalis illa grauedo: deorsus iugiter impellēs quē admodum videre est sensibilibiter in aque ductu: quē tota facilitate defluit in ima. Continet autē vel sursum leuatur: nō nisi cum violentia. Non aliter cor ad infima prouum leniter effluit hac illa q; veluti sine retinaculo vel labore: quoniam facilis descensus auerñ: ait poeta: sed renocare gradū superasq; euadere ad auras: hoc opus hoc labor est.

Capitulum quartum.

Deriscutemur consequenter ex predictis naturam seu proprietatem meditationis quoniam ex hoc ipso q; necessaria nobis ad deum tendentibus existat videbimus. Diximus autē et repetimus q; meditatio est vehemens applicatio vel attentio: ad aliqd inuestigādū vel inueniendū fructuose. Addimus fructuose: ne meditatio vergat aut i supstitionē: aut in curiositatē: aut i mellicollā stoliditatē. Dicam⁹ ergo p̄p̄tes: q; meditatio ē vehemens et salubris si applicatio ad aliqd inuestigādū vel experimētāliter cognoscēdū. Bonim⁹ hoc vltimū: ppter naturā ipsi⁹ afflictionis: q; diuersa sortis nomina

proportionaliter ad conditionē cognitionis. Non potest
aliter affectio cognosci quā experimentaliter: ab eo quod
per eā efficitur. Quā experimentalis affectionis cogniti-
onē nō potest eā habens in alteris verbis quibilibet in-
fundere nisi similiter affectus sit aliter ille. Quoni-
am solus nouit patet in apocalypsi scribitur: quod accipit
propterea vocat mānā absconditū. Exēplum est
piscis in illo quod nouit dulcedinē mellis solū per do-
ctrinam sicut medicus sanus infirmitatis dolorem
Hec autē dulcedo a gustante: hic dolor ab egrotan-
te aliter et longe cognoscuntur. Ep̃m. v.

Perpendamus ex his quod profunde senserit probe-
ta naturā meditationis dum sit. In meditatio-
ne mea exardescet ignis. Etrū enim complexus
est: lumē intellectus: ardorē in affectu. Quā nō sit: dis-
ficile quod ignis deuotōis spūalis exardescat flatu me-
ditationis fiat motū cōsiderātib⁹ ignē materialē: dū
querit a lignis aquosis: viridibus luto repositis elici
Suffla quātū potes: iter atq; iter multo constu re-
suffla: emerget plurim⁹ ab initio fumus cōturbans
oculos. Elux emicabit scintilla quā mox euanescet. Dis-
spoges forsitan irat⁹ cōgesta prius ligna: si non in lon-
ganimitate p̃siteris. Quē longanimitatē appella-
mus hic meditationē aut meditationi coniungen-
dam. Capitulum. vii.

Meminimus aliquas scripsisse doctrinas vel in-
dustrias: ne dum Latino sed gallico sermone
super habenda meditatione talis licet fortassis vte-
remur aliis terminis in tractaculo de mystica theolo-
gia. parte secunda. que proximo eius docet: et in alte-
ro de morte cōtēplationis edito in altero rursum

De medicitate spirituali pillato. Deniq; tāta repe-
ritur difficultas/tāta pro diuersitate homin varietas
in practicādo doctrinā vere sancte q; meditationis
q; an sibi re vel aliquid scribere cōsultius sit: videoz
egrotet nichilipsi qñq; sub dubio fluctuans.

Quam enim recogito q; absq; Ep̃m. vii.
meditationis exercitio nullus secluso dei miras-
culo speciali/ad perfectionem contemplationis dis-
tingitur aut puenit/ nullus ad rectissimaz christiane
religionis normā vix se cōponit audeo zelās mīleo
q; studiū sancte meditatiōis suadere. Eic vero dum
totiens expertus picula sedulus recogito difficulta-
tem z arduā raritatē pueniēdi quo trahere medita-
tio nitit̃ ego quasi torpēs z stupidus efficioz. Q̃neste-
rit aliquis quo pacto sic venit: q; nūm̃m frequēter
exp̃tū ē studiū meditationis conuerti dilabi q; in
morbum melancolice passionis ppter imoderatio-
nem vel ppter superbiam dari in reprobū sen-
sum dyabolice illusionis. Ep̃m. viii.

Mendamus exemplis quod dicimus Scimus
vinum in locunditate z hominis salute cōdis-
tum esse. Sic enī scriptura: sic ratio loquitur. Eide-
mus. tñ ex abusu potātis/ preferē dñ febrizum discra-
sia laborāt q; potus vini alioqñ salubris causat vel
egritudinis augmētū vel insanīā z furozē/ aut qñq;
mortem. Hos autē filios oēs adā quis egrotos: q; de
febricitātes esse pessimis ale febrisbus negauerit/ q;
bus vertunt̃ in nauseā z amaritudinē optima diuis-
noꝝ eloquiorū verba q̃bus in fel conuertit̃ sua-
uissimus diuini verbi panis? Iheu mīseros nos heu
quā ex intima consideratione talīā mīseret concla-

manit apostolus. infelix ego homo quid me libera-
bit de corpore mortis huius. Subiungit. Gratia dei
per Iesum Christum. Capitulum. ix.

Quid agimus ergo? Quid abim? precipites p ab-
rupta viarum ibimus ne post desideria cordis
nostri: et in adinventionibus nostris pessimis desparat
sine lege/sine freno/sine ordine? Nihilquid sufficient
nobis cogitationes instabiles/sordides/fluxe/soma-
nioq; si nullume/q; nō consolationē vel edificationē al-
latum sunt: s; desolationē misericordiam et ruinā: oblectati-
bus se in eis dē. Nūc debemus nequa q; id fieri debere
sed assit disertio moderatrix i oibus quā nō securi-
habere post divinā grām poterimus: q; p sedulum
et securū alterius experti nosq; diligentis et agno-
centis consilium. Capitulum. x.

Camat Aristoteles voce experiente loquens
q; ars et virtus sunt circa difficilia. ut ars pingē-
di ars scribendi ars cytharizandi virtus castitatis vir-
tus fortitudinis: virtus sobrietatis. Hoc vero sic in-
telligendum est q; ab initio virtus et ars multas in
acquisitione sua patiuntur difficultates. ubi vero fue-
rint conquisita facilia sunt eis oia. Pingit facilliter
pictor exercitatus i arte: sic de scriptore: sic de cytha-
rizante videmus: ita ut dixerit idem Aristoteles q;
ars perfecta nō deliberat tā sibi facilis est actus suus.

Tamur ista cōparatione Capitulum. xi.
dum de meditatione loquimur. Attendamus
q; in trahendo passim lineas picture vel scripture
difficultas nulla est: sicut nec in discurfione digito-
rum per cythare cordas. Invenimus similiter i co-
gitatione. Non enī difficulter aut laboriose: nūc ho-

q̃d si illud pot̃ occurrerit cogitat: s; nullus inde res
sulet affectus: vides in sic pingēte: sic scribente sic
cytharizante: ita neq; prozsus i sic cogitante imo cū
se talibus cogitationib; vagis oblectauerit: vt di-
cat. Venosa frustis remanebit. Porro laboriose stu-
diose et attentissime cum mira tarditate pingen-
do scribendo et cytharizando: fit quandoq; vt bene et
celeriter ista fiant. Capitulum. xiii.

Quodsum ista? Nimirum vt ostendamus quē ad
modum de cogitatione nulla vnq; proficiet: aut
emerget in meditationem: quanto minus in contē-
plationem. Ex meditatione vero que summa habet
difficultatē: si bona fide sumpti et discreti diligēter
exerceat: pueniem⁹ ad hāc perfectionē q̃ absq; vlti-
la difficultate fiet apud nos fructuoseq; summo me-
ditationis studio cōquirere volum⁹. Ita deniq; trā-
sibit meditatio in p̃tēplationē. Mōentū differt p̃tē-
platio a meditatione nisi penes facile et difficile qm̃
vtrōq; ē fruct⁹ aliter q̃ i cogitatione. Ep̃m. xiii.

Describiar autem contemplatio q̃ est liber et
expeditus mentis intuitus in res perspicēdas
vīq; quaq; diffusus. Et hoc quoad contemplationē
que respicit intellectum Porro quoad contēplatio-
nem que consistit in affectu et in partē describit eam
hugo: q̃ est p̃ subleuate mentis subitum: moīs q̃dā
carnaliū desideriorū. Hoc est gustare q̃ suauis est
dñs: quē gustū sequit̃ alia longe cognitio: q̃ fuerit
intellectualis solū ṽsio: vel quedā auditio p̃ fidem
aut scripturam. Capitulum. xiiii.

Meditabitur ecce aliquis genens et suspirans
vt coliba: dicit cum p̃pheta meditat⁹ sum no

cte cū corde meo exercitabar: et scopebā spiritus meū
facit hoc anxie/difficiliter laboriose recogitādo nūc
omnes annos suos in amaritudine ate sue: nūc iū
dicia dei q̄ sunt abyssus multa in celo sursum et i abyf
sis deorsū: et ita de reliq̄s circa q̄ versat meditantis
attētio vehemēs vt ea q̄ meditat̄ v̄l cogitat. lipide
vel firmi⁹ in affectū suū trahat. Efficiet tādē vt hec
oīa tāta facilitate recogitet et sapiat: q̄ facilis ē ip̄a
cogitatio. Docent nos exēpla p̄dicta si dubitamus
Non enī plus laboris hñt scriptor: pictor: cytarista:
bene agēdo/qđ optime didicerit: q̄ vagus et vanus
aliquis ab initio discurrens sine arte et ordine p̄ line
as picture vel scripture: aut per cythare cordas.

Redeundū est ad p̄missa Ep̄m. xv.
nichilominus q̄ vixit aliquis ita perfectus i
arte sua quin assidue possit ad aliqua vel cognoscē
da vel agenda proficere qualia necesse est vt habe
at cum labore. Multo magis hoc vex est in ip̄a de
qua loq̄mur meditātōe: q̄ nouos veritatis aut deuo
tionis fet⁹ iugiter p̄gre studet: s; nō deest p̄turitio
nis dolor: p̄pter istud maledictū sp̄saliter intellectū
In dolore paries filios tuos. Nō meminit tñ p̄ssu
re p̄pter gaudium: q̄ natus ē sibi nou⁹ cognitiōis
aut affectōis sc̄tē fet⁹ i aī sui mūdū. Ep̄m. xvi.

Uenit aut̄ ab initio frequentius vt dum aliquis
nundū purgatus a vitiis satagit meditari vt
columba meditat̄ur quasi vetus symea dolos odia
Meditatur sicut canis rabiosa silētia rodens iuxta
Xbū satirici. Meditat̄ quasi sordida sus/dū fediss
mas i aīo X̄sat reuersatq; cogitatōes. Quid porro
de blasphemi spū q̄ abominabilis: q̄ horridus. Nō

nunq̄ resurgit territas meditantē loquēs aduersus
 deū scdōs scdās q̄ ingētia q̄ nec fari licet. Yaciuntur
 infidelitatis iacula baratrū desperatiōis aperit: expi
 mentū quoq̄ manifestat: q̄ recte iusserit sapiēs fili
 accedēs ad seruitutē dei p̄para aliam tuā ad tēratio
 nē. Sequit̄ p̄sidiū certissimū: sta in timore. Beatus
 enim vir qui semper est pauidus. **Ep̄m. xxvii.**

Pauidus vero semp quō beatus q̄ret aliq̄s dñ
 timor additur timori: scrupulus scrupulis: pu
 sillanimitas pusillanimitati: p̄sertim cū non adest
 assidue consiliator: dux ⁊ p̄monstrator itineris arti
 ⁊ recti. Si vero talis q̄ rarus est ⁊ inuētus forte fue
 rit cum oculo nouū meditantē instruendi quantū li
 buerit: felix quidē erit ip̄e non⁹ tiro si tñ p̄tin⁹ absq̄
 vlla trepidatione paratus est credere cōsilio. Sed
 o quotiēs bone iesu quotiēs hesitabit: ⁊ idem repe
 tet iter iterūq̄ quasi falli reformidās q̄ret idē. De
 niq̄ nō vteē erga dantē sibi cōsiliū doctrīna iacobi
 q̄est vt postulet in fide nichil hesitans. Scripsi que
 dā sup̄ hmōi scrupulis in tractatulo de p̄paratione
 ad missam. aliqua s̄c̄r de cautelis p̄tra sp̄m blasphe
 mie durissimū aduersus quē remediū optimū est cō
 tēnere: nec curare q̄n poti⁹ irridere nā sup̄ his solici
 te p̄fiteri nisi forsan in p̄ncipio p̄ cautela ad habē
 dū cōsiliū. ¶ De scrupulis vero teneat̄ hec regula q̄
 aduersus eos agēdū est: si ita prudēs aliq̄s et exp̄t⁹
 p̄siliator dictauerit manauerit aut iusserit: necaget
 in hoc s̄ p̄scientiā suā demeritorie dñ illā ad cōsiliū
 sapiētiorum per rōnis libertatē ab aīo suo mutat et
 disponit q̄uis assidue sensualitatis remurmuratio
 forte sentiat: Alioq̄n nūq̄ fiet in pace deo locus cor

De meditatione

dis. Rursus aduertendū sicut dicente aristotele oles-
 nsa cognitio venit a sensu: itex necesse est oēm intel-
 ligentē fantasmarū speculari: sic originat meditatio
 nfi cordis a sensibilib⁹ q̄ figurata sunt q̄ colorata z
 ceteris accidētib⁹ t̄pis z loci circūuoluta. Hinc sunt
 meditationes p̄scripte: hinc imagines p̄cte vel scul-
 pte hinc ḡnāliter fit illud psalmiste. Meditat⁹ sum
 in oib⁹ opib⁹ tuis: i factis manū tuarū meditabar.
 Que utiqz facta z opa sunt corporalia. Nichilomin⁹
 debet assurgere meditās ultra p̄gredi: veluti p̄ sca-
 lā aliquā ex visibilib⁹ ad inuisibilia: sicut dicit ap̄s
 qm̄ inuisibilia dei: ex his q̄ facta sunt itellecta cōspē-
 ciuntur: sempiterna quoqz virtus eius z diuinitas.
 Propterea docēs nos a corporalib⁹ ad sp̄alia mē-
 grare dicebat. Et si christū fm̄ carnē cognouim⁹ nō
 tñ fm̄ carnem cognoscimus. Ep̄m. xviii.

Aduertendū x̄o q̄ meditaturis duplices inter
 ceteras tēdūt inſidie: vna dñ petunt cōſiliū
 ſup occurrētib⁹ ſcrupulis in meditatiōe ſua p̄ſertim
 mulier a viro. Altera dñ ſunt in actu meditationis
 ſu in primo caſu crebrius z leui⁹ q̄ a multis credi
 pōt agglutinatio q̄dā aliorū velato pallio ſc̄tē deno-
 teqz dilectionis: q̄ p̄mo p̄fabulationib⁹ ſub typo q̄rē-
 di p̄ſiliū q̄rīt: de hinc aſa veluti p̄fricata caleſcit z ſen-
 ſim igne ceco carnalis amoris carpit z vrit: nec in-
 telligit p̄mo donec tādē ad riſus lenes ad facetos
 blāduloſqz geſt⁹ p̄uēti eſt. Auertat de⁹ a ſuis ſiſ id
 q̄d reliquū ſilem⁹. Timeo inq̄t ap̄s: ne dñ ſpū cepe-
 ritis/carne cōſumamini. Scripſi iam pluries talia
 p̄ſequēter ad auguſtinū/ noſatim i tractatulo de p̄-
 batiōe ſpirituū. Incurrūt aliud periculū meditātes

dū in solis fantasias: dū solis imaginibus corporeis
se tradit e toto corde vehemēter incubit. Sit proin
de q̄ meditas dū trāsire satagit in cōtēplationē col
labat ad melācolicā seu fantasiticā leſionē: ita tādē
vt imagines itex x̄fatas i imaginatiua x̄rute pre
bus sp̄is exteriorib⁹ accipiat. Et sicut euenti i fontā
tib⁹ dū dormiūt: nō aliter illis i vigilia p̄rigit quop
x̄ba z opa nullā inter se p̄uersionē nullū ordinē fer
nāt: vbi neq; ē principiū neq; finis: vbi sicut vulgo
d̄r: neq; est caput: neq; cauda: s; de gallo fit salt⁹ ad
cignū: ita vt vigilātes sōnare videant. De q̄bus dī
est vulgares. Al; resuēt ou sont en resuerie. Porro
timēt nō timēda: sperāt nō sperāda. Hunc gaudīo
dissoluit: nūc subito merozetabescit. Quales egēt
amplius fomento sacrātis q̄ monitione sapientis.

¶ Explicit de meditatione cordis.

Ut tibi solitudo dulcescat z in cōspectu p te mī
ssissime crucifixi in grat⁹ nequeas inueniri illā
semp̄ apprehēsam nō oīno postponas: ne illā alius
tanq̄ grat⁹ apprehēdēs occupet locū tuū z in effica
ris tanq̄ fetidū morticinū. Cōsidera inq̄ quāt⁹ es
obnoxio. Nō agno q̄ p te patiēter ductus ē ad victi
mam et opprobria ac flagella ab his durissima fuit
passus q̄b⁹ sic cōpassionabiliter ē cōpassus vt lacri
mas effunderet sup̄ eos. Ergo ad hec obtinēda deu
tis p̄cib⁹ ip̄m p̄ssimū inuoca iesum xpm obsecrās
vt sibi possis tanq̄ vero capiti per opera v̄rtnosa z
ip̄ius mēbrum veridice nūcupari. Sed hoc sine
ip̄ius gr̄a p̄cedenti z subsequenti nō poteris impe
trare: quia sine ea omnis conatus tuus erit inutilis

frivolus et inanis cum frustravigilat credens custodire
sine domino civitatem. Et ideo si vis eius gratiam invenire et
esse verus solitarii duo sunt tibi necessaria. Primum ut
sic te abstrahas ab omnibus transitoriis ut nichil de eis
cures/ac si non essent: et sic omnibus modis te vilifica ni-
chil esse te putando. Credas omnes meliores te esse et ma-
gis placere deo. Quaecumque audis aut vides de reli-
giosis personis puta bona intentione facere etiam si contra
videantur. Nam sepe humana fallit suspitio. et ideo nichil tu
dices nichil unquam de te loquaris quod laudem ipsoz et imo
plus labora celare virtutes quam vitia: de nullo sinistre
proximo loquaris quantumcumque sit verum et manifestum. libe-
tius accomoda aurem tuam cum aliis laudat/ quam cum vitu-
perat. Quia loquaris cum aliquo verba tua sint vera: rara
apta et poderosa et de deo. secularis si tecum loquitur et va-
rias proponit questiones quanto citius possis abscedere ser-
monem et transferre te ad ea que dei sunt. Quicquid tibi contige-
rit vel alteri quantumcumque caro non cures. si est prosperum non
leteris. si est adversum non tristeris sed totum nichil repu-
ta et deum lauda Solitudinem quare quantum potes ut utilita-
ti tue sedulo intendas. Fuge colloquia quantum potes tantum
est enim silere quam loqui postea plenius non loquaris nisi
finita sit missa sequentis diei vel nisi maxima causa inter-
veniat. Cum vides aliquid quod tibi displicet considera si
hoc est in te et abscede. Si vero vides aut audis quod tibi
placet considera si hoc est in te: et tene. et si non est assume et
sic erit tibi in speculum. De nulla re murmures cum ali-
quo nisi cum credis potuisse posse quantumcumque sit grave
quod habes. Nam quod aliquid pertinaciter affirmes vel neges
sed sint tue negationes affirmationesque sale condite. Et ca-
chinnis semper abstineas te et a risibus leniter. in omnibus di-

et ista sic te habēas vt dictorū et factorū certitudi-
 nē habēas q̄ sint ita. Que autē dubia sūt quasi mala
 dimittant. ¶ Scdm̄ ē tibi necessarium: vt sic te offe-
 ras deo vt nichil dicas neq; facias nisi qđ credis et
 firmiter placere. Et iō officio cū magna deuotione
 Intēdas vt qđ dē ore deuote verset̄ ī corde. Ista tria
 sēp ī mēoria habēas qđ fuit: qđ es: qđ eris. Quid
 fuisti q; sperma fetidum: qđ es q; vas stercozū: qđ
 eris q; esca vermitū. Similiter cogita penas eoz q̄ sūt
 ī inferno et q̄ nūq̄ finient̄ et q̄ p̄ modica delectatio-
 ne talia patiunt̄: et tāta mala sustinēt. Similiter cogi-
 ta gloriā regni celoz q̄ nūq̄ finiet̄ et q̄ leuiter et ī
 breui acq̄ritur. Et quāt⁹ dolo et luct⁹ erit illis q̄ p̄
 tā pua re tātā gloriā amiserūt. Sed cū habēas ali-
 qđ qđ tibi displicet cogita si eris ī inferno et illud et
 oē qđ times malū habebis. Et si aliqđ festū celebra-
 tur cogita de illo scđo qualia sustinuit ppter chrisū:
 q; bæula. et qualia adept⁹ ē: q; eterna. Itē similiter co-
 gita q; trāsierunt bonoz tormēta et maloz gaudia
 et tñ illi ex tormētis eternā gloriā: et illi ex ipis suis
 videlicet gaudiis eternā pceperunt penā. Quātū
 cūq; te viciit accidia: accipias hoc scriptū et imagi-
 neris hec om̄ia diligēter. Admīn⁹ cogita de tpe qđ
 sic pdis et quō illi q̄ sunt ī inferno darēt totā mundū
 p̄ eo. Cū habēas aliquas tribulatōes cogita q̄ illi
 q̄ sūt ī celo carēt eis et illi q̄ sunt ī inferno multo
 habent maiores. Om̄i die vel sero cum vadis la-
 cere examina diligēter: quid cogitasti: quid fecisti
 an etiā qđ dixisti: et q̄ vtile p̄ciosum tps qđ datū est
 ad acq̄rendā vitā eternā dispēsasti. et si bene trāsisti
 si lauda deū si male vel negligēter defleas et sequē

et die nō differas confiteri. Istud in fine pono vt diligenter imaginēris duas ciuitates quas ad oculos videas vnā plenā tormētis omnibus vt est infernus. Alterā vero plenā omni cōsolatione vt est regnum celorum ⁊ ad vnā illarum te oportet trare ⁊ peruenire. Vide ergo quid te nolentem posset trahere ad malā vel quid posset te impedire ad bonā. Credo qd nichil inuenies si remota negligentia te toto corde ad deum conuertere volueris eius grām humiliter implorando. Quā nobis largiri dignetur sup omnia benedictus in secula. Amen.

¶ Tabula capitulorum libri istius.

Capitula libri primi.

¶ De imitatione christi et de contemptu omnium vanitatum mundi.	Cōm. i.
De humili sentire se ipsius.	ca. ii.
De doctrina veritatis.	ca. iii.
De prudentia in agendis.	ca. iiii.
De lectione sanctarum scripturarum.	ca. v.
De inordinatis affectionibus.	ca. vi.
De vana spe ⁊ elatione fugienda.	ca. vii.
De cauenda nimia familiaritate.	ca. viii.
De obedientia et subiectione.	ca. ix.
De cauenda superfluitate verborum.	ca. x.
De pace acquirenda ⁊ zelo proficiendi.	ca. xi.
De vtilitate aduersitatis.	ca. xii.
De tentationibus resistendis.	ca. xiii.
De temerario iudicio vitando.	ca. xiiii.
De operibus ex caritate factis.	ca. xv.
De sufferentia defectuum aliorum.	ca. xvi.

Tabula

De monastica vita.	ca. xvii.
De exemplis sanctorum patrum.	ca. xviii.
De exercitiis boni religiosi.	ca. xix.
De amore solitudinis et silentii.	ca. xx.
De compunctione cordis.	ca. xxi.
De consideratione humane miserie.	ca. xxii.
De meditatione mortis.	ca. xxiii.
De iudicio ⁊ penis peccatorum.	ca. xxiiii.
De seruatiōe ⁊ emēdatiōe toti⁹ vite nostre.	ca. xxv.

¶ Capitulo secundi libri.

De interna conuersatione.	ca. i.
De humili submissione sub p̄lati regimine	ca. ii.
De bono pacifico homine.	ca. iii.
De pura mente ⁊ simplici intentione.	ca. iiii.
De propria consideratione.	ca. v.
De leticia bone conscientie.	ca. vi.
De amore iesu super omnia.	ca. vii.
De familiari amicitia iesu.	ca. viii.
De carentia omnis solatii.	ca. ix.
De gratitudine pro gratia dei.	ca. x.
De paucitate amatorum crucis iesu.	ca. xi.
De regia via sancte crucis iesu.	ca. xii.

¶ Capitulo libri tercii.

De interna xpi locutiōe ad aīam fidelem	ca. i.
Quod veritas int⁹ loq̄tur sine strepitu verbor	ca. ii.
Quod verba dei cum humilitate sunt audienda: ⁊ q̄ multi ea non ponderant.	ca. iii.
Oratio ad probandū deuotionis ḡfam.	ca. iiii.
Quod i xitate ⁊ hūilitate corā deo p̄uersādū ē.	ca. v.
De mirabili effectu diuini amoris.	ca. vi.
De probatione veri amoris.	ca. vii.

Tabula

- De occultanda gr̃a sub hūilitatis custodia ca. viii.
 De vili estimatione sui ipsius in oculis dei ca. ix.
 Quod omnia ad deum sicut ad finē vltimum sunt
 referenda. ca. x.
 Quod sp̃eto mundo dulce est seruire deo ca. xi.
 qđ desideria cordis exalanda sūt ⁊ moderāda c. xii.
 De informatione patientie et luctamine aduersus
 concupiscentias. ca. xiii.
 De obedientia hūilis subditi ad exēplū iesu xp̃i. c. xiiii.
 De occultis dei iudiciis considerandis ne extolla-
 mur in bonis. ca. xv.
 qualis stādū sit ac bicēdū ī oī re desiderabili. c. xvi.
 Oratio p̃ beneplacito dei pficiēdo. ca. xvii.
 qđ verū solatū ī solo deo est querendū ca. xviii.
 Quod oīs solitudo ī deo ponenda est ca. xix.
 Quod temporales miserie christi exēplo equani-
 miter sunt ferende. ca. xx.
 De tolerātia iuriarū ⁊ qđ ver⁹ paties p̃bet ca. xxi.
 De confessione proprie infirmitatis et huius vite
 miseriis. ca. xxii.
 qđ ī deo sup̃ oīa bona ⁊ dona redescēdū ē ca. xxiii.
 De recordatiōe bñficiorū dei multipliciū ca. xxiiii.
 De quattuor magnā importātibz pacē. ca. xxv.
 Oratio contra cogitationes malas. ca. xxvi.
 Orō. p̃ illuminatiōe mētis deuotissima ca. xxvii.
 De euitatione curiose inquisitionis super alterius
 vitz. ca. xxviii.
 In qđ⁹ firma pax cordis ⁊ ver⁹ p̃fect⁹ consistit. c. xxix.
 De eminentia libere mētis et qđ supplex oratio ma-
 gis meretur q̃ lectio. ca. xxx.
 qđ puat⁹ amor a sūmo bono maxie retardat. c. xxxi.

Tabula

Deo p purgatione cordis z celesti sapia	ca. xxix.
Contra linguas obrectatorum.	ca. xxx.
Qualiter instante tribulatione deus inuocandus est z benedicendus.	ca. xxxi.
De diuino petendo auxilio z confidentia recuperā de gratie.	ca. xxxii.
De neglectu omnis creature vt creator possit inueniri.	ca. xxxiii.
De abnegatione sui z abdicatione omnis cupiditatis.	ca. xxxiiii.
De instabilitate cordis z de intēione finali ad deū habenda	ca. xxxv.
Quod amari sapit de ⁹ sup oia z in oib ⁹ .	ca. xxxvi.
Quod nō est securitas a tētatione i hac vita.	ca. xxxvii.
Contra vana hominum iudicia	ca. xxxviii.
De pura z integra resignatione sui ad obtinendam cordis libertatem.	ca. xxxix.
De bono regimine in externis z recurſu ad deum i periculis.	ca. xl.
Quod hō nō sit ipotunus i negociis.	ca. xli.
Quod homo nichil boni ex se habet z de nullo gloriari potest.	ca. xlii.
De contēptu omnis tēporalis honoris.	ca. xliii.
Quod pax non est ponenda in hoibus	ca. xliiii.
Contra vanā z secularē scientiam.	ca. xlv.
De nō attrahēdo sibi res exteriores.	ca. xlvi.
Quod omnibus non est credendum z de facili lapsu verborum.	ca. xlvii.
De confidentia in deo habenda quando insurgunt verborum iacula.	ca. xlviii.
quod oia graua p eterna vīta sūt tollerēda	ca. xlix.

Tabula

De die eternitatis et huius vite angustis.	ca. liii.
De desiderio eterne vite et quanta sint certantibus bona promissa	ca. llii.
Qualiter homo desolatus debeat in manus dei se offerre.	ca. lv.
Quod humilibus insistendum est operibus cum deficiunt a summis.	ca. lvi.
Quod homo non reputet se consolatione dignum sed magis verberibus reum.	ca. lvii.
De gra q nō miscet terrena sapiētibus.	ca. lviii.
De diuersis motibus nature et gratie.	ca. lix.
De corruptōe nate et efficacia grē diuine.	ca. lx.
Quod nosipos abnegare et christum imitari debemus per crucem.	ca. lxi.
Quod homo non sit nimis deiectus quando in alios quos labitur defectus.	ca. lxii.
De altioribus rebus et occultis iudiciis dei nō seruandis.	ca. lxiii.
Quod oīs spes et fiducia i solo deo ē figēda	ca. lxiiii.
¶ Capitula libri quarti.	
Cū quāta reuerētia xp̄s sit suscipiendus.	ca. i.
Quod magna bonitas et caritas dei in sacramento exhibetur homini.	ca. ii.
Quod utile sit semper communicare.	ca. iii.
Quod mlt̄a bona p̄statur deuote cōicantib⁹.	ca. iiii.
De dignitate sacramēti et statu sacerdotali	ca. v.
Interrogatio de exercitio ante cōfessionē.	ca. vi.
De discussione proprie cōscientie et emendationis proposito.	ca. vii.
De oblatione christi in cruce et propria resignatione	ca. viii.

Tabula

Quod nos et omnia nostra deo debemus offerre
et pro omnibus orare. ca. ix.

Quod sacra colo de facili nō est relinquēda ca. x.

Quod corpus christi et sacra scriptura maxime sint
anime fidei necessaria. ca. xi.

Quod magna diligētia se debeat collocatus christi
suo preparare. ca. xii.

Quod toto corde anima deuota christi vntionē in sa-
cramentum affectare debet. ca. xiii.

De quorundam deuotorū ardenti desiderio ad cor-
pus christi. ca. xiiii.

Quod gratia deuotionis humilitate et stitipius ab
negatione acquiritur. ca. xv.

Quod necessitates nostras christo aperire et eius
gratiam postulare debemus. ca. xvi.

De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi
christum ca. xvii.

Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti
sed humilis imitator christi/subdendo sensum sum
sacre fidei. ca. xviii.

Completum est opusculum/ exaratu q3 Parisii
per Magistrum petrum le dru cōmōzantem In vi-
co maturinorum. Anno dñi millesimo quadringen-
tesimo nonagesimo octauo. die vero vltima mensis
Aprilis.

